

FROM , ACHIEVERS COACHING ACADEMY - SHIVAMOGGA
Ragvendra mutt road ,
vigneshwara complex basaweshwara nagara
shivamogga 577-201 ph -8880829000

ACHIEVMENT' ಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ.....

ಪ್ರಿಯ ಸ್ಪರ್ಧಾರ್ಥಿಗಳೇ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟು ಮೇಧಾನುಯುಲ್ಲ
ಆದರೆ ತನ್ನ ನಿರಂತರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೂಲಕ ತಾನು ಇಚ್ಛಿಸಿದ
ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲ.

ನಾವು ಅನೇಕ ಸಲ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಪೀಡಿತರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
ನನಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನನಗೇನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಇದು ನನ್ನಿರಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ
ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು
ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ ಇಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು
ಅಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಅವಕಾಶವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಾವಿರ ಬಾರಿ ಸೋತರೂ ತನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೇ
ಎಡೆಬಿಡದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಡಾಮಸ್ ಆಲ್ಫ ಎಡಿಸನ್ ಕೇವಲ ತನ್ನ
ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸುವಂತಹ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ.

ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೇವಲ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ
ಅವರಂತಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರು ಆ ಸಾಧನೆಯ
ಹಾದಿಯನ್ನು ಇವೆಸಲು ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಆದ್ದರಿಂದ
ಅವಕಾಶ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವುದೋ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸರಕಲ್ಲ ಅದನ್ನು
ನಾವೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಯಶಸ್ಸು ಖಂಡಿತವಾಗಿ
ಮೊದಲಿಯುತ್ತದೆ.

ಸದಾ ಯಶಸ್ಸು ನಿಮ್ಮದಾಗಲಿ ಎಂಬ ಹಾರೈಕೆ ನಮ್ಮದು..

PDF Prepared by Santosh Gowda
"Karnataka State Police" Telegram n
Whatsapp Gp 9886590615
Join @ksp_rect_exams

1. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ
2. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ
3. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು
4. ಕಪ್ಪು ಹಣ
5. ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು & ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು
6. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ
7. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ
8. ನಿರುದ್ಯೋಗ
9. ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆ & ಸಶಕ್ತೀಕರಣ
10. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ
11. ಕೋಮು ಹಿಂಸೆ & ಸಮಾಜ
12. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ
13. ಮೀಸಲಾತಿ ಇನ್ನೂ ಅಗತ್ಯವೇ
14. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ರಂಗದ ಪಾತ್ರ
15. ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು
16. ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡಲು ಪುಲಿಸರ ಪಾತ್ರ
17. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು
18. ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ
19. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ
20. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ
21. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು
22. ಮಕ್ಕಳು - ಕೆಂಪುದಾರಿಯ ಮುಂದಿನ ಕತ್ತಲು
23. ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಭಾರತ
24. ಮಂಗಳಯಾನ ಸಾಮಿಪ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾನವ
25. 11ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
26. ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು
27. ಚಂದ್ರಯಾನ
28. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪಿಡುಗಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವ ಏಡ್ಸ್
29. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ

ಪರಿಮಿತ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂಬ ಪದವು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ಶರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗಿದೆ, ಲಂಚ, ಕಾಣಿಕೆ, ಬಹುಮಾನ, ಸ್ವಜನಪಷಕಪಾತ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿ ದುರುಪಯೋಗ, ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ, ಶಫಾರಸು ಮಾಡುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವವುಗಳೆಲ್ಲವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂದು ತ್ರಸ್ತುತ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರ, ಸಮಾಜಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತೀವ್ರತರವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಭ್ರಷ್ಟ ಮತ್ತು ಭಾರತದಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಏಳಿಗೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ತಡೆಯೊಡ್ಡುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಗಳ ಅತ್ಯಂತ ತುರ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದರೇನು?

ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ ೧೬೧ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನು ತನ್ನ ಅಧಿಕೃತ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರದೆ ಇತರ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನೊಡ್ಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಆ ಮೂಲಕ ನೈತಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಂತತತ್ವಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರುವುದನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಡಿ.ಎಲ್. ಬೈಲಿ ಎಂಬುವವರು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದು ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗವು ಕೇವಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದು ಇತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ :

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದುದೇ ಆಗಿದೆ. ಪುರಾತನ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಲಂಚ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯಾ ಮತ್ತು ಹಿಬ್ಬೂ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ರೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿತ್ತು. ಹದಿನೈದನೇ ಶತಮಾನದ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿತ್ತು. ಕೌಟಿಲ್ಯನ "ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ" ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜ್ಯತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು 40 ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ತೆರಿಗೆ

ವಸೂಲಿಗಾರರಿದ್ದುದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ನಂತರದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್, ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಹುತೇಕ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಆಡಳಿತಗಾರರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಎರಡು ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳು ತೀವ್ರತರವಾದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದವು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕದಂಬ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಚಾಚಿಕೊಂಡಿವೆ. ಲಂಚ, ಪಕ್ಷಪಾತ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗ, ಅನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲ, ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು, ಒತ್ತಡ ಮುಂತಾದವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕರಾಳ ಮುಖಗಳಾಗಿವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. 3-4ನೇಯ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳ ವೇಳೆಗೆ ಇದ್ದ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. "ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್" ಎಂಬುದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ "ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ರಾಜ್" ಆಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. 1996 ವಿಶ್ವ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಂತೆ ಭಾರತವು 7ನೇಯ ಅಧಿಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ಕುಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ೨೦೧೫ರಲ್ಲಿ ೭೬ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು?

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬುದೊಂದು "ಮನೋಭಾವ" ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳು:

ಮಾನವ ಸಾಮಾಜ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದಂತೆ ವಸ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಐಷಾರಾಮಿ ವಸ್ತುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಂ. ಓ.ವಿ. ಐಷಾರಾಮಿ ಬಂಗಲೆ, ವಿಮಾನ ಪ್ರಯಾಣ ಮುಂತಾದ ಇವೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾನವನನ್ನು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕನನ್ನಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಪಡೆಯುವ ಧಾವಂತದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಗೌಣವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣ: ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಹೇಗಾದರೂ ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಇಚ್ಛೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣ: ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಆದರ್ಶ ನಾಯಕರ ಕೊರತೆ, ಅಪರಾಧಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರತೆ.

ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾರಣ: ಕಾನೂನುಗಳ ಕಠಿಣತೆ, ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ಅಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯೂನತೆಗಳು.

ಇತರೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ:

- ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಳ ಪರಮೋದ್ದೇಶ
- ಸಂಕೀರ್ಣ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ಸರ್ಕಾರದ ಖರೀದಿ ನೀತಿಗಳು, ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆ
- ದೋಷಪೂರಿತ ಮಾಹಿತಿ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು
- ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವದ ಕೊರತೆ, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆ
- ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಪಾರದರ್ಶಕತೆ
- ಬೇಡಿಕೆಯ ತೀವ್ರತೆ, ಪೂರೈಕೆಯ ಅಭಾವ
- ಆಡಳಿತ ಅಸಮರ್ಥತೆ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲದೇ ವಿಚಕ್ಷಣಾ ಅಭಾವ

ಪರಿಣಾಮಗಳು:

೧. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ಅಪವ್ಯಯ
೨. ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು
೩. ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಿನ್ನಡೆ
೪. ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ
೫. ಆಡಳಿತದ ಅದಕ್ಷತೆ
೬. ಭವ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಡವರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲರಿಗಂತೂ ಈ ಸಮಾಜವು ಒಂದು ಕ್ರೂರ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರೂ ಅದು ಕೆಳವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸೋರುವುದಿಲ್ಲ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಬಡವರಾಗಿ

ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿ ಅಸಮಾನತೆಯ ಅಂತರವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ರೂಪಿಸುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ತಲುಪದೆ ಧಾರುಣವಾಗಿ ಸೋಲುತ್ತಿವೆ, ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿಯವರು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10% ಮಾತ್ರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಜ್ವಲಂತ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ದುಶ್ಚಟಗಳ ವ್ಯವಸಯ, ಅಪರಾಧ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಆಸೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರು ಭ್ರಮನಿಸರನಗೊಂಡರೆ ಅಷ್ಟಾರಿ ಹಡಿದರೆ ಇಡೀ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಒರೆಸಿಬಿಡಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಇತರ ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಡೆ
- ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಭಂಗ, ಹಿಂಸೆಗೆ ದಾರಿ
- ಧರ್ಮ, ಜನಾಂಗ, ಜಾತಿ, ಭಾಷೆ ಮುಂತಾದ ಸಂಕುಚಿತ ಮೂಲಭೂತವಾದಗಳ ಉಗಮ
- ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಕಾರ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಅಶಿಸ್ತು
- ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಷ್ಟಪೂರ್ಣದ ಚಲಾವಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಆಹಾರ ಕಲಬೆರಕೆ, ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಅವಶ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಕೊರತೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂತ್ರ್ಯ:

ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಸ್ವಯಂತ್ರ್ಯ: ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1947ರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ ಐಪಿಸಿ, ಸಿಪಿಸಿ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಲಾ ಆಕ್ಟ್ 1952 ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ 1988ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸಮಗ್ರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಸುಮಾರು 7 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಮತ್ತು ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 1960 ರಲ್ಲಿ ಕೆ.ಶಾಂತನಮ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಮಿಟಿ'ಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಇದರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ 1964ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು "ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್" ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಅವೆಂದರೆ,

1. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಡಿವಿಷನ್ (AVD) (ಪರ್ಸನಲ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ)
2. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯೂರೋಫ್ ಇನ್ ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ (CBI)
3. ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು (ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ, ಇಲಾಖೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)
4. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ (CVC)

ಕಳೆದ 40 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸುಮಾರು 25ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿಚಾರಣಾ ಕಮಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದೆ. ಸುಮಾರು 11 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಲೋಕಾಯುಕ್ತ'ವನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಡುವೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ 'ಲೋಕಪಾಲ' ಮಸೂದೆಯು 1966ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆಯಾಗಿ ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಇನ್ನು ಕಾಯ್ದೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರದಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಕ್ರಮಗಳು:

- ಸರಳವಾದ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಾನೂನುಗಳ ರಚನೆ
- ಪಾರದರ್ಶಕತೆ
- ದುರುದ್ದೇಶ ಪೂರಿತ ಬೇಡಿಕೆ - ಪೂರೈಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು
- 'ಲೈಸೆನ್ಸ್ ರಾಜ್' ನಿರ್ಮೂಲನೆ
- ಜಾಗೃತದಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ
- ಉದಾರೀಕೃತವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು
- ಚನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಕಾರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು

- ಭ್ರಷ್ಟರು, ಕ್ರಿಮಿನಲ್‌ಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧ
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು
- ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳ ರಚನೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚ ಭರಿಸುವುದು, ಸಮರ್ಥ ಲೋಕಪಾಲ ರಚನೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಆಸ್ತತ್ವ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ., ಪೋಲೀಸ್, ಅಬಕಾರಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಂತೂ ಇದು ಮಿತಿಮೀರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಸ್ಟಾಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್, ಹವಾಲಾ, ಸಕ್ಕರೆ, ಯೂರಿಯಾ, ಜಿ.ಎಂ.ಎಂ. ಮೇವು ಹಗರಣ ಮುಂತಾದ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇಂದು ಭಾರತವನ್ನು ಆತಂಕದಡೆಗೆ ನೂಕಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ಯೂನ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಂತ್ರಿಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಮನೋಜಾಡ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಷ್ಟು ಜನ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದರೆ ನಿರಾಶೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಕಾರ್ಯವು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿದರೂ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಬಹುತೇಕ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊರಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಉಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಎಲ್ಲ ಬಡ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಏಳಿಗೆ ಸಾಧಿಸಲು, ನಡವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮಾಡಲು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪುಟ -2

“ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ”-

“ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹುದ್ದೆ ಅಥವಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ. “ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹುದ್ದೆ ಅಥವಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಲಂಚ ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಗೌರವನಿವೃತ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ.” ಪ್ರೆಂಚ್ ದಾರ್ಶನಿಕ “ಪೋಲೈಟ್ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ನೆರಳಿನಂತೆ ನಿತ್ಯವೂ ನಮ್ಮೊಡನಿದ್ದು, ದಿನದಿನವೂ ದೈತ್ಯನಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬ ಭೂತವನ್ನು ಬಾರಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಬೇರು ಸಹಿತ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಉತ್ತರವೇ ಎಲ್ಲರಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದುದು ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಪತ್ರಕರ್ತರು, ಸಮಾಜ ವಿಮರ್ಶಕರು, ಉದ್ಯಮಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧದ ಮೊದಲ ಆಪಾದನೆಯ ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಸೆಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳಿಗಾಗಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಿಲ್ಲ.

ಕೌಟಿಲ್ಯನ "ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ" ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ & ಮೋಸ ಮಾಡುವ 40 ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ರೋಮನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವಾಗ 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಮಾರಾಟದ ಮೂಲಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದ ಪಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೂ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವೈಸರಾಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತನಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆವಾಗಿತ್ತು" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಗಾಂಧೀಜಿ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ರಹಿತ ಇಲಾಖೆಗಳು & ಲಂಚ ಮುಟ್ಟದ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕಾರಣಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಹಿಡಿದು ಆಡಳಿತ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾ: ದನಗಳ ಮೇವನ್ನು ನುಂಗುವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಚಂದ್ರಗ್ರಹದಿಂದ ಬರುವ ಮಾನವತೀತ ವಸ್ತುವಲ್ಲ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಉಗಮ ಬಿಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಾಜ ಇದು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ವಂಚಿಸಿ, ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಂಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಆಳಕ್ಕೆ ಬೇರೂರಲು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು

ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣ:

"ಉಣ್ಣುವ ಬಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಇದ್ದಾಗ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತಿನಂತೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೊಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅವರು ಅಪ್ರಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಜನರ ಅತಿಯಿಂದ ಕೊಳ್ಳುಬಾಕ ಸಂಸೃತಿಯಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

• **ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣ:**

• ಭಾರತವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದ ನಂತರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಎತ್ತುಂಗ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ & ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಎಂ.ಪಿ.ಗಳು, ಶಾಸಕರು ತಮ್ಮ ಚುನಾವಣಾ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತಂದು, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಹ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಉನ್ನತ, ಹುದ್ದೆ, ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೆ, ಇಡೀ ಸಮಾಜವೇ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

• **ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣ:**

ಇಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಳಿಯುವುದು ಅವನಿಗಿರುವ ಆಸ್ತಿ-ಅಂತ್ಯೋತ್ತರ, ಹೀಗಾಗಿ ಅವನು ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಲು ಅಡ್ಡದಾರಿಗಳಿಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಅವನ ಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಯಾರೂ ಟೀಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು “ಹಣ ನೋಡಿದರೆ, ಹೂ ಕೂಡ ಬಾಯಿ ತೆಗೆಯುವುದು” ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಲಂಚಾವತಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಾರೆ.

• **ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕೊರತೆ:**

“ನಾನಿ ಫಾಲ್ಗವಾಲಾ” ರವರ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿಯಾದ “Save the people” ನಲ್ಲಿ “ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಸಂವಿಧಾನ, ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆಯ ರಾಜಕೀಯವಿದೆ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ, ಕೇವಲ ಉತ್ತಮ ಸಂವಿಧಾನವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಕ್ಷರಸ್ಥ, ಸಕ್ರಿಯ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಪ್ರಜ್ಞಾಳುಗಳೇಕೆ, ಆದರೆ ಭಾರತವೆಂಬ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರತೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಅಂಧಾನುಕರಣೆ ತಾಂಡವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

• **ಇತರೆ:**

ಮೌಲ್ಯದಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ & ತರಬೇತಿಯ ಕೊರತೆ, ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ದೋಷದೂರಣೆ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರೈಕೆ ವಿಧಾನ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಅಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮದ ಕೊರತೆ, ಮಾನವರಲ್ಲಿನ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ಅಪರಾಧ, ಅದು ಉಳಿದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿ, ನೌಕರಿಶಾಹಿ & ಪೋಲೀಸ್ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಇತರೆ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಖಾದಿ & ಖಾಕಿಗಳು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಾಯವು ದೊರೆತರೆ ಸಮಾಜ ಮನಣವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ರಾಜಕೀಯವೆನ್ನುವುದು ದಗಾಕೋರರ ಕಡೆಯ ಆಶ್ರಯ ತಾಣ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದ್ದು, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆನ್ನುವುದು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ತತ್ಸಮಾನ, ಉಪಮೆ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ.

ಕಾಳಿಚ್ಚಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಹಲವಾರು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ.

- ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸ, ಇದರಿಂದ ದೇಶಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಇತರೆ ರಾಜ್ಯ & ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎದುರು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಕಷ್ಟ ಹಣ & ಅಕ್ರಮ ಆಸ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಳ
- ಬಡತನ ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ಆಹಾರ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುವುದು
- ಬಡತನ & ಶ್ರೀಮಂತರ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ಮೂಲಕ ವೈಶಮ್ಯಕ್ಕೆ ಎಡೆ.
- ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ & ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ.
- ಅಪರಾಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ
- ಇಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡು, ಆ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಕೆಲವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹಗರಣವನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಲು ಹೊರಟಾಗ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದ ಬರುವುದು...

- ಗಣಿ ಹಗರಣ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಹಗರಣ, 2ಜಿ ಸ್ಟೇಕ್ಹೋಲ್ಡರ್ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ಹಣ ಪಡೆದ ಅಸಹ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಹತ್ತು ಹಲವು,,,,,
- 1996 - ಬ್ರೌನ್ ಬೇವರಿ ಲೋಕಮೋಟಿವ್ ಹಗರಣ - ಕೇಂದ್ರ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು.
- 1991 - ಹವಾಲ ಹಗರಣ
- 1986 ಬೋಫೋರ್ಸ್ ಖಾಸಗಿ ಹಗರಣ - ರಾಜೀವಗಾಂಧಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಡನಿ ಕಂಪನಿಯೊಂದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಬೋಫೋರ್ಸ್ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ 1750 ಕೋಟಿ ರೂ. ಹಗರಣ

ಹೀಗೆ ಹಗರಣದ ಕಾಯ್ದೆ ಇಡೀ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಇತಿಹಾಸದ / ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಕ್ರಮಗಳು:

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೇಲಿನ ಸಂತಾನಂ ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ, ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ ಶಾಶ್ವತ & ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸದಿದ್ದರೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಕ್ರಮಗಳು ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1947ರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಸುಮಾರು 7 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಮತ್ತು ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

- 1947 - ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತಡೆ ಶಾಸನ - ಲಂಚಸ್ವೀಕಾರ & ನೀಡುವುದು ಭಾರತದ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ ಪ್ರಕಾರ ಅಪರಾಧ.
- ಐಪಿಸಿ, ಸಿಪಿಸಿ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಲಾ ಆಕ್ಟ್ 1952 ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಕಾಯ್ದೆ 1988ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸಮಗ್ರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಕಾಯ್ದೆ
- 1964 ರಲ್ಲಿ ಸಂತಾನಂ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಾಗೃತ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಾಲ್ & ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ನೇಮಕ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ತನಿಖೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ಸಿ,ಬಿ,ಐ)
- 25ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗಗಳು
ಉದಾ: ತೆಹೆಲ್ಕಾ, ಆಪರೇಷನ್ ದುರ್ಯೋಧನ್, ಆಪರೇಷನ್ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ.

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ

ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಕಲಿತರೆ ಶಾಲೆಯೊಂದು ತೆರೆದಂತೆ, ಹೆಣ್ಣೊಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ . ಹೆಣ್ಣು - ತಾಯಿಯಾಗಿ, ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ, ಮಗಳಾಗಿ, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಣಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಗಂಧ ತೇಯುವಂತೆ ಜೀವನವಿಡಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬದುಕಿಗೆ ಬೆಳಕಾಗುವ, ಮಹಾಮಹಿಳೆ, ಮಹಾತಾಯಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಜಗತ್ತಿನ ಕಣ್ಣು ಎಂಬಂತೆ ಇರುವ ಮಹಿಳೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬದಲಾಗುವುದರಿಂದ ಸಬಲೀಕರಣವಾದಿತು.

"ಪಕ್ಕಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒಂದೇ ರೆಕ್ಕೆಯಿಂದ ಹಾರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳದ ಹೊರತು ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

ಮಹಿಳೆಯರು ಇನ್ನು ಅಶಕ್ತರಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ಎಂಬ ವಿಷಯವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಅವರು ಸಶಕ್ತರಾಗುವ ತನಕ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಭೋಗದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಸೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಯಿಂದ ಅವಳನ್ನು ದೂರ ಇಟ್ಟು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಸಮಾಜವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವು ಮಾನವೀಯ ಮುಖವನ್ನು ವಿಕಾರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಈ ತಾರತಮ್ಯವು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜನನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅದು ಅವಳ ಹೆಣ್ಣುತನದ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇ.೫೦ ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನಾಧಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವಳೂ. ಸ್ನೇಹ, ಸಹನಶೀಲತೆ, ಮಮತೆ, ಮುಂತಾದ ಸ್ವಭಾವಗಳ ಖನಿಯಾಗಿರುವಳು ಮನೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಏಳೆಗಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡುತ್ತಾ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪುರುಷನ ಸಮಾನವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮಹಿಳೆಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಯೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತೋ ಏನೋ ಪೂರ್ವಜರು ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವವನ್ನು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಮಾತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿ 'ಭಾರತ ಮಾತೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತವು ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇಶವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಿಯೇ ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ 'ಭೂತಾಯಿ' ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂತೆಯೇ 'ಮಹಿಳೆಯಿಲ್ಲದ ಜೀವನವೂ ಅಪೂರ್ಣವಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಜೀವನದ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಧ ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲಾ' ಎಂದು ಶ್ರೀ ನಮೋನ್ ಡಿ. ಬಿವಿಯರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದವರೆಂದರೆ, ಬುದ್ಧ, ಆದಿಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಬಸವಣ್ಣ, ರಾಮೋಹನ್ ರಾಯ್, ಈಶ್ವರ್ ಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ್, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ, ಮಹತ್ಮಾಗಾಂಧಿ, ನೆಹರು ಮುಂತಾದವರು ಇವರಲ್ಲದೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್

ಸರ್ಕಾರವು ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಶಕ್ತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು ಆದರೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಹೊಂದಿದ ಜನರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಂತ ತಾವೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಎಂದು ಭೇದ ಮಾಡದೇ ತಮ್ಮ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದ ಕಡೆಗೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಸಶಕ್ತೀಕರಣಗೊಂಡು ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಅವರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಪ್ರಭಾವಿ ದಿಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದವರೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನಿ ಉಕ್ಕಿನ ಮಹಿಳೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಂಡಿತ್, ನೊಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆದ ಸಮಾಜ ಸೇವಕಿ ಮದರಾಸಿನ ಕಿರೀಸಾ, ಗಾನ ಕೋಗಿಲೆ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು, ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸುಜೇತಾ ಕೃಪಲಾನಿ, ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಐ.ಪಿ.ಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಕಿರಣ್‌ಬೇಡಿ, ಗಗನ ಯಾತ್ರಿ ಕಲ್ಪನಾ ಚಾವ್ಲಾ, ಮೀನಾಕುಮಾರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೈ, ಲತಾ ಮಂಗೇಷ್ಕರ್, ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿ, ಸುಷ್ಮಾ ಸ್ವರಾಜ್, ಉಮಾಭಾರತಿ ಮುಂತಾದವರು ಸೀಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಳೆ - ಅಂದು

ಮರಾಣಗಳಲ್ಲಿ, ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ 'ಮಾತಾ' ಹಾಗೂ 'ದೇವಿ' ಎಂಬ ಉನ್ನತ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅತ್ಯಂತ ಅಮೂಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತಳಾಗಿದ್ದಳು ಹಾಗೂ ಅವಳಿಗೆ ಮೊದಲು ತಂದೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಂತರ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅವಳ ಮಗ ಅವಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಮಹಿಳೆ - ಇಂದು

ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಗಂಡನು ಈ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಜೀವಿಯನ್ನು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸರಕನ್ನಾಗಿ ಬದಲಿಸಿ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ಕಾಹಿನಿಯಿಂದ ದೂರವಿಡಲಾಯಿತು. ಬಲಿಷ್ಠ ಕಾನೂನುಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉನ್ಮಾದಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂಸಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ, ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶು ಹತ್ಯೆ, ಬಾಲ ಕಾಮೀನತೆ, ಬಿಲ್ಯ, ವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ, ಪೀಡಿಸುವುದು, ಬಲತ್ಕಾರದ ಷೇಷಾವಾಟಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಕೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಒಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ ವಿಧವೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಸಮಾಜದಿಂದ ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಅವಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆಗೆ ತಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲ, ವಾರಾಣಾಸಿ, ಮಥುರಾ, ಎಲ್ಲಮೈನ್ ಗುಡ್ಡ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಈ ರೀತಿ ಗುಲಾಮಳಾದ ಮಹಿಳೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯಕ ಬಲಿಪಶುವಾಗಿ ಭಯಾನಕ ಏಡ್‌ನಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

“ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆ”

ಮದುವೆಯು ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ವರನಿಗೆ ಲಾಭಕರವಾದರೆ ವದುವಿನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಖರ್ಚಿನದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಧುವು ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿ ಸಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಅಯೋಗ (NWC) & ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕು ಅಯೋ (WRC) ದ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು ಆತಂಕಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕಿಯರು ಇದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸು. 24,000 ಬಲತ್ಕಾರದ ಪ್ರಕರಣಗಳು 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ವರದಿಯಾಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಂಕದ ಆವರಣಿಯಿಂದ ವರದಿಯಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ವೇದನೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕಾನೂನಿನ ಅಮಾನವೀಯ & ಅಸಭ್ಯ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಅವರ ನೈತಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಭೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಕೂಡ ಅಸಹ್ಯ ವತನಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತರಾಗಿಲ್ಲ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೇರಳದ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳಾ ಐ.ಪಿ.ಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಆದರೆ ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ & ನಿರ್ಗತಿಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿ ದೆಹಲಿಯು ಬಲತ್ಕಾರದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸು-500 ರಿಂದ 600 ಬಲತ್ಕಾರದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೆಹಲಿಯನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ವೇಳೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಿಜ್ಜರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಾಯಚೂರು ಕಛೇರಿಯ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಅಂಗರಕ್ಷಕರೇ ಬಲತ್ಕಾರ ಮಾಡಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಯುವತಿಯನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಚಾಲಕರು ಅಪಹರಿಸಿ ಬಲತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಚಾಲಕರಿಗೆ ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೂಡ ವಿಧಿಸಿದೆ. ಬಲತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯು ‘ಬಲತ್ಕಾರಕ್ಕೆ’ ಒಳಗಾದವಳು ಎಂಬ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಶೋಷಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಹಿಳೆ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಬೇಕು. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿ ಹೋರಾಡಬೇಕು, ಆರೋಪಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ಕಾನೂನಿನ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕು.

‘ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ’

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಮತ್ತೊಂದು ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೆ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜನರು ‘ಅಖತೀಜ’ (Akhateej) ಎಂಬ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ನೂರಾರು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕ, ಬಾಲಕಿಯರ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗಿಯು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕ & ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮದುವೆಯಾಗುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಬಾಲಕಿಯು ತಾಯಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ & ದೈಹಿಕವಾಗಿ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ತಾಯಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಆ ಬಾಲಕಿಯು ಸಾವು ಕೂಡ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವಿಷಯವು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿದ್ದು.

ಶಿಶು ಹತ್ಯೆ

ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುವಿನ ಜನನವನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೀಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನವಜಾತ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುವಿನ ಅಳುವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಗು ಹೆಣ್ಣೆಂದು ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದು ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣವನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವ ಉಳಿಸುವಲ್ಲಿ ದೇವರ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿರುವ ವೈದ್ಯರುಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ & ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡೆದು ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಲಿಂಗ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಗಳ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 1000 ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ 940 ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ.(ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 1000 ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ 973 ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ.) ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವ ಜನರು ಮಹಿಳೆಯರು ಹುಟ್ಟುವ ಹಕ್ಕನ್ನು (Right to be Born) ನಿರಾಕರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಮಾಡಿದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ ಎಂದರೆ ಅವಳು 'ಮಾಯಿ' ಆಗಿರುವುದು. ಗಂಡು ಮಗುವಿನ ಬಯಕೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಕಾಗಿರುವುದು.

'ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವುಗಳು'

ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು ಈ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವುಗಳು ಪ್ರತಿದಿನ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಆಚರಣೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ವರನು ಬಹಳಷ್ಟು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಎಂಬ ರೂಡಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ವರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಕಾರು, ಬಳಗಾರು, ಮನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿವೆ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತರದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಯವರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತೇ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಲೋಕದಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ & ಅನೈತಿಕವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ & ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನಾಂಗದ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕಿಯರನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ವೇಶ್ಯಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

"ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆ"

ಭಾರತವು 67ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವಂತಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ಎಂಬ ವಿಷಯವು ಇನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ದೇಶವು 2020ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯೋಜಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣವು ಒಂದು. 1952ರಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶೇ.4.4 ಇದ್ದ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವು ಈಗಿನ ಶೇ.8.8 ರಷ್ಟು ತಲುಪಲು ಸು. 50 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 13 ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಸಂಸತ್ತಿನ ಹೊರಗೆ & ಒಳಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಸಂಸತ್ತು

73ನೇ & 74ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶೇ.50ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಈಗ ಮಹಿಳೆಯರು ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ & ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಭೆ ಮೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವುದು. ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಶಾದಾಯಕ ಅವಕಾಶಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

“ಇತರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಸಬಲೀಕರಣ”

ಈ ಮೊದಲು ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವನವು ಅವಳ ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವುದು ಅವುಗಳ ಲಾಲನೆ, ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದು & ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾತ್ರ ಅವಳ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಕಾಲ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ & ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ವಿಮಾನ ನಡೆಸುವ ಡ್ರಿಗ್‌ಪಿಲಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಶಿಖರ ಹತ್ತುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಈಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಘಟಿತ, ಅಸಂಘಟಿತ ಕೂಸಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು & ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

“ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರ”

6ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯವರೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿಯೇ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. 1987ರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ತರಬೇತಿ & ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ಯೋಜನೆ (Step)ಯನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. 1982ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಿಳೆ & ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ (DWCRA) ಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. 1988ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ. 1995ರಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಮಹಿಳಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು & 2001ರಲ್ಲಿ ‘ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧ’ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವ ‘ಸ್ವರ್ಣ ಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರೋಚ್ಛಾರ್’ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಶೇ.40 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ‘ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ & ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ & ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 1/3 ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ & ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. 2001ನೇ ವರ್ಷವನ್ನು “ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ವರ್ಷ” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ (N.G.O) ಬಹಳಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.

“ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ”

ಮಹಿಳೆಯ ಸುರಕ್ಷತೆ & ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಹೊಂದುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭೌದ್ಧಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಸಶಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸುರಕ್ಷತೆಗೋಸ್ಕರ ಹಲವಾರು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೇ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ತನಕ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವೊಂದು ಲೋಪಗಳಿಂದಾಗಿ ಆರೋಪಿಗಳು ಪಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಅರ್ಬ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಠಿಣ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಲೆಗಡುಕರಿಗೆ ಮರಣ ದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ & ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕು ಹಾಗೂ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ & ಉದ್ಯೋಗಾಪ್ತಕಾರಣಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಷ್ಯ ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಗುರುತನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪುರುಷ ಸಮಾಜವು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಜೀವನದ ಅರ್ಧಾಂಗ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯಲ್ಲದೆ ಪುರುಷನ ಜೀವನವು ಅಪೂರ್ಣ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

“ಉಪಸಂಹಾರ”

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕುಂದುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಸಮಗ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಕೋರಾಟವನ್ನು ದುರುಷರ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು. ಇದು ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆಯಲ್ಲ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೊಣೆಯಾಗಿದೆ. ಜನಹರು ಅವರು “ಜನರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕು ಒಂದು ಸಲ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ಹಳ್ಳಿ & ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಭಾಗ -2

ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು

“ಜಗವೆಂಬ ಹಣತೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕೆಂಬ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ
ಗಂಡೆಂಬ ಬತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ
ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?”

“ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದಾಗ ಗಂಡನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣತೆತ್ತ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಹೆಂಗಸರು ಮೃತರಾದರು. ಗಂಡನಿಗಾಗಿ ಉರಿಯುವ ಚಿತೆಗೆ ಪ್ರಾಣ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬದುಕು ಬಿವಾಹ, ಕಲ್ಪಿಗಿಂತ ಕಠೋರವಾದ ಕಲ್ಪಿನಂತಹ ಹೃದಯವನ್ನೇ ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗಂಡನಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಉರಿಯುವ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೇ ಉರಿಯುವ ಚಿತೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದೆಂಥ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ, ಪರಮ ಧೈಯ ಬೇಕು.

ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ, ಆಕೆಯ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾರಿದ ಒಬ್ಬ ಗಂಡನು ಇದ್ದಾನಾ? ಇದರಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. “ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಶಕ್ತಿ, ಮಮತೆಯನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ತಾಕತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗಿದೆ?

ಪ್ರೀತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಸಹನೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಸಹೃದಯತೆ, ನಿಯಮಮತೆ ಇವು ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸಲಿ ತಾಕತ್ತು. “ತಾಕತ್ತು” ಎಂದರೆ ತೋಚಲವಲ್ಲ, ಅವು ಹೆಣ್ಣಿನ ಗುಣ ಶಿಷ್ಟಿಗಳು.

ಈ ರೀತಿಯ “ಮಾತೃ”, “ಧೈಯ” ಸ್ವರೂಪದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾವು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಹೋದಾಗ,

“ಮಹಾಕಾವ್ಯ ವೇದಗಳ ಕಾಲ” ದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವು, ವಿಶ್ವಾಸ, ಲೋಪಮುದ್ರಾ, ಅಪಾಲ, ಗಾರ್ಗಿ, ಋಷಿಯ ಮುಂತಾದವರ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಪುರುಷ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆರ್ಯಕಾಲದ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು “ಮೋಪ್”ರಿಂದ ರಚಿತವಾದ “ಖುಗ್ವೇದ” “ಕೌಸಲ್ಯ” ಸ್ವಸ್ತಿಯುಗವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದನ್ನು ರಾಮಾಯಣ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ನಂತರ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿನ ಮುಸ್ಲಿಂ ದಾಳಿಕೋರರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗತಿ ಅಧೋ ಪತನಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ “ಪರದಾ ಪದ್ಧತಿ” “ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ” ಗಳೆಂಬ ದುಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳು ಜಾರಿ ಬಂದವು, ಆದರೆ

ಕ್ರಿ.ಶ.12 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಸಿದ್ದ ವೀರ ಮಹಿಳೆ “ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ” ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ “ಕಿತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ” ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಪುಟಿದದ್ದು

ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ “ರಜಿಯಾ ಸುಲ್ತಾನ”ದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ “ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒರ್ವನೇ ಪುರುಷ” ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ, “ನ್ಯಾನಿ ಪೆಲೋನಿ” (ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಸ್ಪೀಕರ್) ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹಲವಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮೆರೆದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುವಂತಹ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವಿನಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಹೊರಬಂದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ”. 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳಿಂದು ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಗಳು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ..

“ತೊಟ್ಟಲು ತೂಗುವ ಕೈ, ಲೋಕದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲದು” ಎಂಬ ಸೂತ್ರವು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿರಿಮಾವೋ ಬಂಡಾರ ನಾಯಕಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ, ಸರೋಜಿನಿನಾಯ್ಡು, ಕಾಂಡೊಲಿಸಾರೈಸ್, ಬೇನಜೀರ ಭಟ್ಟೋ, ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿ, ಸುಷ್ಮಾಸ್ವರಾಜ್ ಇವರುಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು ಯಾರೂ ಸಹ ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಲಾರದಂತವು.

ಉದ್ಯಮ ರಂಗದಲ್ಲಿ..

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ – ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಗಳಾಗಿ ಗೌರವಿಸಿ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಯಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದ 50 ಪ್ರಭಾವಿ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ “ಕಿರಣ ಮಹಾಂದಾರ್ ಷಾ” (ಬಯೋಕಾನ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ), “ಚಂದಾ ಕೊಚ್ಚಾರ್” (ICICI, DY,MD), “ದಿಶಾಲಿ ನಯಾ ಪಾಲ್ ಕಿದ್ದಾಯಿ” (HSBC Director) “ಸುಧಾಮೂರ್ತಿ” (Infosis ನ ಅಧಿಕಾರಿ), ಮುಂತಾದವರ ಸಾಧನ “ಉದ್ಯೋಗಂ ಪುರುಷ ಲಕ್ಷಣಂ” ಹೋಗಿ “ಉದ್ಯೋಗಂ ಮನುಜ ಲಕ್ಷಣಂ” ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಆವಿಷ್ಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ:

ಹೆಣ್ಣು ಕೇವಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವ ಯಂತ್ರವಲ್ಲ. ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿನ ಆವಿಷ್ಕಾರವು ತನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಲು ಬಾನಂಗಳದ ಚಂದ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲೆತ್ತಿಸಿದ “ಕಲ್ಪನಾ ಚಾವ್ಲಾ”, “ಸುನೀತಾ ವಿಲಿಯಂ”ರ ಸಾಧನ ವಾಯು ಪಡೆಯ ಅಧಿಕಾರ “ಅಮೃತ ಅರೋರಾ”, ಎವರಸ್ಟ್ ಏರಿದ “ಖಚೇಂದ್ರಿ ಪಾಲ್” ಮುಂತಾದವರ ಸಾಧನೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವಂತಹದ್ದು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯ..

ಹೆಣ್ಣು ಇಂದು ಕೇವಲ ಬಾವಿಯೊಳಗಿನ ಮಂಡೂಕದಂತಿರದೇ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ತಿಮಿಂಗಲವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಸಮಾಜದ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಷ್ಟ-ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಸಮಾಜದ ಏಳಿಗೆ ಶಾಂತಿ, ಸಹನೆ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಮಾಡಲೆತ್ತಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಫಲಳೂ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ದುಡಿದ “ಮದರ್ ತೇರೆಸಾ” ದೀನದಲಿತರ ಏಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ “ರುತ್ ಮನೋರಮಾ”, ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬೆಚ್ಚಿ

ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಭಯಂಕರ ರೋಗವಾದ “ಏಡ್ಸ್” ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ “ವೀಣಾಧರಿ”, ಪ್ರಥಮ ಪೋಲೋಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಣಿಯಾಗಿ ತಿಹಾರ್ ಜೈಲಿನ ವೈದಿಗಳ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಿತ್ತಿಸಿದ “ಕಿರಣ್ ಬೇಡಿ” ಮುಂತಾದವರ ಸಾಧನೆಗಳು “ಹೆಣ್ಣು ಕೇವಲ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಹೊರೆಯಲ್ಲ, ಜಗತ್ತನ್ನು ಬೆಳಗಬಲ್ಲ ಜ್ಯೋತಿ” ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ..

ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರ & ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ & ನಗರಗಳೆರಡಕ್ಕಿಲ್ಲೂ ಉದ್ಯೋಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಪ್ರಚಾರ ಜಾಹೀರಾತು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಳಿಗೆ, ಸಿನಿಮಾ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಧನೆ ಅದ್ವಿತೀಯ ಗಾಲ ಕೋಗಿಲೆ “ಲತಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್”, ಪ್ರಪಂಚದ 10 ಪ್ರಭಾವ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ವಿಶ್ವ ಸುಂದರಿ ಹಾಲಿವುಡ್ - ಬಾಲಿವುಡ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪಡೆದ “ಐಶ್ವರ್ಯಾ ರೈ” 2006ನೇ ಸಾಲಿನ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಾಂಧಿ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ (ಲಂಡನ್) “ಶಬಾನಾ ಅಜ್ಮಿ”,ಯವರ ಸಾಧನೆ ಅನುಮೋಘವಾದುದು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಹಿಳೆಯು ಪರುಷರಿಗೆ ಸರಿ ಸಮಾನವಾದತಂಹ ಕೆಲಸ ಅಂದರೆ, “ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆಯಿಂದ ಭತ್ತವಾಗಿ, ಅಕ್ಕಿಯಾಗಿ, ಅನ್ನವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಹಸಿವನ್ನು ನೀರಿನ ಸುವವರೆಗೂ “ಹೆಣ್ಣು ಅಬಲೆಯಲ್ಲ” ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳು “ಹಿಂಸೆಯು ದೇಶದ ಶಕ್ತಿ” ಬೆಳೆದಿದ್ದರೂ, ಈ 21 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸಾಚಾರ, ಶೋಷಣೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಕೊಲೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಷಾದನೀಯ ಸಂಗತಿ ಮತ್ತೊಂದಿರಲಾರದು.

“ಹಿಂಸೆ” ಎಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸುವ ಹಾಲು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಅವನ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಟಿತ ಹೆದ್ದೇಕೆ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ”.

“ಎಲ್ಲ ಸಾರಿಯರು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೋ, ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾರೆ” ಎಂಬ ಮಾತು ಇಂದು ಸುಳ್ಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 47 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವು, ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಪ್ರತಿ 25 ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದು ಸ್ತ್ರೀ ಬೇಡಗೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ದಾಖಲಾಗದೇ ಉಳಿಯುವ ಪ್ರಕರಣಗಳೇಷ್ಟೋ, ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಆದರೂ ಸತ್ಯ.

ಈ ಹಿಂಸೆ, ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವವರು ಅಸಹಾಯಕರು, ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವವರು, ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು, ಮದ್ಯವ್ಯಸನಿಗಳ ಪತ್ನಿಯರು, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆ - ಕಾನೂನುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದವರು ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, “ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೊಬ್ಬಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡುವಂತಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ”.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲೋರತಾಗ,

ಹಿಂದೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಿಂತಲೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಪ್ರಧಾನ ದೇಶವಾದ ಕುವೈತ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಲಿ, ಅಧಿಕಾರವಾಗಲಿ ನಿಷೇಧ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವ ಯಂತ್ರ, ವಿಚ್ಛೇದನದ ಹಕ್ಕು ಕೇವಲ ಪುರುಷನಿಗಷ್ಟೇ, ಇಂದಿಗೂ “ಪುರುಷಾಧಿಪತ್ಯ”ಯು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು “ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ” ದಂತಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇವರಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯು, ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಪತಿಯು, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮನುವಿನ ವಾಕ್ಯ ಪರಿಪಾಲಕರು, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧ ಹಿಂದೂಗಳು.

ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಹೆಣ್ಣು ಇಂದು ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವರ್ಗದಿಂದ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಗೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಮೆ – ಕಡಿಮೆ ವೇತನ, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಸೇವಾ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಸಂಪತ್ತಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಿರಾಕರಣೆ, ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರದಿಯೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿಲಿಯನ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಕೆಂಪು ದೀಪದ (ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ) ಕೆಳಗೆ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ನೋಯಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, “ಮಹಿಳಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ” ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ, ಕಾಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಯುವತಿ “ಪ್ರತಿಭಾ” ಕೊಲೆ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಪಾಳೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ “ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ” ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣಿನವಲೇ ಇಹವು ಹೆಣ್ಣಿನವಲೇ ಪರವು” ಎನ್ನುವ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಿಂತಲೂ ಕೀಳಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಶೋಚನೀಯ. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಶೃಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಬಂಧ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯುಳ್ಳ ಪುರುಷರು, ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಧನೆಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂಸೆಗಳು ಸಹ ಅದರ ನೆರಳಿನಂತೆ ಹಿಂಸೆಯಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂಸೆಗಳು ಸಹ ಅದರ ನೆರಳಿನಂತೆ ಹಿಂಸೆಯಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಹಾರಗಳು ಸಹ.

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಪಿತಾಮಹಾರಾದಂತಹ "ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನ್ ರಾಯ್"ರ ಅವಿರತ ಹೋರಾಟ, ಲಾರ್ಡ್ ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಕ್‌ರವರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ 1829ರಲ್ಲಿಯೇ "ಸತಿ ಸಹಗಮನ ಪದ್ಧತಿ"ಯು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- 1945ರ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ "ಪಾರ್ಟರ್ ಕಾಯ್ದೆ"ಯು ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ" ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾಲ್ಕು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ನಡೆದವು.
- ಭಾರತವದ ಸಂವಿಧಾನವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು (14ನೇ ಕಾಯ್ದೆ), ಸ್ತ್ರೀಯರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು (Article, 23,39,42,51 A) ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. 1955 ರ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ, 1956ರ ಕನ್ಯೆಯರ & ಮಹಿಳೆಯರ ಅನೈತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ಬಂಧ ಕಾಯ್ದೆ.

1961ರ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ, 1976 - ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ 1976 - ಬಿಡುಗಡೆ ಲಿಂಗ ಪತ್ತೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ತರುವ ಮೂಲಕ, ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈವೊಂದು ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಂದರೆ,

- ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಉಚಿತ ತಪಾಸಣೆ & ಔಷಧಿಗಾಗಿ "ಮುದ್ದು ಮಾತರಂ" ಯೋಜನೆ.
- 1992ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ
- 1992ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ 72 & 73ನೇ, ಅನುಸೂಚನೆ ಅನ್ವಯ ತಂದು ಆ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು 33% ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ "ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ" ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.
- ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ "ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆ" ಏಪ್ರಿಲ್ 2006ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.
- 2005 ರಿಂದ "ಜನಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ"
- ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ (ಬರೋಡಾ ಬ್ಯಾಂಕ್. ಎಸ್.ಬಿ.ಐ., ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ) ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಸಾಲಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿತರಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಹಿಂಸೆ, ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡಿಕ ಜನ ಸಮೂಹ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಕ್ರೂರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳ ಪಡಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಿಂಸೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನು "ಕುಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ 2005" ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾಲಿಗೆ ವರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯ "ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವ ಗಂಡನಿಗೆ 1 ವರ್ಷ ಸರವಾಸ ಹಾಗೂ 20 ಸಾವಿರ ದಂಡ".

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಘನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ರೂಪಿಸಿ ತಂದರೂ ಸಹ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು ಅಂದರೆ,

- ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮಹಿಳಾ 33% ಮೀಸಲಾತಿ ಮಸೂದೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು.
- ವಿಕೃತ ಕಾಮಿ "ಉಮೇಶ್ ರಡ್ಡಿ"ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡಿದ 'ಮರುದಂಡನ' ತೀರ್ಪು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದ್ದು, ಇತರೆ ಅತ್ಯಾಚಾರಿ, ಕೊಲೆಗಡುಕರಿಗೆ ಇದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ ಆದರೂ ಸ್ತ್ರೀ ವಿರದ್ಧ ದಾಖಲಾಗುವ ಹಿಂಸಾಚಾರ ಪ್ರಕರಣದ ಕೇಸು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಣಬೇಕು.
- ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ತರಬೇಕು.
- ರಾತ್ರಿ ಪಾಳೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಶಾಲಾ, ಕಾಲೇಜು, ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು "ಮುಕ್ತ ಸ್ವತ್ತ" ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು "ಮನುಕುಲೋದ್ಧಾರಕಳು" ಎಂದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು "ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನಾ ಹೋರಾಟ"ಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿದರು. ಅವರು ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು "ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಮೊದಲ ಗುರು" ಎಂದು ಕರೆದರು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸದ & ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಅಂತಸ್ತು ಕಾಣಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡದಿರುವ ಸಮಾಜವು ಮುಂದೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ, "ಹೆಣ್ಣಿನ ಗರ್ಭದಿಂದಲೇ ಜನಿಸುವ ನೀವು ಹೆಣ್ಣನ್ನೇ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ನೈತಿಕವೇ?

"ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿ, ಸಹಧರ್ಮಿಯಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಆಸರೆ ನೀಡುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸದಾ ಕಾಮಾಂಧತೆಗಳಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಅತ್ಯಾಚಾರಿ ಮಲತಾರಗಳಂತಹ ಅಮಾನವೀಯ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಪುರುಷಾರ್ಥವೇ? ನಮ್ಮ ಪುರುಷ ಸಮಾಜ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. "ಗಾಂಧಿ, ಬುದ್ಧ" ರಿದ್ಧಂತಹ ನಾಡು ನಮ್ಮದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಗಾಂಧಿ, ಬುದ್ಧರಾಗುವುದು ಬೇಡ, ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಜೊತೆಗಾರ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾನವತೆಯಿಂದ, "ಮಾನವರ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಾಳಿದರೇ ಸಾಕು. ಅದೇ ನೀವು ನಮಗೆ ನೀಡುವ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದಂತಹ "ಕೋಹಿನೂರ್ ವಜ್ರ"ವಿದ್ದಂತೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ :

ಭಾರತವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟವು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟವು ಭಾರತದ ಸಸ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಿರಿಟವಿದ್ದಂತೆ. ಅನೇಕ ಸಸ್ಯಸಂಕುಲಕ್ಕೆ, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ & ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಸರ್ಕಾರ & ನಾಗರಿಕರ ಮೇಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ 2 ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ವರದಿಯನ್ನು ಅಚಿತಿಮಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ವರದಿಯನ್ನು ಅಚಿತಿಮಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ವಿಶೇಷತೆ:

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟವು ಭಾರತ ದೇಶದ ಆರು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನಿಂದಲೇ ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ & ತಮಿಳುನಾಡು ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 11 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಕೊಡಗು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಉಡುಪಿ, ಮೈಸೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಹಾಸನ, ದಾವಣಗೆರೆ.

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ - 1600ಕಿ.ಮಿ. ಉದ್ದ 100ಕಿ.ಮಿ ಅಗಲ & 16,000 ಚ. ಕಿ.ಮೀ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಮುಡಿ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರವಾಗಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಗಳಲ್ಲಿ 7 ಭಾಗಗಳಿವೆ- ಅಣ್ಣಾಮಲೈ, ಅಗಸ್ತ್ಯಮಲೈ, ಪೆರಿಯಾರ, ನೀಲಗಿರಿ, ತಲಕಾವೇರಿ, ಕುದುರೆಮುಖ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷತೆಯೆಂದರೆ ಜುಲೈ 01, 2012ರಂದು ಯುನೆಸ್ಕೋದ ವಿಶ್ವಪಾರಂಪರಿಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಿಂದ 29ನೇ ತಾಣವಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದು ಭಾರತದ 6ನೇ ನೈಸರ್ಗಿಕ ತಾಣವಾಗಿ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿತು.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟವು 5000 ಪ್ರಭೇದದ ವಂಶಿಗಳು 308 ಜಾತಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು, 179 ಉಭಯ ವಾಸಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, 325 ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳು & ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 'ನೀಲಗಿರಿ' ಬೆಟ್ಟವು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ತಾಣವಾಗಿ ಯುನೆಸ್ಕೋದಿಂದ 1986ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಅಧ್ಯಯನ ಕುರಿತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿದ ಸಮಿತಿಗಳು

• ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೇಳ್ ಸಮಿತಿ:

ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯ 2010ರಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಫಾಟ್ಸ್ ಇಶಾಲಜಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಪ್ಯಾನಲ್ ರಚಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೇಳ್ ಅವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿ 2011ರಲ್ಲಿ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಗಾಡ್ಗೇಳ್ ಸಮಿತಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು 3 ವಲಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಇವುಗಳನ್ನು "ಇಕಾಲಾಜಿಕಲ್ ಸೆನ್ಸಿಟೀವ್ ರೈೋನ್" ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಶೇ.64 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.

ವಲಯ - 1

- ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಪರವಾನಿಗೆ ನೀಡಬಾರದು, ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಗಣಿಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ 5 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು
- ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ ಈಗಿರುವ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು 2016ರ ವೇಳೆಗೆ ಶೂನ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ಹಂತ ತಲುಪಬೇಕು ಮಾಲಿನ್ಯ ರಹಿತ ಹಸಿರು ಹಾಗೂ ನೀಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಿಬಂಧಿತ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಹುದು.
- ನದಿಗಳಿಗೆ 3 ಮೀಟರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಎತ್ತರವಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ವಿದ್ಯುತ್ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ
- ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆದರೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ.

ವಲಯ- 2

- ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಗಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ & ಹೊಸ
- ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ
- ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು 2016ರ ವೇಳೆಗೆ ಶೂನ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ಹಂತ ತಲುಪಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.
- ನದಿಗಳಿಗೆ 15 ಮೀಟರ್‌ಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರದ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸುವಂತಿಲ್ಲ
- ಹೊಸವಿದ್ಯುತ್ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ
- ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೊಸ ರೈಲು, ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗ ಯೋಜಿಸುವಂತಿಲ್ಲ

ವಲಯ - 3

- ಅಪರೂಪದ ಖನಿಜ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ

- ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಗಣಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಸೋಷಿಯಲ್ ಆಡಿಟ್‌ಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು.
- ಅಣೆಕಟ್ಟು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ.
- ಹೊಸ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಾಲಿನ್ಯ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಹುದು.
- ನಿಯಂತ್ರಣಕೊಳಪಟ್ಟ ರೈಲು ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ

ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಿತಿ ರಚನೆಗೆ ಗಾಡ್ಡೀಲ್ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ.

- **ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್ ವರದಿ:**

ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಡೀಲ್ ವರದಿಯೂ ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂಬ ಟೀಕೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್‌ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ 17, 2012ರಂದು **HLWG- High level working group** ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಏಪ್ರಿಲ್ 15 2013ರಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿತು.

- ವರದಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್ ವರದಿಯ 10 ಸಭೆಗಳು 4 ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟವನ್ನು 2 ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿತು.

1. Cultural Land scape 63%
2. Natural Land scape 37%

Cultural Land scape:

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ & ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲ ಸರಂಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

Natural Land scape:

ನಗರ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ ಸರಂಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

Natural Land scape ನಲ್ಲಿನ ಈಗಾಗಲೇ ಶೇ.10 ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ, ಆನೆಗಳ ಓಡಾಟ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ 37% ದಲ್ಲಿ 10% ತೆಗೆದರೆ ಇನ್ನುಳಿದ 27% ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿತು.

- ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನರವರ ವರದಿಯ ಪರಿಸರದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಘಟಕ ಗ್ರಾಮ ಆಗಿದೆ.

ಇಡೀ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ 4156 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ 2159, ಕರ್ನಾಟಕ 1576 (90%) , ಕೇರಳ 123 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು :

- ಮರಗಳು ತೆಗೆಯುವುದು, ಕಲ್ಲುಕಾರಿ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಿಷೇಧ.
- ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ ಸ್ಥಾವರ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು. ಪವನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು.
- ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ರಾಸಾಯನಿಕ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ, ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಸೇರಿದಂತೆ 45 ಕೆಂಪುಪಟ್ಟಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತಿಲ್ಲ
- ಗೋಡಂಬಿ, ಕಾಫಿ, ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಿತ್ತಾಳೆ ಪಟ್ಟಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಹುದು
- ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಅನುಮತಿ ಕಡ್ಡಾಯ.

ಇವೆರಡು ವರದಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಆಧರಿಸಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ವಯ ಜೀವವೈವಿದ್ಯ ತಾಣವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರಿದ ರಾಜ್ಯದ 33 ತಾಲೂಕುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅಡಿಯಾಗುವ ಸಂಭವ ಇದೆ.

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000

“ಕಪ್ಪು ಹಣ”

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಹಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಒಂದು ಭಾಗ. ತೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಇದು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದರೇ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳಾದ ಅಮೇರಿಕ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಜಪಾನ್, ಜರ್ಮನಿಯಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಇದರ ಹಾವಳಿಯು ಆ ದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬದಲಿಗೆ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ‘ಕಪ್ಪುಹಣ’ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಯ ಶೇಕಡಾ ೬ ರಷ್ಟು ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕಪ್ಪುಹಣದಲ್ಲಿ 12ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಮೊದಲನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ದೇಶವಿದ್ದು, ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿವೆ ಈ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತದ ಕಪ್ಪು ಹಣವು ಸ್ವಿಸ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಹಿತಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ 2013-14 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1400 ದಶಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತು, ಅದೇ ರೀತಿ 2012-13 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1547 ದಶಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತು, ಅದರ ಭಾರತದ ಕಪ್ಪು ಹಣವು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ‘ಕಪ್ಪುಹಣ’ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಹಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞ ಪಾರ್ಥನಾಥ ಸೋಮಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಎಂದರೆ “ದೇಶದ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರು ತಮ್ಮ ಗಳಿಕೆಯ ಹಣವನ್ನು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡು” ಕಪ್ಪು ಹಣವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿಯು ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂದೆಟಾಕುತ್ತದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ ನೂತನ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಪ್ಪುಹಣ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ನೂತನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ದೇಶದ ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳ ಬ್ಯಾಂಕದ ‘ಆರ್.ಬಿ.ಐ’ ಕೂಡ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಚಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹಲವಾರು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದೇಶೀಯರನ್ನು ‘ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ’ಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿನ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಲಂಚಪ್ರಕರಣಗಳ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳು ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು:

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ, ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ,

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ - ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ - ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆಯಿಂದ

ಲಂಚಗೂಳಿತನ - ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ - ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ: ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲು ಮೂಲ ಕಾರಣ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ರಾಜಕಾರಣಿ ವರ್ಗದವರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭೋಗದ ವಿಶಾಲವಾದ ಬೆಳೆನಕ್ಕೆ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬೇಗ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಹಲವಾರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿಷಯದತ್ತ ಮುರವೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ್ಯಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗದವರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಕಪ್ಪುಹಣದ 1/3 ಭಾಗದಷ್ಟು ಇವರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅನಿಶಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲೋಕಪಾಲ್ & ಲೋಕಾಯುಕ್ತಗಳಂತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ: ಇಂದಿನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಪ್ಪುಹಣವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ ತಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಗಳಿಕೆಯೇ ಅವರ ಆಸೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದೇಶದ ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವು ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ನೋವಿನ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಕೂಡಾ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಕ್ಷ ದೇಣಿಗೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಹಣವನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಪಕ್ಷಗಳು ಮಾಹಿತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಕೂಡಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ: ಇಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವರ್ಗದವರೂ ಜನರಿಮದ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮೂಲಕ ಕೂಡ ಲಂಚದಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳು ದೇಶದೆಲ್ಲೆಡೆ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭೋಗ ಜೀವನ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬ: ಈ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂಲವನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಇವರು ಹೊಂದಿರುವ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರವು ಕಪ್ಪುಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ: ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಹು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳ ತಮ್ಮ ಲಾಭಗಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಾ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರಣಗಳು ಅಲ್ಲದೇ ಕಪ್ಪುಹಣ ಇನ್ನಿತರ ಅನೇಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ:

ಕಪ್ಪು ಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಅವು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

- ದೇಶದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ
- ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಸಮತೋಲನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ
- ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಪ್ಪುಹಣದ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗುವ ಮೊದಲ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ, ದೇಶದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಮೂಲ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಸಂಗ್ರಹಣ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ 2010-11ರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಕಪ್ಪು ಹಣದ 1600 ದಶಲಕ್ಷ ಸ್ವಿಸ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಶೇಕಡಾ 8 ರಷ್ಟಿತ್ತು.

ಕಪ್ಪುಹಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಅಸಮತೋಲನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪು ಹಣ ಇರುವವರು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರಾದರೆ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಿರುವವರು ಬಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಅಸಮತೋಲನದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚಿಕೆಯು ಕೂಡಾ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರು ಭೋಗಜೀವನ ವಿಲಾಸ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣ ಪ್ರಮಾಣ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಂದ್ರ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗುವ ಮತ್ತೊಂದು ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂತವು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹಣದ ಸಂದಾಯದಿಂದಾಗುವ ವರಮಾನದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಶ್ರಮಗಳು ಕಪ್ಪುಹಣದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಇರುವ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳೇನು?

ಕಪ್ಪುಹಣ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು

ಕಪ್ಪುಹಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ದೇಶಗಳು ಇದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅವು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ನೂತನವಾಗಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಪ್ಪುಹಣದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ & ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದ ಕಪ್ಪುಹಣದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎಮ್.ಬಿ.ಷಾ ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತನಿಖಾ ತಂಡವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದೆ. ಈ ತಂಡವು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಪ್ಪುಹಣದ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಿದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ 'ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್' ಕೇಂದ್ರ ಕಪ್ಪುಹಣ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಗಡುವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಎಚ್ಚಿತ್ತುಕೊಂಡು ಕಪ್ಪುಹಣದ ಕುರಿತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿತು.

ಕೇಂದ್ರ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿರುದ್ಧ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅಕ್ರಮ ಆಸ್ತಿ ಹೊಂದಿದವರ ವಿರುದ್ಧ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇದ್ದು ಅಕ್ರಮ ಸಂಪತ್ತು ಮಾಡಲು ಹಿಂದೆ ಹಾಕುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಪ್ಪುಹಣದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ೨೦೦೫ರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಹಳೆಯ ನೋಟುಗಳ ಚಲಾವಣೆಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಲು ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾದ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ ಇದ್ದರಿಂದ ದೇಶದ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಹಣವು ದೇಶದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳತ್ತ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ದೇಶದ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಕಪ್ಪುಹಣ ಇರುವುದು ಸ್ವಿಜ್‌ರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಸ್ಟಿಸ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮಂಡಳಿಯೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ಮುಖಾಂತರ ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಕಪ್ಪುಹಣವು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ದೇಶದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಆಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರವು ಕೂಡ ಹಲವಾರು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಇದು ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ.

ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾಗುವುದು ತೀರಾ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದೆ ಇಲ್ಲ. ವಿದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದ ಕಪ್ಪುಹಣವನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ತಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಬಡವರು ಶ್ರೀಮಂತರು ಎಂಬ ವರ್ಗವನ್ನು ಅಸಮತೋಲನ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ದೇಶವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನಂಟು ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ಇದರ ಕಾರ್ಯದ ಚಿಂತಿಸೋಣ.

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು & ಪರಿಹರೋಪಾಯಗಳು

ರೈತ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೆನ್ನುಲುಬು ರೈತ ಸಮುದಾಯ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆ & ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರತೀಕ. ಕೇಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಿಂತ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆ ಮೇಲು ಎಂಬುದು ಕೃಷಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಶೇ.55 ರಷ್ಟು ಜನ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರೈತ ಸಮುದಾಯ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದೆ, ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬರಲಾಗದೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರಮನ ಸೆಳೆದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿವೆಂದರೆ 1997ರಿಂದ 2005ರ ಅವಧಿ ಸರಾಸರಿ 32 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಸಂಭವಿಸಿರುವುದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು 'ರೈತರ ಸ್ಥಾನ ಭೂಮಿ' ಎಂದು ಕರೆಕೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 2010ರಲ್ಲಿ 140, 2011ರಲ್ಲಿ 170, 2012ರಲ್ಲಿ 200 ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಅಂದರೆ 2015ರಲ್ಲಿ 300ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗೆ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿರುವ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು:

ಜಾಗತೀಕರಣ ಉದಾರೀಕರಣ ಖಾಸಗೀಕರಣದಿಂದ ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಪ್ರಗತಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳ ಬಹಳ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಲದ ಹೊರೆ:

ರೈತರು ಇಂದು ಸಹಕಾರಿ , ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿಯವರ ಸಂಘದಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ತೀರಿಸಲಾಗದೇ ಅತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಲೆ ಇಳಿತ:

ಕೃಷಿ ಆಮದಿನ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧ ರದ್ದಾಗಿದ್ದು ದೇಶೀಯ ರೈತರು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಬೆಂಬಲಿತ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲಾಗದಿರುವುದು.

ಅತಿವೃಷ್ಟಿ & ಅನಾವೃಷ್ಟಿ:

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮುಂದೆ ರೈತರು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ಮಳೆಬಾರದೆ ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆಗಳು ಕೈಗೆ ಸಿಗದೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಿರುಗಾಳಿ, ಚಂಡಮಾರುತ, ಪ್ರವಾಹ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ರೈತ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳು ನೀರಿನ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಸತ್ತು ಸಾವಿಗೆ ಶರಣಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ದುಬಾರಿ ಪರಕರಗಳು:

ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ, ಕೃಷಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ವಿದ್ಯುತ್, ನೀರು ಕೃಷಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸರಕಾರ ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಹಾಯಧನ ಕಚಿತಗೊಂಡಿರುವುದು.

ಅಸ್ಥಿರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ :

ರೈತರಲ್ಲಿನ ಅಜ್ಞಾನ, ಮದುವೆ ಜಾತ್ರೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮಿತಿಮೀರಿದ ವೆಚ್ಚ ಇತ್ಯಾದಿಯಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ಆಗಾಗ ಸಾವಿನ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಲುಕುತ್ತಾರೆ & ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲಾಗದೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇವುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ರೈತರು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕ್ರಮಗಳು :

- ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿಕರು ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲು ಮಳೆ ಆಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಣ & ಅರೆ ಒಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೇವಾಂಶ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ರೈತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದರೂ ದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ನುರಿತ ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಸಾಲ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಲ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಬಡ್ಡಿದರ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು
- ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು
- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ನೇತೃತ್ವ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಜಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ರೈತರಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಅಡಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕು
- ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಘೋಷಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತರ ಎಲ್ಲ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಲೆ ದೊರಕಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಭದ್ರತೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.
- ಆತ್ಮನೈರ್ಘರ್ಯ ತುಂಬುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತರಲ್ಲಿನ ಅಜ್ಞಾನ & ದುಶ್ಚಟಗಳನ್ನು ತೊಲಗಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸಲು ರೈತರನ್ನು ಪ್ರೇರಿಪಿಸಬೇಕು

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯದತ್ತ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳ ಎಣಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಜೀವನ ಸುಖಕರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಖಕರವಾದ ಜೀವನ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು, ಪರಿಹಾರಗಳು

“ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಬಿಕ್ಕುವುದು” ಇಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗನೆಂದರೆ ರೈತರಾಗಿದ್ದು, ಆದರೆ ಈಗ ಇದೇ ಗಾಡೆ ಮಾತು ಬದಲಾಗಿದ್ದು, ‘ಒಕ್ಕಲಿಗ ಬಿಕ್ಕುವಾಗ ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಬಿಕ್ಕಿತೆ’ ಎಂಬ ಸಾಲು, ಸಾಲು - ಸಾಲು ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಭಾವನೆ ಬರಬೇಕು ಇರದು.

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರು ‘ಜೈಜವಾನ್ ಜೈಕಿಸಾನ್’ ಎಂದು ರೈತರೇ ದೇಶದ ಬೆನ್ನಲುಬು ಎಂಬ ಸಂದೇಶ ಬಿತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಸಂದೇಶದ ಕೊರತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೋ? ಎಂಬಂತ್ತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಮೂಲ, ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾವುವು? ಅವು ಸಾಮಾಜಿಕವೇ? ಆರ್ಥಿಕವೇ? ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯೇ? ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಖರ್ಚು ಪಡೆಯುವ ಬೆಲೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಗ್ಗುಲಗಳಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ಪರಿಹಾರದ ಹಾದಿ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮಜೀವನದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ರೈತರ ಜೀವನವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಕೃಷಿ ಅಷ್ಟೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇದರಾಚೆಗೂ ಆತನಿಗೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಒತ್ತಡ, ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ವೈಪಲ್ಯದ ಭಾಗವು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದೇ ತೆರನಾಗಿ ಕೃಷಿಕತೆಯೇ ಜೀವನದ ಉಸಿರಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡಿರುವ ರೈತ ‘ಮುಳೆ ಇಲ್ಲವೇ ಸಾವು’ ಎಂಬತಾಗಿದೆ. ಮುಳೆಯೂ ಕೂಡ ರೈತನೊಂದಿಗೆ ಜೂಟಾಟ ಆಡುತ್ತದೆ. ಹಾಕಿದ ಬಂಡವಾಳದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ದೊರಕದಿದ್ದರೆ, ರೈತನಿಗಿರುವ ದಾರಿ ಅತ್ಮಹತ್ಯೆಯೆಂದೆ ಎಂದು ಆತ ಭಾವಿಸಿರುವಂತಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಲಾಭಸಹಿತ ಆದಾಯ ಬಂದರೆ ಒಬ್ಬ ರೈತನು ಸಾವಿನಂತಹ ಅಚಿತಿಮ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಾರ, ಆದರೆ ಅದು ಈಗಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ರೈತರಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ ರೈತರ ಜೀವನದ ಜೊತೆ ಜೂಟಾಟವಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹಲವಾರು ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಆಲೋಚಿಸಿವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿವರಿಸುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ದೇವಾಲಯದಂತಿರುವ

ಶಾಸಕಾಂಗದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಪ್ರತಿ ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೇ 2,500/- ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದೇ ಭರವಸೆಗೆ ವರ್ಷವಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ಇಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಕೊರತೆಯು ಕೂಡ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

2011 ರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 32 ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದರಂತೆ, ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿದಿನ 42 ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ಬ್ಯೂರೋದ 2014ನೇ ಸಾಲಿನ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ 5650 ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ 2568 ಜನ ರೈತರು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕಲ್ಲಿ 321 ಜನ ರೈತರು.

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಕ್ರಮವಾಗಿ 3 ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿವೆ. ವಸೂಲಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಟ್ಟಾರೆ ರೈತರ ಸಾವಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 5.1% ರಷ್ಟಿದೆ.

ಕಾರಣಗಳು

1. ತೀವ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಕುಸಿತ
2. ಭರವಸೆ / ಭವಿಷ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು
3. ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳ ವ್ಯಸನ
4. ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸಾರಗಳಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತ
5. ಪ್ರಚಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಚೋದನೆ
6. ದುರ್ಬಲ ಮನಸ್ಸಿನವರು / ಆತ್ಮಸೈನ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರು
7. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆ/ ನಿರುತ್ಸಾಹದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
8. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗರುಜಿನಗಳು

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಮೂನೂಲಿನೆಗಳು

1. ವ್ಯವಹಾರದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸುವುದು
2. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಏಲ್ ಬರೆಯಲು ಯೋಚಿಸುವುದು
3. ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಬಂಧು-ಭಾಂದವರನ್ನು ಬೇಟಿ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸುವುದು
4. ಹಿಂದತಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಳಜಿ /ಪ್ರೀತಿಸುವುದು.
5. ವೈರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜೀಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು
6. ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು
7. ಅತೀಯಾಗಿ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವುದು / ಮೌನಿಯಾಗುವುದು
8. ದೈನಂದಿನ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಕಂಡುಬರುವುದು

ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಪರಿಹಾರಗಳು

ಭಾರತೀಯ ರೈತರ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಯೆಂದರೆ ಸಾಲ ಎಂಬ ವೈಂಗೋಕ್ತಿ ಇದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಬಡ್ಡಿ ಮನ್ನಾದಂತಹ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬುವ ತಂತ್ರಗಳಿರಬೇಕು ಆದರೆ ಈ ಬಡ್ಡಿ ಮನ್ನಾ, ಸಾಲ ಮನ್ನಾಗಳೇ ಖಾಯಂ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಬಾರದು.

ತುರ್ತಾಗಿ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಸಂಸದರ ನಿಧಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂತಹ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಾಕಷ್ಟು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜೀವದ ಅಂದರೆ ಬದುಕುವ ಕೊನೆ ಆಸೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾದಾಗ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಪರಿಹಾರ, ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಘೋಷಿಸಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರ, ಸಮಾಜ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಬೀದಿನಾಟಕ, ಜನಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ರೈತ ಸಂವಾದ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ತುಂಬಬೇಕು.

“ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಪರಿಹಾರಗಳು”

ಇಂತಹ ಪರಿಹಾರಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಫಲ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಆತ್ಮರಹಿತ ರಾಜ್ಯವಾಗಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ.

ಕೃಷಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಸಾಲ ನೀತಿ ರೂಪಿಸಬೇಕು ಈ ನೀತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸಬೇಕು.

ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅರ್ಹರಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲ ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಕೃಷಿ ಬೆಲೆ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಮೂರ್ತಿಯನ್ನಾಗಿಸದೇ ನೈಜ ಅಧಿಕಾರ ಒದಗಿಸಿ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವಂತಹ ಗುರುತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಬಹುತೇಕ ರೈತರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ‘ಉತ್ಪಾದನೆ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ’ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ದಾರಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗೆ ರೈತರ ಮನವೊಲಿಸಬೇಕು. ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಅತೀಯಾದ ನೀರಾವರಿ ಬೇಡುವ ಕಬ್ಬಿನಂಥ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಆಶ್ರಯಿಸುವುದರಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಕೊರೆಯಿಸುವ ಸಾಲವೇ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ರೈತರ ಆತ್ಮರಹಿತ ಬದುಕು ಚಟ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಖರ್ಚು ಕೂಡ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲವಾಗಿದ್ದು ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ ಅದೇ ಬಹುತೇಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಇದರೂಚೆಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಇಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕಾರಣ, ಒಂದೇ ನೀತಿ, ಸರ್ಕಾರ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ ಎಂದು ಒಂದೇ ಕಾರಣ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು

1. ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ರೈತರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಆಪತ್ಕಾಲಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಧಾರಳವಾಗಿ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
2. ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾನೂನಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
3. ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸುವುದು.
4. ನೀರಾವರಿ, ವಿದ್ಯುತ್, ಬೀಜಗಳು, ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯಿತಿ ಗರದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುವುದು.
5. ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
6. ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಆಪ್ತ ಸಲಹಾ ತಜ್ಞರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದು.
7. ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ರೈತರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಕಸನ, ನಿಷ್ಠಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು.
8. ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಪ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪಠ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭೋದಿಸುವುದು.
9. ರೈತ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳಿಸುವುದು.
10. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತದಿಂದಲೇ ಶಿಸ್ತು ಬದ್ಧ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದು.
11. ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಾಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ಉರುವ ರೈತವರ್ಗದವರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾದ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
12. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯವರ್ಗದ ರೈತರನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ, ದೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ತಂತ್ರ ಚಿಂತನೆ, ಪ್ರಚೋದನೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು.
13. ಬಹುತೇಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರು ರೈತರಿಗೆ ಯಮ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಮೇಲೆ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸುವುದು.
14. ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಗೆ ನಿರಂತರ ಒತ್ತಾಯ, ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಬೆದರಿಕೆ, ಹಿಂಸೆ ನೀಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
15. ಕೀಟನಾಶಕ, ನಕಲಿ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಸಾವಯವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು.
16. ನೀರಾವರಿಯಂತ ಧೀರ್ಘಾವಧಿ, ಸುಧೀರ್ಘ ಅವಧಿಯ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಏಕ ನೀರಾವರಿ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳೇ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ರಾಮಬಾಣ.
17. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರೈತರನ್ನು ತೋಷಿಸುವ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬ ರೈತರ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ತರಲು ಅಲ್ಲಿಯ ವಂಚನೆ, ತೂಕ ಅಳತೆಯ ಮೋಸ ತಡೆಗಟ್ಟಿ 'ಆನ್‌ಲೈನ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ರೈತ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿಸುವುದು.
18. ರೈತ ಗುಂಪು ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸುತ್ತ 'ಶೈತ್ಯಾಗಾರಗಳು' ಪುಡ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತಹ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆ ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಎಂಬುದು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಷ್ಟ ಚುಕ್ಕೆ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ನದಾತನಾಗಿರುವ ರೈತರ ಸಾವು ಎಂದರೆ ಅದು ದೇಶದ ಸೋಲು, ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಮಾನವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ತಡೆಯುವ ಕೆಲಸ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದೇನಲ್ಲ. ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾಗುವ ಮೂಲಕ ತಡೆಯಬಹುದು.

'ರೈತರ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು'

1. ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮುಂಗಾರಿನ ಆಟ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ನದಿಗಳ ಜೋಡಣೆ, ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ಅಂತರ್ಜಲದ ಮಟ್ಟವು ಕೆಳಗಿಳಿದು ನೀರು ಲವಣಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ನದಿ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆರೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಳೆ ನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಶಸ್ವಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
3. ಸರ್ಕಾರವು ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲಾಗುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕ್ರಾಕೌಂಡ್‌ಮೆಯನ್ನು ಹೂಡಬೇಕು.
4. ಕಿಸಾನ್ ಟಿ.ವಿ. ಇ-ಮಂಡಿ, ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಪಯೋಗ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೈ ಸಿಗುವಂತಾಗಬೇಕು.
5. ಸರ್ಕಾರವು ರೈತರಿಗಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಜೈವಿಕ ಕಿಸಾನ್ ಜೈ ಕಿಸಾನ್ ಎನ್ನುವ ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರ ಘೋಷಣೆಯಂತೆ ಕೇವಲ ಸಭೆ ಸಮಾವೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದು ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯ ರೈತನಿಗೂ ತಲುಪುವಂತಾಗಬೇಕು.
6. ರೈತ ಸಹಾಯವಾಣಿಯಾದ '1902' ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತಾಗಬೇಕು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದರ ಸದುಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು.
7. ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಚಾರ, ಬೀದಿ ನಾಟಕ, ಟಿ.ವಿ, ನಾಟಕ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಮನಗಾಣಿಸುವಂತೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ ಎಂದು ರೈತರ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.
8. ಎನ್.ಜಿ.ಓ.ಗಳು, ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಿ, ರೈತರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ತುಂಬುವಂತಾಗಬೇಕು.
9. ರೈತ ಗಣಪತಿಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಕೇವಲ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ರೈತರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.
10. ರೈತರಿಗೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ನಂತರ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವುದರ ಬದಲು, ಅವನು ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸುಲಭವನ್ನು ಧೀರ್ಘಾವಧಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕು.
11. ಕೆ.ಎಮ್.ಎಪ್. ತರಹ ರೈತರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿತರಿಸಿದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಿ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.
12. ರೈತರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಎಸಿ ರೂಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಯಾರಿಸುವ ಬದಲು ರೈತರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.
13. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು 'ಹೆಲ್ಪ್‌ಕಾನ್' ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಬೆಳೆನಾಶ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೆಚ್ಚವು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

14. ವಾಣಿಜ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದೇ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬೆಲೆಯದೇ ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೈತರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಬದಲು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
15. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಎನ್ನುವ ಸರ್ಕಾರ ದೋರಣೆಯನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಮೊದಲು ರೈತನಿಗೆ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.
16. ಬಾಕಿಯಿರುವ ವಿವಿಧ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000

“ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ”

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ರಾಕ್ಷಿಸರು ಮನುಕುಲದ ಮೇಲೆ ಭಯ-ಭೀತಿಯುಂಟು ಮಾಡಿ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ದುರುದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮತೋಲನವೇರ್ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬಹುದು - ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗಳೆಂದು, ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲವೆ ಹತಾಷೆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಮಾನಸಿಕ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ತನ್ನಹಿಡಿಯಲಾರದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹಾಗೂ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಭಿಭತ್ಸಕ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ - ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಹತಾಷೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ದುರುದ್ದೇಶ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತನ್ನು ಧರ್ಮಾಂಧ ಅಂಧಕಾರದ ಅಂಕುಶದಿಂದ ಆಳುವ ವಿಕೃತ ಮನಸ್ಸುಗಳ ವ್ಯರ್ಥ ಸಾಹಸಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಕರನರಳುಗಳಾಗಿವೆ

ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳೆಂದರೆ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 11, 2001 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ W.T.O ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ವಿಮಾನ ಸ್ಫೋಟದ ದುರಂತ, ನಂತರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 13, 2001 ರ ಉತ್ತರಿಯಾಲ್ಫಿಮೆಂಟ್ ಭವನದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಅತಿಕ್ರಮಣ, ನಂತರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರದ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ರಮಣ, ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿನ ಅಮೇರಿಕಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ದಾಳಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯ ರಘುನಾಥ ಮಂದಿರದ ಮೇಲಿನ ಅಕ್ರಮಣ, ಗುಜರಾತ್‌ನ ಅಕ್ಷರಧಾಮದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ದಾಳಿ, ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಡಿಗಳಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಗಳು, ಐಸಿಎಸ್ ಉಗ್ರರ ಅಟ್ಟಹಾಸಗಳು, ಪ್ರಾನ್ಸ್ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ, ಸಿರಿಯಾದಲ್ಲಿನ ಅಮಾಯಕರ ಕಗ್ಗೊಲೆಗಳು, ಲಿಬಿಯಾ,ಕುವೈತ್ ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್,ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳ ಬಾಂಬ ದಾಳಿಗಳು, ನೈಜೀರಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತಿನ್ನುವ ರಾಕ್ಷಸರು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳ ಕರಾಳ ಬದುಕಿನ ಸಾಕ್ಷಿಚಿತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶ, ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ ಅವರ ತರಬೇತಿ ಅವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಹಣಕಾಸು ನೆರವು, ಇವರ ಮೂಲ, ನೈತಿಕತೆ ಧರ್ಮ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿದರೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು - ಅಮೇರಿಕ, ರಷ್ಯ, ಅಜೈಂಟೈನಾ, ಆಫ್ರಿಕಾದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾವಿಂದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಇತಿಹಾಸ - 1947 ರಿಂದಲೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಪಿತೂರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಚೋದಿತ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಭಾರತ ಎರಡು ಬಾರಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಗಡಿಯಾಚೆಯಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸವಾಲಾಗಿರುವ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಸಂಘಟನೆಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ - ಲಕ್ಷ್ಮರ್-ಇ-ತೋಯಿಬಾ, ಜೈಷ್-ಎ-ಮೊಹಮ್ಮದ್, ಹಿಜ್ಬುಲ್-ಮುಜಾಹಿದೀನ್, ಆಲ್-ಖೈದಾಗಳಂತವುಗಳಾದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಐಸಿಎಸ್ ಎಂಬ ಅಂತರಿಕ ರಾಕ್ಷಸರು, ಅಂತರಿಕವಾಗಿ P.W.G ಪೀಪಲ್ ವಾರ್ ಗ್ರೂಪ್, ಮಾವೋಹಿಸ್ಟ್ಯಾಕಿಸ್ಟ್ಯಾನ್ಸಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್, ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ತೆರನಾದ ಮುಕ್ತಿ ಮೊಚ್ಚಾಳುಗಳ ಸೇರಿರುವ ಸಂಘಟನೆಗಳು ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿವೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಟನೆಯಾದ "SIMI" ಸಹ ದೇಶದೊಳಗೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಲು ಕಾರಣವಾದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು "POTA" ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿರೋಧಿ, ಜನವಿರೋಧಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿರೋಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಇದು ಕೇವಲ ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ - ಇದೊಂದು ವಿಶ್ವ ಸಮಸ್ಯೆ ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ - ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ. ಯನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಗುಂಪೆಂದರೆ, ಇಸ್ರೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ-ಹಮಾಸ್, ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ- ಚೆಚೆನ್ಯಾ ಬಂಡುಕೋರರು, ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ - ಮುಸ್ಲಿಂ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಗುಂಪುಗಳ ಬೆದರಿಕೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಅಲ್ ಖೈದಾ ಅಂತಿಮವಾಗಿ.

ವಿಶ್ವದ ಕೆಲವು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು - ಒಸಾಮಾ ಬಿನ್ ಲಾಡೆನ್ (ಆಲ್ ಖೈದಾ), ಪ್ರಭಾಕರನ್ - ತಮಿಳು ಕಾಳಿಂಗ ನಾಯಕ, ಫಿಜಿಯಲ್ಲಿ - ಜಾರ್ಜ್ ಸ್ಟೀವ್ (ಮರಣ ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವ, ಈಗ ಜೀವಾಶ್ರಯಿ ಶಿಬ್ಬಿಗೆ ಅನುಮತಿ) ಷೇಕ್ - ಒಮರ್ (ಡೇನಿಯಕ್ ಪರ್ಲ್‌ನ ಹತ್ಯೆಯ ರುವಾರಿ) ಮೌಲಾನಾ ಮಸೂದ್ ಅಜರ್ (ಕಂದಾಹಾರ್‌ಗೆ ಭಾರತದ ವಿಮಾನ ಅಪಹರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಂಚೊಡ್ಯಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ), ಅಫ್ಘಾನ್ ಅನ್ನಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮಂದಿಗಳ ಜೊತೆ ಭೂಗತ ಜಗತ್ತಿನ ನಂಟೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಚಲನಚಿತ್ರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇವರ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಗುಲ್ಬೈನ್ ಕುಮಾರ್ ಹತ್ಯೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಇಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಮುತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಅಬು ಸಲೇಂ, ಛೋಟಾ ರಾಜನ್ ಇವರಂತಹ ಪಾತಕಿಗಳು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೈವಾಡದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಜಾಲವನ್ನು ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಪಹರಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಒತ್ತೆ ಹಣ ಕೇಳುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಗೃಹ ಸಚಿವರು, ಈಗಿನ ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆದ ಮುಖ್ತಿ ಮಹಮದ್ ಸೈಯೀದ್‌ರ ಪುತ್ತಿಯ ಅಪಹರಣವಾಗಿ ಸುಖಾಂತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. (ಡಾ.ರುಬಿಯಾ) ನಂತರ ಇಂಡಿಯನ್ ಆಯಿಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪಹರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅದೂ ಒತ್ತೆ ಹಣ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇರು ನಟ ಡಾ. ರಾಜ್ ಕುಮಾರ್ ಅಪಹರಣವೂ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವೇ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಕಹಿ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಮಾಜಿ ಸಚಿವ ನಾಗಪ್ಪ ಅಪಹರಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಮಾನುಷ ಸಹಕಾರ ಇದೇ ಹೆಸರಿನಡಿ ನಡೆದ ಮತ್ತೊಂದು ಘಟನೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಬೇರು ಸಹ ಕೀಳದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಮಾನವ ಸಂತತಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ-ಪುಟ್ಟ ಸಂಘಟಿತ ಗುಂಪುಗಳು ನಡೆಸುವ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರ - ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಕಲಹ ಅಥವಾ ಯುದ್ಧ, ಇವುಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಪರಿಂತಗಳನ್ನು ನೆನದರೆ ಜಗತ್ತು ಎತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ ? ಯಾರು ಹೊಣೆ ? ಭವಿಷ್ಯ ಸೂಚಿಸುವವರಾಗುವು ಎಷ್ಟು ಸರಿ ? ಇದಕ್ಕೆ ಜಗತಿಕವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರ ಭವಿಷ್ಯ ಊಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ !

ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತ, ಹಿಂಬೀಳಿಕೆ, ಯುವ ಜನತೆಯ ಮಾನಸಿಕ ಅಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಅಪರಾಧಿ ಮತ್ತು ಭೂಗತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೂ ನಡುವೆ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಕಾನೂನು-ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹದಗೆಟ್ಟು ದೈನಂದಿನ ಬದುಕು ಅಸಹನೀಯವನಿಸುವುದು, ಜನತೆಗೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡದೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ/ಏಳಿಗೆಗೆ ಮಾರಕವಾಗುವುದು. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು. ಯಾವುದೇ ದೇಶ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸುಭದ್ರವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರೆ - ಸ್ಥಿರ ಸರ್ಕಾರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳದ ಒಳಹರಿವು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಪಾಕ್ ಮತ್ತು ಅಂಥಹ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿರುವುದು, ಈಗಲೂ ಅಂತಹ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿರುವುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಘೋರ ಕೃತ್ಯಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ವಿದೇಶಿಗರು ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣ ಹೂಡುವ ಮೊದಲು ಆ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಗೊಂದಲಮಯ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳದ ಹರಿವು ಕುಂಠಿತಗೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಾಲುಂಟಾಗುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಕಲಹಗಳೇರ್ಪಡುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರತದಂತೆ ವೈವಿದ್ಯಮಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ ಮೂಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು

ನಡೆಸುವಂತಹ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಮತೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯೇ ಆಗಿರುವುದು ದುರಾದೃಷ್ಟ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಈಗಲೂ ಅದೇ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದರೂ ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಯಕ್ಕಿಂತ ಅಪಜಯವೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 11 ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ 13 ರ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಕೃತ್ಯಗಳ ನಂತರ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಮೇರಿಕಾ, ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲು ಪಣ ತೊಟ್ಟಿವೆ, ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್‌ನ ರಕ್ಷಣಾ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಾಂಗ ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ವಿಶ್ವ ಮುಖಾಂತರವೇ ಮಾಡಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನಡೆಸಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕು.

Operation Anakonda ಒಸಾಮಾ ಬಿನ್ ಲಾಡನ್ ವಿಶ್ವ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ, ಆಲ್ ಖೈದಾ ಸಂಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಇದೊಂದು ವಿಶ್ವ ಸಮಗ್ರವಿಧವಾದ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು.

ಅಪರೇಷನ್ ಸರ್ಜಿಕಲ್ - ಭಾರತದ ಸೈನಿಕರು ಪಾಕ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಗುಂಪುಗಳು

ಅಮೇರಿಕಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಇಂತಹ ಗುಂಪುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಉದಾ: ಲಷ್ಕರ್-ಇ-ತೊಯಿವಾ, ಜೈಷ್-ಎ-ಮೊಹಮ್ಮದ್, ಆಲ್ ಖೈದಾ, ಸಿಮಿ, ಹರ್ಕತ್-ಉಲ್-ಮುಜಾಹಿದ್ದೀನ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 11, 2001 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ W.T.O ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ವಿಮಾನ ಸ್ಫೋಟದ ದುರಂತ ನಂತರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 13, 2001 ರ ದೆಹಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಭವನದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಅತಿಕ್ರಮಣದ ನಂತರ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ - POTA ಕಾಯ್ದೆಯ ಜಾರಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ (KOCA) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ((MOCA). ಇಂತಹುದೇ ಕಾಯ್ದೆ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮಟ್ಟ ಹಾಕಲು ಹತ್ತ ಹಲವು ಕ್ರಿಯ ಯೋಜನೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತುರ್ತಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಮಾನವನಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯುಗದ ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನೇರಿ ವಿಶ್ವದ ಅನ್ಯ ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ತಾಣವನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾದ ನಾವಿಂದು ಅನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಅಮಾನವೀಯತೆಯ ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಕ - ವಿಕಾರ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಬಲಿಪಶುಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಹ ವಿಪರ್ಯಾಸವೇ ಸರಿ.

ಹಸಿವು, ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ರೋಗ ರುಜಿನಗಳಿಗೆ ಮದ್ದು ಕಂಡುಕೊಂಡ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ/ಹತೋಟಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವುದು ಏಕೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗದ ಒಗಟಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಾರವು, ಬದಲಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ನೈತಿಕತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡುವವರೆಗೆ ದೇಶದ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ತಾಗಿದ AIDS ಮಾರಿಯಂತೆ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಬೇಕೆಂದಾಗ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಯಾವ ಔಷಧಿಗಳಿಗೂ ವಾಸಿಯಾಗದ ಪ್ರಪಂಚ/ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಿ ಖಾಯಿಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದು ೨೧ನೇ ಶತಮಾನದ ಒಂದು ನೂಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಉತ್ತರ/ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕು ಕಂಡಿರುವಾಗ, ಈಗ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಂತಹ ಘೋರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಭಾವಜೀವಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನ ಏರಳಿತಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಓರೆ ಹಿಡಿಯ ನೋಡಿದರೂ, ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭ ಕಾಲ, ದೇಶಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಸದಾ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ನೆರವು ಪಡೆದು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳೂ ಒಂದುಗೂಡಿ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಭಯಾನಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಮನಸ್ಸು. ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಕಾಳಜಿ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬೆಳೆಸುವಿಕೆ, ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಪ್ರೇಮ ಹಾಗೂ ಸಹಂಪುರವರ ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಸಂದೇಶ ಎಲ್ಲರು ಪಾಲಿಸ ಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

“ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ”

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾನವ ಜಗತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜ್ವಲಂತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು, ಇದು ಕಾಳ್ಪಚ್ಚಿನಂತೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮಾನವ ಸಮಾಜವನ್ನು ತನ್ನ ತಕ್ಕಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುವಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಆತಂಕಕಾರಿ ವಿಷಯ.

ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಬೆದರಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕೃತ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಮೂಡಿಸುವುದನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯು ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬಯಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ವೋಚ್ಚನಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಮುಖ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರು ಮೂಲ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು? ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲು.

ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯವು ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಎಂಬ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆಯ ಮುಂತಾದ ನಿಷ್ಠೆ ಹುತಾತ್ಮನಾಗುವ ಹುಚ್ಚು ನಿರಂಕುಶ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಸ್ತುಗಳ ಸಹಾಯ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಅಸ್ತ್ರದ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳೆಂದು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದಾದರೂ ಇದು ಅಷ್ಟು ಸರಳವಾಗಿಲ್ಲ. ಇರಾಕಿನಲ್ಲಿ ಇರಾಕೀಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೂಲದ ಕಾರಣಗಳು ಹತ್ತು ಹಲವು.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಬಹುದಾಗಿವೆ. ಇದು ಕ್ರಮೇಣ ಬಲಗೊಳ್ಳಲು ಸಂವಹನ ಸಾಧನಗಳು, ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಹಣಕಾಸು ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಾಜ, ಮಾಧಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತವಾದಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಐತಿಹಾಸಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಸಮ್ಮತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಸೀಮಿತ ಜನರ ಒಲವನ್ನುಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತನ್ನದೇ ಆದ ತರಬೇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರ್ತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಮುದಾಯ ವಿರೋಧಿ
ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

- ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ
- ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿವೇಚನಾ ವಿರೋಧಿ
- ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಳುವ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆತಂಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು.
- ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೇ ಮಡಿ ರೂಪದ್ದು.

ಅಮಾನವೀಯವಾದ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ರೂಪಗಳು ಹಲವಾರು ಅದರ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲಭೂತ ಗುರಿಯನ್ನು ಗುರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುವುದು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನಗೆಲ್ಲಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು, ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು, ಆತಂಕಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಅಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ, ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಸರ್ಕಾರಗಳ ವೈಫಲ್ಯ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಬಡತನ, ಮತಾಂಧತೆ, ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತ ದೋಷಪೂರಿತ ನಿರ್ದೇಶನ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಜಿಹಾದ್ ಮುಂತಾದ ಮೂಲಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಯಾಮವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಆತಂಕದ ವಿಷಯವೇ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕೀಯ ಮೂಲದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು 4 ಮಾದರಿಗಳಾಗಿ ಗುರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

- ಖಲಿಸ್ತಾನ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪಂಜಾಬ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ
- ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸೈನಿಕ ಮಾಧರಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ
- ಬೆಂಗಾಲ್, ಬಿಹಾರ್, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಗಳ ನಕ್ಸಲೈಟ್ ಮಾದರಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ
- ಅಸ್ಸಾಮಿನ ULFA ಮಾದರಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ ಸಂಸತ್ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ, ಅಕ್ಷರಧಾಮ ಪ್ರಕರಣ, ಪಂದ್ರಬಾಬುನಾಯ್ಡು ಮೇಲಿನ ಹತ್ಯಾ ದಾಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಒಂದು ಆಶಾದಾಯಕ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಸಂಬಂಧಿ ಹತ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿರುವುದು. ಕಳೆದ ನವೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ ಆಂಧ್ರ, ಆಸ್ಸಾಂ, ಮಣಿಪುರ, ಮೇಘಾಲಯ, ಮಿಜೋರಾಂ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ತ್ರಿಪುರ ಮುಂತಾದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಹತ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ೮೫೬. ಇದು ೧೯೯೯ ರ ನಂತರದ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸು-೨೦೦೦ ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತ ಅಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಆತಂಕವನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತಾಗಿದೆ.

ಪಾಕ್ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಅದು ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈಗ ಜೈಷ್-ಇ-ಮೊಹಮದ್, ಲಷ್ಕರ್-ಇ-ತೊಯಿಬಾದಂತಹ ನೂರಾರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಾಕ್ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿದೆ. ಜಿಹಾದ್ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಸಾವಿರಾರು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ದುಷ್ಪಜಾಲವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕರಾಚಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ದಾವೂದ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಮುಂತಾದ ಮಾಫಿಯಾ ದೊರೆಗಳು ತಮ್ಮ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಎನ್ನಬಹುದು.

ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಇಂದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಪೆಂಟಗಾನ್, ವಿಶ್ವವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ, ಯಾವ ಬೇಕಾದರೂ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ವಿಶ್ವದ ಬಿಲಿಷ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಮೇರಿಕದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುವ ಆ ಮೂಲ ವಿಶ್ವದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡುವ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಇಂದಿನ ವಿಶ್ವದ ಸವಾಲು.

ಅಪಘಾತಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಇರಾಕ್ ಮೇಲಿನ ಯುದ್ಧಗಳಿಗೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯೇ ಮೂಲಕಾರಣ, ಆದರೆ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಮತ್ತು ಅಮಾನವೀತವೂ ಆಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸದ ದೃಢವೆನ್ನಬಹುದು.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಯತ್ನ

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇಂದು ತೀವ್ರವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತಾಗಿದ್ದರೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವೆನಿಸಿವೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ತೀವ್ರತರ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ನಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ 3 ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಭಾರತೀಯ ಮಾದರಿ
2. ಇಸ್ರೇಲ್ ಮಾದರಿ
3. ಅಮೇರಿಕ ಮಾದರಿ

ಭಾರತವು ಸುಮಾರು 1960 ರಿಂದ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತುಕತೆ "ಆಪರೇಷನ್ ಬ್ಲೂಸ್ಪಾರ್" (ಪಂಜಾಬ್), "ಆಪರೇಷನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಥಂಡರ್" (ಆಸ್ಸಾಂ) ಮುಂತಾದ ಮಿಲಿಟರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಲಿ, ಗೂಢಾಚಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಟಾಟಾ ಮತ್ತು ಪೋಟಾ ಮುಂತಾದ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ.

ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್ ಸುಮಾರು ೪ ದಶಕಗಳಿಂದ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ವಿಮಾನ ಮೂಲಕ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿ ಸೈನಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ "ದಾಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಾಳಿ" ತಂತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅಮೇರಿಕಾವು ಆರ್ಥಿಕ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳ ದಿಗ್ಭಂದನ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಯ ನೀಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳು

- ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವು, ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸಹಕಾರ
- ಹಣ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪೂರೈಕೆಗೆ ತಡೆ
- ಯಾವುದೇ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಗುಂಪಿನ ಬೇಡಿಕೆ ತಿರಸ್ಕಾರ
- ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ
- ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಭದ್ರತೆ, ಗೂಢಾಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆ

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ - ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನೂ ತೀವ್ರವಾಗಬೇಕಿದೆ.

“ನಿರುದ್ಯೋಗ”

ನಿರುದ್ಯೋಗ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಶಾಪವಾಗಿದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಹಸಿವು, ಬಡತನ, ದರಿದ್ರ್ಯ ಅನಾಚಾರ, ಅಪರಾಧ ಕೃತ್ಯಗಳು ಜನ್ಮತಾಳುತ್ತವೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಶೂನ್ಯತೆಯ ಅನುಭವ ಅನುಭವಿಸಿದವರಿಗಷ್ಟೇ ಗೊತ್ತು. ಒಂದೆಡೆ ಜಾರಿ ಹೋಗುವ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕನಸುಗಳು, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲಾರದ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಇದರ ನಡುವೆ ಸರಿದೇ ಹೋಗುವ ಅಮೂಲ್ಯ ವಯಸ್ಸು ಬದುಕೊಂದು ಜೀವಂತ ನರಕ. ಇದು ಇಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳೂ ಅಡವಿಲ್ಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೀಕರ ಸಮಸ್ಯೆ.

ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎಂದರೇನು?

ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಗಳಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶ ಸಿಗದಿರುವುದನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಮಾರ್ಜಿತ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆ (ILO) ಪ್ರಕಾರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 2 ದಿನ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೆ ಅವನು ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ (ILO) ನ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ವಿಮೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ಈ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದ ದಿನವಿಡೀ ದುಡಿದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲದ ರಸ್ತೆ, ಮೂಲ ಪೈಪುಗಳ ಸಂದುಗೊಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಗೆರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ ತಳ್ಳುವ ಭಾರತದಂತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗವೆಂಬುದು ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದರೆಗಿದ ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಸ್ಥಿತಿ.

ನಿರುದ್ಯೋಗವು 3 ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

1. ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವುದು
2. ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯಿರುವುದು
3. ಇಂಥ ಕೆಲಸ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ

ಈ ಅಂಶಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಮಾಜವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

1. ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ - ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಲು ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದು.
2. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು
3. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು
4. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇತನ ನೀಡುವುದು

ಈ ಅಂಶಗಳಿರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಮತೋಲನ ಸಮಾಜ ಎನ್ನಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವಷ್ಟು ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ನಿಭಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದುದು ಸಮಾಜದ ಉಳಿವಿಗೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ

ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಸುಮಾರು 57 ವರ್ಷಗಳ ಕಳೆದರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಸರ್ವೀಸ್ (NSS) ಸೆಂಟ್ರಲ್, ಸ್ವಾಟಿಸ್ಟಿಕಲ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ (CSO), ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕಲ್ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದಲೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳೂ ಕೇವಲ ಊಹೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಗರಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಉದ್ಯೋಗ ಜನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ದೇಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ 1956ರಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ 381 ಲಕ್ಷ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದರು. ಈ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಂತೆ 1952 ರಿಂದ 1971 ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 11.7 ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು 1971 ರಿಂದ 1995 ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 7.5 ಪಟ್ಟು ನೋಂದಾಯಿತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಿತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ದೇವರೆ ಬಲ್ಲ.

1956ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಖಾತೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಂದಿನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 37.2 ಮಿಲಿಯನ್ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದರು. 18 ರಿಂದ 59 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಶೇ. 6.8 ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಲೇಬಲ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಂತೆ 8ನೇ ಯೋಜನೆ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಅಂದರೆ 1997ರ ವೇಳೆಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ 54 ಮಿಲಿಯನ್.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಗುಣಲಕ್ಷಣ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯದವರಿಗಿಂತ ಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಜನರು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ನಿರುದ್ಯೋಗವಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಮಾಣ ಸುಮಾರು ಶೇ. 2.

ನಿರುದ್ಯೋಗದ ವಿಧಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಅರಿಯಬಹುದು.

1. ಋತುಮಾನದ ನಿರುದ್ಯೋಗ (Seasonal Unemployment)

ವರ್ಷದ ಕೆಲವು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸವಿದ್ದು ನಿರಂತರ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಈ ವಿಧವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಳೆಯಾದ ನಂತರ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ರೈತರು ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಯ ನಂತರ 4-5 ತಿಂಗಳು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವುದು.

2. ಮರೆಮಾಚಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗ (Disguised Unemployment)

ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಅನೇಕರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎನ್ನುವರು. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ.

3. ರಾಚನಿಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ (Structural Unemployment)

ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸದಿರುವುದು ರಾಚನಿಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ.

4. ಮುಕ್ತ ನಿರುದ್ಯೋಗ (Open Unemployment) ದುಡಿಯುವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಗದಿರುವುದು ಮುಕ್ತ ನಿರುದ್ಯೋಗ

5. ಆರ ಉದ್ಯೋಗ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಸಿಗದಿರುವುದು. ಉದಾ: ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಕೇವಲ 4 ಗಂಟೆ ಮಾತ್ರ ದುಡಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವುದು.

6. ಸುಶಿಕ್ಷಿತರ ನಿರುದ್ಯೋಗ (Educated Unemployment)

ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವುದು.

ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು:

ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣ: ಅನೇಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲೆತ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಂತೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆ, ಹೂಡಿಕೆ ಕೊರತೆ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸ್ಪರ್ಧೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಉನ್ನತಿ, ಬೇಡಿಕೆ ಕುಸಿತ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ನೋಡಲಾಗದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವೂ ಮತ್ತೊಂದರ ಜೊತೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಕಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಕುಸಿತವಾದರೆ ಬೆಲೆಯೂ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ತನ್ನ ನೌಕರರನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೇಡಿಕೆ ಕುಸಿಯಲು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದರ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೂಡಿಕೆ ದರವೂ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ ಹೀಗೆ ಇದೊಂದು ಚಕ್ರದಂತೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೇಡಿಕೆ ಕುಸಿಯಲು ಸಮತೋಲನ ತಪ್ಪುವುದೂ ಕೂಡ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣ: ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಮಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ದೊರಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗಿಂತ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಅದೇ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯಬಹುದು.

ನಿರಂತರವಾಗಿ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೊರತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೊರತೆ, ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ತಮಸ್ಸು ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ದೋಷಪೂರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೊಂದಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಸುಮಾರು 150 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ರಚಿಸಿದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಪರಿವರ್ತಿಸಿರದಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಭೂತ ದೋಷವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಸಿಗದಿರುವುದು, ಉದ್ಯೋಗ ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೋರ್ಸುಗಳ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆಗಳೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಜೆಟ್‌ನ ಶೇ.೫ರಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ನಮ್ಮ ಬೃಹತ್ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಕೊರತೆಯೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. 1989-90 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾದವರು ಸುಮಾರು 56.4 ಲಕ್ಷ ಜನ ನಿರಂತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ? ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗವೆಲ್ಲಿದೆ?

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರಣಗಳಾದ ಅನುಭವದ ಕೊರತೆ, ಅಸಮರ್ಥತೆ, ರೋಗ ರುಜಿನ, ಉತ್ಸಾಹದ ಕೊರತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭೌಗೋಳಿಕ ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಕೆಲಸಗಾರರು ಸಿಗದಿರಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಾತಾವರಣ, ಆಹಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು.

ಇತರ ಕಾರಣಗಳು

- ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ
- ದೋಷಪೂರಿತ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ದೋಷಪೂರಿತ ಯೋಜನೆಗಳು
- ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ
- ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊರತೆ
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜ್ಞಾನ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.

ಪರಿಣಾಮಗಳು

- ◆ ದೇಶದೊಳಗೆ ಕೆಲಸ, ಭಯೋತ್ಪದನಾ ಕ್ರಮ, ಪ್ರಕ್ಷೋಭಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ◆ ನಿರುದ್ಯೋಗವು ವ್ಯಕ್ತಿ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ತರನಾದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ◆ ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆಶಾಭಂಗ, ಕೋಪ, ಆತ್ಮನಿಂದನೆ, ಕೀಳರಿಮೆ, ನೋವು, ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಯ ಪರವಶನಧಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ.
- ◆ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ
- ◆ ಭಯೋತ್ಪದನೆ, ನಕ್ಸಲ್ ವಾದಿಗಳು, ವಿಕೃತ ಮನಸ್ಥಿತಿ, ಸಮಾಜವು ಸ್ವಿಗ್ಧತೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ◆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ
- ◆ ಯುವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕ ಕಿನ್ನತೆ ಕಾಡುವುದು,
- ◆ ಅಸ್ಥಿರ, ಅಭದ್ರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಶಕ್ತೀಕರಣ

ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಿಳೆ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕ, ಲೈಂಗಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ ನೂರಂಟು ನೋವುಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಅವಳ ಬದುಕು ನಿತ್ಯರೋಧನ ಕಡುಬಡವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳೆಯ ತನಕ ಎಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರೇ, ಇದರ ಕಪಿಮುಷ್ಠಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದವರು ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಲ್ಪ.

ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳೂ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಸ್ತ್ರೀ ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ನೈತಿಕವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಹಕ್ಕುಗಳಂತಿರಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಅವಳು ವಂಚಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಉದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳೇ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಅತ್ಯಲ್ಪ.

ದೌರ್ಜನ್ಯದ ರೀತಿಗಳು

ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಲೈಂಗಿಕ ಹಿಂಸೆಗೆ ಮತ್ತು ಪೀಡನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಹತ್ಯೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅಪಹರಣ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವು, ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ ಮುಂತಾದವು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ರೀತಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಕಾರಣಗಳು

- ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜ
- ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ
- ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳು
- ಎಲ್ಲ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವೇಚನಾರಹಿತ ಮನೋವೃತ್ತಿ
- ಲಿಂಗ ಕಾರಣತಮ್ಮ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಕೊರತೆ
- ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯದ ಕೊರತೆ
- ಆರ್ಥಿಕ ಅವಲಂಬನೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ
- ಅವಕಾಶವಂಚಿತರಾಗಿರುವುದು

ಇತ್ತಾದಿ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದಾದರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಪುರುಷ ಉತ್ತಮ, ಸ್ತ್ರೀ ಕೀಳು ಎಂಬ ಅತಿರೇಖದ ಧೋರಣೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವರು

ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು, ಸಹಾಯಕರು, ಖಿನ್ನರು, ಆತ್ಮಗೌರವ, ಧೈರ್ಯದ ಕೊರತೆಯಿರುವವರು, ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾದವರು, ಒತ್ತಡಪೂರಿತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವವರು, ಅಶಕ್ತರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆಯಿರುವವರು, ಕುಡುಕ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಕೃತಿಯ ಪುರುಷರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಮುಂತಾದವರು.

ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಹಣಕ್ಕಾಗಿ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಕೃತ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಾಧಿ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಒತ್ತಡ, ದುಡುಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲಿರುವ ಉಚ್ಚ-ನೀಚ ಎಂಬ ಮಾನಸಿಕ ಧೋರಣೆಯು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ತೀವ್ರತೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಪ್ರತಿ 7 ನಿೂಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣವು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗೃಹ ಖಾತೆ ಪೋಲೀಸ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಬ್ಯೂರೋ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ವೆಚ್ಚಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಆಧರಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 15,000 ರೇಪ್, ೪೦,000 ಮಹಿಳಾ ಪೀಡನೆ ಪ್ರಕರಣ ಸಾವಿರಾರು ಅಪಹರಣ, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ, ಕೀಟಲೆ ಪ್ರಕರಣ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣವು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಕೌರ್ಯ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಆಂದೋಲನ

ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಪುರುಷ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ನಡದೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ಸಂಘಟಿತ ಬೃಹತ್ ಮಹಿಳಾ ಆಂದೋಲನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ನಾಗರಿಕತೆಯ ಉನ್ನತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಿಳಾ ಆಂದೋಲನಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ವ್ಯಾಪಿ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿಸಿವೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಆಂದೋಲನಗಳನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

1. ಉದಾರವಾದಿ ಸ್ತ್ರೀ ಆಂದೋಲನ: ಇವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನನ್ನು ಬಯಸುವರಾಗಿದ್ದು ಕಾನೂನು, ಶಾಸನ, ಯೋಜನೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಮಾನಸಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ

ತೀರ್ಪು ಯತ್ನ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವರ ಒಲವಾಗಿದೆ.

2. ಮೂಲಭೂತ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ತೀರ್ಪು ಸ್ತ್ರೀ ಆಂದೋಲನ: ಇವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯವೆಂಬುದು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಉಕ್ಕಿನ ಕೋಟೆ. ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಇವರ ಸಾಧನ. ಈ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವೆಂಬುದು ಪುರುಷ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಭದ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ, ದುಡಿಯುವ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತರಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಯಂತ್ರಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸುವ ಪುರುಷರು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಲೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ನಿಲುವು.

19ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸ್ತ್ರೀ ಆಂದೋಲನಗಳು ನಡೆದವು. 1930ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ (1950) ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ದೊರೆಯಿತು. 2003ರಲ್ಲಿ ಕುವೈತ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಆಂದೋಲನ ನಡೆದರೂ ಅಚಿತಿಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಸಭೆ ಇದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿತು.

ನಿವಾರಣೆಗೆ ಯತ್ನ:

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ: 1945ರ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಆಕ್ಟ್ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಏಕೋಮಿಕ್ ಮತ್ತು ಸೋಶಿಯಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ (ECOSOC) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ನಾಗರಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಕಾರ್ಯ.

1979ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಕನ್ವೆಂಷನ್ ಆನ್ ಎಲಿಮಿನೇಷನ್ ಆಫ್ ಆಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಮಿನ್ಯೂಷನ್' (CEDAN) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿತವಾಗಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳೂ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕರಿಸುವುದು ಇದರ ಕಾರ್ಯ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ 4 ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ನಡೆದವು. ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ (1975), ಕೊಪೆನ್ ಹೇಗನ್ (1980), ನೈರೋಬಿ (1985), ಬೀಜಿಂಗ್ (1995). ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಸಮುದಾಯವು ಮಹಿಳೆಯರೆಡೆಗಿನ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಂಡವು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅನೇಕ (NGO) ಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತರಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ರಕ್ಷಣೆ

ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಧಿ 14: ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ರಕ್ಷಣೆ

ವಿಧಿ 15: ಲಿಂಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಜ್ಜವು ವಿಶೇಷ ಕಾನೂನು ರಚಿಸಬಹುದು.

ವಿಧಿ 39: ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು

ವಿಧಿ 42: ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಹೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ.

ವಿಧಿ 51 A(e): ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ನಾಗರೀಕರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ವಿಶೇಷ ಕಾನೂನು

ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ: 1954-18 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು 21 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರುಷ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಕುಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ: 1955 – ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದ್ದು ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದತ್ತು ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆ: 1955 – ಅವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀ, ವಿಧವೆ ಅಥವಾ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದಿರುವ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರುವ ಮಹಿಳೆಯು ಮಗುವನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಹಿಂದೂ ಸಕ್ಲೆಷನ್ ಕಾಯ್ದೆ: 1956 – ಪುರುಷರಂತೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀ ಕೂಡ ಅನುವಂಶೀಯವಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ: 1961 - ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡುವುದು ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಜಾಮೀನು ರಹಿತ ಅಪರಾಧ. 5 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಜೈಲು ಮತ್ತು 15,000 ಅಥವಾ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ಹೆರಿಗೆ ಸವಲತ್ತು ಕಾಯ್ದೆ: 1961 - ಪ್ರಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೇತನ ಸಹಿತ ೬ ವಾರಗಳ ರಜೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯಾಸಕರ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ.

ಮೆಡಿಕಲ್ ಟರ್ಮಿನೇಶನ್ ಆಫ್ ಪ್ರೆಗ್ನೆನ್ಸಿ ಆಕ್ಟ್: 1971 - ವೈದ್ಯಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸಿದ ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾತ್ರ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ.

ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನೆಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ: 1976 - ವಿವಾಹ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ 15 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪುರುಷನಿಗೆ 21 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಮಾನ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ: 1976 - ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಮಾನ ಪ್ರತಿಫಲ.

ಪ್ರೀನೇಟಲ್ ಡಯಾಗ್ನೋಸ್ಟಿಕ್ ಟೆಸ್ಟ್‌ನಿನ್ ಆಕ್ಟ್: 1994 - ಗರ್ಭಿಣಿಯವರು ಮಗುವಿನ ಲಿಂಗ ಪತ್ತೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ.

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವಿಧಾನ

1980ರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಕಾನೂನು, ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುವುದು ಇದರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ "ಮಹಿಳಾ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ" ಎಂಬತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ "ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ" ತೊಂಬತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ "ಸ್ತ್ರೀ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ" ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಸಪೋರ್ಟ್ ಟು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಮ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ (STEP), ಮಹಿಳಾ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಇಂದಿರಾ ಮಹಿಳಾ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಕೋಶ, ಅಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 1953ರಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವೆಲ್ ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡ್ (SWB) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಲು ಸುಮಾರು 18,000 ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

1992ರಲ್ಲಿ ಅಂಗಿಕರಿಸಲಾಗದ 73 ಮತ್ತು 74 ನೇಯ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಗಳು ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ತಂದವು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ 1/3ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ವೇದಿಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದವು. 1977ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 669562, ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 42509 ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 4163 ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಬಹುತೇಕ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದ ಗುಂಪುಗಳು ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ದಶಕಗಳಿಂದ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಲೋಕ ಸಭೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶೇ.50 ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮಹಿಳಾ ಮಿಷನ್ ಮಸೂದೆಯು ಅಂಗೀಕಾರವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಶಕ್ತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕಾಲನೆ ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯಿಕ ಆದೇಶಗಳು

ಮಹಿಳೆಯರ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ 1977ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸಕ್ನಶನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲದವರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿತು. ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡದಂತೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ವಿಧಿ 19ರ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಎಂದು ಸಾರಿತು.

ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ರಕ್ಷಣೆ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು 1992ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಮೀಷನ್ ಫಾರ್ ವುಮನ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಗತಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಡತನ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಆರ್ಥಿಕಾವಲಂಬನೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಸತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಠೋರ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಂತೂ ರೋಧನಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಎಷ್ಟೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡರೂ ಅದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪದಿರುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.

2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 64.16ರಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಿತರಿದ್ದರು. ಶೇ.22 ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದರ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶೇ.೮೬ ಇತ್ತು. ಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 16 ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶೇ.26.

ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆ (IAS,IFS,IRS) ನಲ್ಲಿ ಶೇ.33 ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದರೆ, (IAS, IES) ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 15-18. ಅಂಚೆ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಪ್ರಮಾಣ ಅತ್ಯಧಿಕ ಶೇ.21, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ.20 ನ್ಯಾಯಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲು ಅತ್ಯಲ್ಪ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಿಳಾ ಆಂದೋಲನಗಳು ನಗರ, ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮಧ್ಯಮ, ಉನ್ನತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಹುತೇಕ ಇದರಿಂದ ತೊಲಗಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಶಾದಾಯಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂಬುದು ಆತ್ಮೀಯ ತುರ್ತಿನ ವಿಚಾರ. ಶತ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಜಡ್ಡುಗಟ್ಟಿ ಹೂತು ಹೋಗಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೈವಿಕ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಹೊಸದೊಂದು ಬೆಳಗಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾತರದಿಂದ ತುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಉತ್ತಮ ಶೇಕಡಾ ಅರ್ಥದಷ್ಟಿರುವ ಮಹಿಳೆಯ ಉದ್ಧಾರವಾಗದ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜವಾಗಲೀ, ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಲೀ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಿಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೂ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉಳಿದೇ ತೀರುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಎಕಾದರೂ ಸಹಿಸುತ್ತಾರೆ? ತಾನೂ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮನುಷ್ಯಳಂತೆ ಬದುಕಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಇವರಿಗೇಕೆ ಅರಿವಾಗದು, ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದ ಹೆಜ್ಜೆ ಸಪ್ಪಳ ಇವರಿಗೇಕೆ ಕೇಳಿಗಾಯ?

ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು

ಶಶಕ್ತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪೂರ್ವ ಶರತ್ತುಗಳೇನು? ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡುವ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದ ಅಪರಾಧಗಳು & ಕ್ಷಿಪ್ರ ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆ, ಸೂಕ್ತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ & ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ, ಇವು ಅದರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅಪರಾಧ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ & ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆ ಮಾದರಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕೆಲ ನೀತಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯತ್ತ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅನವಶ್ಯಕ ಕ್ರಿಯೆ & ಮೋಸ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವ & ಪ್ರತಿವಾದಿ ವಕೀಲರು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಧೀಶರು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ .

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆ ಸಂಸ್ಥೆ (ಎನ್ ಸಿ ಆರ್ ಬಿ) ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ದೇಶದಲ್ಲೆಡೆಗಳಿಂದ ದಾಖಲೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಜಾಲವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ, ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ರಾಜ್ಯವಾರು ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರವಾನಿಸಲಾಗುವುದು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಪರಾಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂಕಲನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಈ ಮಾಸಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಯ್ದ ದೇಶದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಮಾದರಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಏನ್ ಸಿ ಆರ್ ಬಿ, 1995,1996 & 1997ನೇ ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗಿ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತ್ರ ವಿಸ್ತರಣೆ ಆರು ಪ್ರಮುಖ ಅಪರಾಧಗಳ ದತ್ತಾಂಶ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೀಡಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಆರು ಪ್ರಕಾರದ ಅಪರಾಧಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ವಿವಿಧ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಡಿ ದಾಖಲಾದ ಭಾರತೀಯ ಅಪರಾಧ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳು ಅವು. ಅವುಗಳ ಕೆಲ ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಪರಾಧಗಳು

ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ & ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ 5.9 ಲಕ್ಷ & 5.5 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ರಾಜಸ್ಥಾನ & ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 4ರಿಂದ

ಎಂದು ಹಲವು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು & ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಪಾಯಶಃ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ 10 ಅಪರಾಧಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ವರದಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವರದಿಯೇ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದೆ.

ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಈ ಕುರಿತು ಮಾಸಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಎನ್ ಸಿ ಆರ್ ಬಿ.ಗೆ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಲವು ಬಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಈಗ ಸಮಯ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪೋಲೀಸ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವಲಂಬಿಸಿರಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ವ್ಯಾಪಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಂತಹುದಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗಲು ಬಹಳ ಸಮಯ ತಗಲಬಹುದು. ಆದರೆ ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಬದಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಎನ್ ಸಿ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ ಮೊದಲ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿ (ಎಫ್ ಐ ಆರ್) ಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಮೊದಲು ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಿಸಲು ತಕ್ಕದಲ್ಲ ಎಂದು ಪೋಲೀಸರೇ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಸೆರಿತು ಇತ್ಯರ್ಥ ಪಡಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣ ಕೇವಲ 0.4 ಎಂದು ಎನ್ ಸಿ ಆರ್ ಬಿ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (ಎನ್ ಜಿ ಓ) ಹಿ ವಿವಿಧ ಆಯೋಗಗಳ ಅನುಭವ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಎನ್ ಸಿ ಪ್ರಕರಣವೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಎಫ್ ಐ ಆರ್ ದಾಖಲಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣವೇ ಆಗಲಿ ಫಿರ್ಯಾದುದಾರರಾಗಿ ಪೋಲೀಸರು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಜನರು ಹಿ ಎನ್ ಜಿ ಓಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.

- ಅತ್ಯಾಚಾರ ಹಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವು: ಎಲ್ಲ ಅಪರಾಧಗಳ ಪೈಕಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಅತಿ ಘೋರ ಎರಡು ಅಪರಾಧಗಳೆಂದರೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಹಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಹತ್ಯೆ ಸಾಧನೆ ಹಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಡೆಗೆ ಹಕ್ಕುಬಿಡು ಹಾರಿಹೋಗಿ ಬಯಸುವ ಮಹಿಳೆಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಅಪರಾಧ ಕೆತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲಳನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಘಾಸಿಯುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಸಾವಿನ ಬೆದರಿಕೆ, ಮಹಿಳೆ ತನ್ನದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಿ ಮರ್ಯಾದೆ ದೊರಕದಂತೆ ಮಾಡುವ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಳವಳಕಾರಿ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧ ದರ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಪರಾಧ ದರ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಸಹ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವಿನ ದರ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವಿನ ದರ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ 5 ರಾಜ್ಯಗಳೆಂದರೆ ದೆಹಲಿ 128, ಹರ್ಯಾನ್ 125, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ 123, ಪಂಜಾಬ್ 75 ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನ್ 73 ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದು ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆಯ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಹೊರತಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ

ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ದಾಮಾಶಯ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ತೋರುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. 0-6 ವಯೋಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಡಿಮೆ ದಾಮಾಶಯ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತದೆ.

- ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧಗಳು: ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಎಸಗಲಾಗುವ ಆರು ಪ್ರಮುಖ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ದಾಖಲೆ ಇಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆ ಸಂಸ್ಥೆ (ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ) ನಿಯಮ ಬದ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧಗಳ, ಅದರಲ್ಲೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧಗಳ ಅದರಲ್ಲೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲಿಸುವ ಓ ಗಮನಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅದು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ, ಸಂಘಟಿತ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಸಂಘಟಿತ ವ್ಯಾಪಾರಿಕೆ ಓ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅವಯವಗಳ ಮಾರಾಟ ಇಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದಾಖಲಿಕೆ ಓ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನ್ನೂ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ. ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಅತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA 8880829000

“ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ”

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಮಾನವೀಯತೆಗೊಂದು ಕಳಂಕ. ಇದೀಗ ತಾನೆ ಈ ಬದುಕಿಗೆ ಕಣ್ ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಚಿಣ್ಣರ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಾಗಿ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಾಗಿ, ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ಪೈಶಾಚಿಕ ಕೃತ್ಯ. ಈ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾರೇ ಭಾಗಿಯಾದರೂ ಅವರು ನೈತಿಕವಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದೂ ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ನೈತಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಾನವನ ಘನಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಹೀನಾಯವಾದ ಮುಖಭಂಗ.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿರುವುದರ ಬಡ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ತೀವ್ರತೆ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ಮಾನವ ಕುಲದ ಭವಿಷ್ಯ ಎಂದು ಮಾನವರಿಗಿಂತಲೂ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ತೀವ್ರತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಭವಿಷ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದರ ಅರಿವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ವಿಶ್ವಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವೂ ಈ ವಿಷಯವು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮುಷ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಬಾಲಕರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ನಾವು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿರುವ ಕಾರಣಗಳೂ ಹತ್ತು ಹಲವು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರೂ ನಿಷೇಧಿಸಿದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತವೂ ಇದರ ತೀವ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಅರ್ಥ: ಆರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಿಣಾಮ: ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳೇ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಭವಿಷ್ಯ ಮಾತ್ರವೇ ಕಮರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಆ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ಮಾನವ ಕುಲದ ಭವಿಷ್ಯವೇ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಎದೆಯೇರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ಜೀವಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಲೆಕಟ್ಟಲಾದ ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಬೆಲೆಕಟ್ಟಲಾಗದ ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಣದೇ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆಗೀಡಾದ ಮಕ್ಕಳು ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಲೈಂಗಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವನ ಮೂಲ ಭೂತ ಅವಶ್ಯಗಳಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ ಪರಿಸರ, ಅಕ್ಕರೆ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕ ರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೀತಿ,

ಮಮತೆ, ಬಾಂಧವ್ಯ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಮಕ್ಕಳು ಒಂಟಿತನ, ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಬೆಂದು ದಿಕ್ಕಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಅಪರಾಧಿ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರೆ ಕೆಲವರು ತೀರ್ವತರವಾದ ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ಬಸವಳಿದು ದೋಷಪೂರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೇಶವು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವು ಆಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭವಿಷ್ಯ ಸೂಚಕವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತವು ತೀರ್ವ ಮಟ್ಟದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಆತಂಕದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದರ ಗುಣಲಕ್ಷಣ

ಭಾರತವು ಗ್ರಾಮಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ್ಯದಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ವತರವಾದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಶೇ.60 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ಮಕ್ಕಳು 10 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಒಟ್ಟು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಶೇ.36ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಗೃಹ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೇ.23 ಮಂದಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಟೆಲ್, ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳು, ವಾಹನ ಗ್ಯಾರೇಜ್, ಚಿಂದಿ ಆಯುವ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಫುಟ್‌ಪಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಚಪ್ಪಲಿ ರಿಪೇರಿ, ಶೂಪಾಲಿಶ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆಯಾದರೂ ಈವರೆಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ವಿಷಾಕಾರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು. ಸಿಡಿಮದ್ದು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬೆಂಕಿಪೊಟ್ಟಣ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರಮಾಣ ತೀರ್ವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶಿವಕಾಶಿ ಪಟಾಕಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 45000 ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಲೇಟ್ ಮತ್ತು ಪೆನ್ನಿಲ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೇ. 9 ರಷ್ಟು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಬೀಗ ತಯಾರಿಕಾ ಉದ್ಯಮವು 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಸುಮಾರು 10,000 ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶೇ.11 ರಷ್ಟಿದೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಲೋಹ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50,000 ದಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಶೇ.30 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಗಾಜು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 50,000 ಇದು ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಒಟ್ಟು ಶೇ.1/3 ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನದಂತೆ ಶೇ.34ರಷ್ಟು 6ರಿಂದ 11 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 11 ರಿಂದ 18ರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವವರ ಪ್ರಮಾಣ ಸುಮಾರು ಶೇ.52, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಕಾಶ್ಮೀರ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಪೆಟ್‌ನೇಯ್ಗೆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಮಾಣದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ದೇಶದ ವಾಣಿಜ್ಯ ರಾಜಧಾನಿ ಮುಂಬೈ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕುಖ್ಯಾತಿಯ ನಗರವಾಗಿದೆ. ಮರಗೆಲಸ, ರೇಷ್ಮೆನೇಯ್ಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಥಾಬಾಗಳು, ಹೋಟೆಲ್, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಟೀ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಿನಕ್ಕೆ 14 ಗಂಟೆಗೂ ಅಧಿಕ ಕಾಲ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಇವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ ಮಾತ್ರ ಲರಿಂದ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಕೆಲವು ಪಾಪಿಷ್ಚಿ ಗಲಪುಗಳು ಏನೂ ಅರಿಯದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಅವರ ಅಂಗಗಳನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ನೇಮಿಸುವ ದಂಧೆಗಳೂ ಇವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಗಾಂಜಾ, ಅಫೀಮು ಮುಂತಾದ ಮಾದಕ ದುಷ್ಕಟಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯು ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ತಂದೆ - ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ಒಂದು ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೀತಕ್ಕಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾಲ ತೀರುವವರೆವಿಗೂ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಹೊಲಗೆದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ದನ-ಕುರಿಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗನುಳ್ಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾಲ ತೀರದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಲ ಹೀಗೆ ಅವರ ಜೀವನವು ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇಂತಹ ರಿವಾಜು ಕೇವಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಗರದ ಪತ್ತಿಕ್ಕು ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ ಅದರನ್ನೇ ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಪಾರ ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇವರು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ಕಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದು ಕಸ ಹೊಡೆಯುವುದು, ಬಚ್ಚಲು ಬಾಚುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ತರಕಾರಿ ತಯಾರಿಸುವುದು, ದಿನಸಿ ಅಂಗಡಿ ಹೀಗೆ ಸರ್ವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲೂ ಅವರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು, ಪರಿಸರ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಭವಿಷ್ಯ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. "ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬೆಲೆತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇವೆಲ್ಲದರ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲವೂ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು" ಎಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಗುರಿಯೊಂದೇ ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವರು ತೆತ್ತಿರುವ ಹಣವಾದರೂ ಎಷ್ಟು? ಅದು ಅವರ ಜೀವದ ಸಾರ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮವೇ, ಇವರ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲವೇ? ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕರುಕರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಾಗಿ, ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ, ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೀತಕ್ಕಿಡುವ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಕ್ಷಮೆಗೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ.

★ ಕಾರಣ

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ, ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ದುಷ್ಟಟಗಳು, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದವು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ, ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಆರ್ಥಿಕ ವರಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅವರಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯ ರೂಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಅವರ ಕೂಲಿಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅವಿವೇಕ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಕ್ಷರತೆ ಅಂಧಾನುಕರಣೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಜಾತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅವರನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಸಿವನ್ನು ಮರೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ದುಷ್ಟಟಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡುವ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ವಿಷ ವರ್ತನಕ್ಕೆ ದೂಡಲಾಗುತ್ತವೆ. ಹದಗೆಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಬಡಜನರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಓದಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗುವ ಬದಲು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಸುಬನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ಒಣ ಲಾಜಿಕೆಗಳು ಅವರನ್ನು ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಲಾಭದ ಲಾಲಸೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಆಸೆ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿ ಅವರನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಮಾನವೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು ಕೊಡುವ ಹೊಗೆ, ಧೂಳು, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅನಿಲ ಮುಂತಾದ ಅತಿರೇಖದ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ರೂಡಿಯಿದ್ದು ಹೋಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ, ಹಗಲು ಎನ್ನದೆ ನಿರಂತರ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಪ್ರತಿಫಲ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದ್ದು ಅವರ ದೈಹಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಮರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಉರಿಯುವ ಕುಲುಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಗನಿಕ್ ಪೊಟ್ಟಾಶಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಅಪಾಯಕಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮಕ್ಕಳು ದೈಹಿಕ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗಾಜು, ಹತ್ತಿ, ನೇಯ್ಗೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕ್ಷಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳೇಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬತ್ತಿ ಹೋದ ಎದೆ, ಹೊರಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲುಬುಗಳು, ಮಾಸಿದ ಮೂತಿಗಳು, ಕಜ್ಜಿ-ತುರಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಳೆಗುಂದಿದ ಚರ್ಮ, ಕೊಳಕು ನಾರುವ ಮಾಸಿದ ಬಟ್ಟೆ ಕೆದರಿದ ಕೂದಲು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಜರ್ಜರಿತರಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಸ್ತಮಾ, ಕಣ್ಣಿನ

ಖಾಯಿಲೆಗಳು, ಗಂಟಲು ರೋಗ, ಗೂರಲು, ಶ್ವಾಸನಾಳಗಳ ಊತ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪಶುಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವರ ಬಚ್ಚಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಷ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೀಡಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ನಾವು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ನಿರ್ಮೂಲಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯಕರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಕಡ್ಡಾಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾನೂನು, ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನು ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳು ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಮೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ರಕ್ಷಣೆ

ವಿಧಿ 24: 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ.

ವಿಧಿ 39 (ಎಫ್): ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಯುವ ಜನತೆಯನ್ನು ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಧಿ 45: 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ (1986)

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಒಳಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಪಾಯಕಾರಿ ದುಡಿಮೆಗೆ ಹಚ್ಚುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನ (1996)

ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಲೀಕರು ಇವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲು ನಿಧಿಗೆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ

ನೀಡಬೇಕು. ಆ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಮನೆಯ ವಯಸ್ಕರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡಬೇಕು ಅಥವಾ 5000 ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು

ಮಕ್ಕಳು ದೇಶದ ಆಸ್ತಿ, ಆದರೆ ಆ ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಅರಳುವ ಮೊದಲೇ ದುಡಿತನ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ದಾರುಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ & ಮನರಂಜನೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

ಭಾರತವು ಇಂದು ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಿತಿಮೀರಿದ ಅನಾಥಂಜ್ಯ ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದವುಗಳು ತೀವ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿ ಮಾನವರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಖಾಸಗಿವಾಳಶಾಹಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅತಿ ಲಾಭ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ದುರ್ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದ ದುರಂತವೆನ್ನಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳ ದುಡಿತ ಎಂದರೇನು? ಅಥವಾ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದರೆ ಯಾರು?

1986ರ ಬಾಲದುಡಿಮೆಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ "14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು" ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾನೂನು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಆರು ಗಂಟೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬಾರದು & ಸಂಜೆಯ 7ರ ನಂತರ ದುಡಿಬಾರದು ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ 14 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಗುವೊಂದು ಸಂಪಾದನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದುಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮಗುವನ್ನು ದುಡಿಯುವ ಮಗು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (ಐಎಲ್ಒ) ಪ್ರಕಾರ "15 ವರ್ಷ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೀವನೋಪಾಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರನ್ನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ" 1989ರ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 14 ವರ್ಷ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೀವನೋಪಾಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೆ ಅವರನ್ನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಎನ್ನುವರು.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗೆಗೆ – ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು:

ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಮಂದಿ 15ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕೆಳಗಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ಇರುವರು. ಭಾರತವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. 1901ರಲ್ಲಿ 15 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನವರ ಸಂಖ್ಯೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 90.36 ದಶಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಏರಿತು.

NGO-Non-Government Organisation ಪ್ರಕಾರ 44 ಮಿಲಿಯನ್‌ದಷ್ಟು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ.

ILO – ಅಚಿತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಾರ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ 15 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಅಥವಾ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶವೊಂದರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟಿದೆ.

The Hindustan Time ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ 1989ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ – ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ 5-5ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಅಂದರೆ 44 ದಶಲಕ್ಷ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದರೆಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಕ್ಷಣಗಳು: (ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ)

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಬಹಳ ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅನೇಕ ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣವು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಪ್ರತಿಶತ 90ರಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ 60% ಮಕ್ಕಳು 10 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ & ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಾಜು ಪ್ರಕಾರ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ದನ ಕಾಯುವುದು, ಗಿಡಕಾಯುವುದು ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡ ಒತ್ತಾಯದ ದುಡಿತಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ದುಡಿಮೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ 345 ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 83 ಮಂದಿ 6ರಿಂದ 11 ವರ್ಷವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 52.0% ಮಂದಿ 11ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರರು:

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 183 ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ಎನ್ನುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ. 83% ರಷ್ಟು ಬಾಲಕರು ಶೇ.45% ರಷ್ಟು ಬಾಲಕಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಇರುವ ರಾಜ್ಯ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ನಂತರ ಬರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ.

ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ.

ಬಾಲಕರ ದುಡಿಮೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು:

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಾಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು ಆಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕರಣ & ನಗರೀಕರಣ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಉದ್ಭವವಾಗಲು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿದ್ದು ಅವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಬಡತನ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರ ದುಡಿತಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಬಡತನದ ಬೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

2. ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯತೆ

ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು (ಮಾಲೀಕರು) ಇಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡಿ ಅಧಿಕ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

3. ಋಣಭಾರ

ಕುಟುಂಬದ ಸಾಲ ಹೊರೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳೇ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

4. ಮಕ್ಕಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಗಮನಿಸದಿದ್ದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ದುಡಿಯಲು ಮುಂದಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ.

5. ದುಷ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿ (ಚಟ) ಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವೇ ಇದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ತೆರನಾದ ದುಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬಹುದು.

6. ಕಾನೂನು ಕಾಯ್ದೆಗಳ ವೈಫಲ್ಯವು ಕೂಡಾ ಇಂದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

7. ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಘಟಿತ ಹೋರಾಟವಾಗಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಯು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮನೆಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದುಡಿತ: ಈ ಪ್ರಕಾರದ ದುಡಿತವನ್ನು ಇಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ & ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಉದಾ: ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸಹೋದರರ - ಸಹೋದರಿಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡುವುದು.

ಪ್ರಾಣಿಯ ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸಗಳು: ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಉದಾ: ದನ ಕಾಯುವುದು, ಕುರಿಕಾಯುವುದು, ತೋಟ & ಹೊಲಗದ್ದೆ ಕಾಯುವುದು.

ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು : ಈ ತರಹದ ದುಡಿತವನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ & ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳೆರಡರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಉದಾ: ಕರಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಳಾದ, ಕೆತ್ತನೆ ಲೋಹದ ಕೆಲಸ, ಊದುಬತ್ತಿ ತಯಾರಿಕೆ ಕಸೂತಿ ಬಿಡಿಸುವುದು.

ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು: ದೊಡ್ಡವರಂತೆ ಇಂದು ಎಷ್ಟೋ ಮಕ್ಕಳೂ ಗ್ರಾಮೀಣ & ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗಳ ಅಥವಾ ಕಠಿಣ ಮೇಲೆ ದುಡಿಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾ: ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 10.3% ಮಕ್ಕಳು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ 21% ರಷ್ಟು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 8.7% ಮಕ್ಕಳು ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳಿಗಿಂತ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ.

ಉದಾ: ಜಮಖಾನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ, ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವ, ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡುವ, ಆಭರಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳು: ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ ಬೀರಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾ- ವಾರಣಾಸಿಯ ರೇಷ್ಮೆಯುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಸುಮಾರು 5000 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶರಣಪುರದ ಮರಗೆತ್ತುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 14 ಗಂಟೆ ಕಾಲ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡು 1 ಅಥವಾ 2 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶಿವಕಾಶಿ ಬೆಂಕಿಮೊಟ್ಟಣ & ಬೆಂಕಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ 45,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೈಪುರದ - ಕಲ್ಲು ನುಣುಪುಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ

ಮೊರಬಾದಿನ - ಹಿತ್ತಾಳೆ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಫಿರೋಜಾಬಾದಿನ ಗಾಜಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ 45,000ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಲೈಗಿಂಕ ಕಿರುಕುಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳು ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳ ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಲ ದುಡಿತದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು: ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇಂದು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ಭಯಾನಕವಾಗಿವೆ. ದುಡಿತದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಣದಾಸೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಮೊದಲು ಲಾಭದ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ದುಡಿತದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ದೈಹಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡು ಅವರು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಹೀನರಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಘಟಕಗಳಾದ - ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ತಯಾರಿಕೆ,

ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಬಳೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಕ್ಷಯ, ಚರ್ಮದ ರೋಗಗಳು, ಸುಟ್ಟಗಾಯಗಳು, ಸಿಲಿಕೋಸಿಸ್ ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ರಿಗೆ ಸಮಿತಿ" Rege commitie Report on Labour Condition ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಗಾಜಿನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುವಾಗಲೇ ಅವರು ಕ್ಷೀಣರಾಗಿದ್ದು ಕಣ್ಣಿನ ರೋಗ ರಿಕ್ಟೆ ಅಥವಾ ಮದುಮೂಳೆ (ರಿಕ್ಟೆ) ರೋಗಗಳಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ನರಳುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದು ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶಾಲೆ ಕಲಿಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರು ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ನಿರಕ್ಷರ ಕುಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಮುಂದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವವರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು:

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗೆಗೆ ಸಂಶೋಧಕರು ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ, ಮಾಧ್ಯಮ ತಜ್ಞರ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಸಮಾಜಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ - 1989:

1979ರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು (Human Right) ಆಯೋಗವು ಮಗುವಿನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಡಂಬಡಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಇದು 3 ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

ಒಂದನೆಯದು, ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಎರಡನೆಯದು, ಮಗುವಿನ ಉಳಿವು & ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪರಿಸರ ಒದಗಿಸುವುದು.

ಮೂರನೆಯದು, ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಕ ಸಮಾಜ ಮಕ್ಕಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು.

NGO-Non-Government Organisation:

ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಘಗಳು ಕೂಡಾ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅವು ಬಚಪನ್ ಬವಾವ್ ಆಂದೋಲನ ಪ್ರಯಾಸ್ ಜನಸೇವಾ ಸಮಿತಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನಿಲುವು ಸಹ ಕಾರಣ. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶಿವಕಾಶಿಯ ಒಬ್ಬ (ಪಿಎಸ್‌ಐ) (ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್) ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬಹುದು, ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು, ನೀತಿ ತಯಾರಿಸಬಹುದು, ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರು ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?”

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆ:

National Policy on children:

ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರೆಯ ಮೆರೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 1974ರ ಆಗಸ್ಟ್ 22 ರಂದು ಮಕ್ಕಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಈ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳ ಭೌತಿಕ ಅಥವಾ ಶಾರೀರಿಕ ಮಾನಸಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು & ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 1987ರಲ್ಲಿ

National Policy on children – ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು ಇದರ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೈಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ, ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು NCLPS-National Child Labour Programme.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನ್ವಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ತರಬೇತಿ & ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಕಾನೂನಿನ ಕ್ರಮಗಳು: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ & ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಅವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಕಾರ 7 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೀರಿಸಿದ್ದ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು 7 ಗಂಟೆಗೆ ಮೀರಕೂಡದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. 1923ರ ಭಾರತೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಡಗಿನ ಕಾಯ್ದೆ (Indian Mercury Shipping Act – 1923) ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ರೇಲ್ವೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

1948ರ ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ: 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ 14 ಒಂದಕ್ಕೂ 5 ಗಂಟೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರದೆ ಒಂದು ಪಾಳಿ (ಸರದಿ) ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾತ್ರಿ 7 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಗಂಟೆಗಳ (ರಾತ್ರಿ ಪಾಳಿಯಲ್ಲಿ)ವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಮಕ್ಕಳ ದುಡಿತಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು: ಸಂವಿಧಾನದ 24ನೇಯ ಆಧಿಯಲ್ಲಿ 14 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಖಾನೆ & ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಬಾರದು ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬಾರದು.

ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವ "ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು (ಡಿ.ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ) ಕೂಡಾ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇಡು ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಂವಿಧಾನ 39 (ಇ) ನೇ ವಿಧಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 45ನೇ ವಿಧಿಯು 14 ವರ್ಷ ತುಂಬುವವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ & ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಳೆ & ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಕಲ್ಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸಂವಿಧಾನದ 15(3)ನೇ ವಿಧಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಯೌವನವನ್ನು ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕವಾಗಿ & ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಕೈಬಿಡುವದರ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು 39 (ಈ) ವಿಧಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರ & ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘಗಳು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಕೊನೆಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಾರಣವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರತನ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ತೀವ್ರವಾದ ಬಡತನವಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡಿದೆ. 93ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

"ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳ ನಾಳಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು" ಎಂಬ ಪಾಠ್ಯ ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ & ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮುನ್ನಡೆದಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ನಾವು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿವಾರಣೆಯತ್ತ ಸೋತಿದ್ದೇವೆ. ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಮೊದಲು ನಾವು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನಿವಾರಣೆಯತ್ತ ನಡೆಯಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಮೂಲ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಊಟ, ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗದು, ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕು.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕತೆ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆಯ ಬಗೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಿವು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು.

1996ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾಲೀಕರು 20,000 ದಂಡ & 2 ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಕುಟುಂಬದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 5,000 ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ನೀಡಬೇಕು.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಷ 1979:

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ 1979ರ ವರ್ಷವನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಷ ಎಂದು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶವು ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಕಾರಣಗಳು:

- ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜ
- ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ
- ಆರ್ಥಿಕ ಅವಲಂಬನೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಕೊರತೆ
- ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ

ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳು, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ & ಧೈರ್ಯದ ಕೊರತೆ, ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವುದು. ಎಲ್ಲ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವೇಚನಾ ರಹಿತ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವರು.

ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಅಮಾಯಕರು, ಖಿನ್ನರು, ಅತ್ಯಗೌರವ, ಧೈರ್ಯದ ಕೊರತೆಯಿರುವವರು, ಅಸಹಾಯಕರು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾದವರು, ಒತ್ತಡಪೂರಿತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವವರು, ಕಾರ್ಯಕ ಮಾನಸಿಕ ವಿಕೃತಿಯ ಪುರುಷರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಮುಂತಾದವರು.

ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು:

ಕುಳಿಕ್ಕಾಗಿ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಕೃತ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಾಧಿ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಂದು ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು.

Crime Department ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ:

ಪ್ರತಿ 7 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಪರಾಧ

ಪ್ರತಿ 54 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಲಾತ್ಕಾರ

ಪ್ರತಿ 26 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಪಹರಣ

ಪ್ರತಿ 42 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಕ್ಷಿಣೆ

ಗೃಹಖಾತೆ, ಪೋಲೀಸ್ ರಿಸರ್ಚ್, ಬ್ಯೂರೋ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ರಿಫೋನ್ಸ್ ಅದರಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ:

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 11,000 ರೇಪ್ ಪ್ರಕರಣ

21,000 ಮಹಿಳಾ ಪೀಡನೆ ಪ್ರಕರಣ

12,000 ಅಪಹರಣ

20,000 ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ

10,000 ಕೀಟಲೆ ಹಿಂಸೆ

5,000 ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮರುಷ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ನಡೆದೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ಸಂಘಟಿತ ಬೃಹತ್ ಮಹಿಳಾ ಆಂದೋಲನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊತ್ತ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಉನ್ನತ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಿಳಾ ಆಂದೋಲನಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ.

19ನೇಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸ್ತ್ರೀ ಆಂದೋಲನಗಳು ನಡೆದವು.

1930 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದರು.

1950 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ 19ನೇ ಅಂಶ ಮತದಾನ ಹಕ್ಕು ನೀಡಿತು.

“ಕೋಮುಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ”

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಅತೀ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಅನೇಕ ಭಾಷಾವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅನೇಕಾನೇಕರು ವಲಸೆ ಬಂದು ಭಾರತದ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಹೋನ್ನತ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲದೇ, ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲೂ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ವಿಸ್ಮಯಗೊಳಿಸುವಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯವುಳ್ಳ ಸಾವಿರಾರು ಪಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ಒಂದು ಸಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು. ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿನ ಏಕತೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕೋಮುವಾದೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸಂವಿಧಾನದ ಭದ್ರಬುನಾದಿಗೆ ಸವಾಲನ್ನೆಸಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಜನತೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಿಂಸೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗದೇ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಯಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿಂಸೆಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ ರಾಜಕೀಯ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ದ್ವೇಷ ಹಾಗೂ ಮತಾಂಧತೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಮತಧರ್ಮಕ್ಕೂ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ದೈವಭಕ್ತಿಯೂ ಮತ್ತು ಮತಧರ್ಮವು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಆಳುವವರ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಾಧನಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಧರ್ಮದ ಪವಿತ್ರತೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿ, ಅವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ಪುಣ್ಯದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂಬ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಧರ್ಮದವರನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಧರ್ಮದವರ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಗರೀಕರಿಗಿಂತಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಯಾವುದೇ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬಹುತ್ವತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಾರತದಂತಹ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಗಳು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಗಳು ನೀಡುವ ಉತ್ತೇಜನ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲದಿಂದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರವು ವಿಘಟಿಸುವತ್ತ ಸಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮುಖಂಡರುಗಳು ತೋರುತ್ತಿರುವ ಉತ್ತೇಜನಾತ್ಮಕ, ಸ್ವರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸೃಜನ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ನಾಗರೀಕನು ಖಂಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೋಮು ಹಿಂಸೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೋಮು ಹಿಂಸೆಯೂ ತನ್ನದೆಯಾದ (ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ) ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹಿಂಸೆಯ ಇನ್ನಿತರ ರೂಪಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಹಿಂಸೆಯ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದೆನೆಂದರೆ, ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರದ ಹಿಂಸೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೊಡೆದಾಟ, ಒಯ್ಯಾಟ, ಹತ್ಯೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಿಂಸಾಚಾರ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಲಪ್ರಯೋಗ ಇವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂಸೆಗಳೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇವು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಕೋಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಹಿಂಸಾಪರಾಧಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬಡತನವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ ಹಾಗೂ ಡಕಾಯಿತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಯುವಕರಿಂದ ಅಶಾಂತಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂಸೆಯ ರೂಪಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಂರಚನೆಯೇ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಾಯಿ ಬೇರಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಿತರ ಎಲ್ಲಾ ರೂಪದ ಹಿಂಸೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಬಡತನ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.

ಆದರೆ, ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದಕ್ಕೂ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗುಜರಾತ್ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿವೆಯಾದರೂ ಕೋಮುದ್ವೇಷದ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯು ಭಾರತದ ಇನ್ನಿತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಇವೆರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರವು ನಗರಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಈ ಬಾರಿ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಿಂಸಾಚಾರವು ನಗರಗಳ ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ತಲುಪಿವೆ.

ಯಾವುದೇ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಕೋಮುಹಿಂಸಾಚಾರ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಪುನಃ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಮುಹಿಂಸೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಅಥವಾ ಕೋಮಿನ ಕಾಲನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ಜನರು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 'ಸೊಸೈಟಿ' ಅಥವಾ 'ಕಾಲನಿ' ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲನಿಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮುದಾಯದ ಮಧ್ಯೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯ ಬಹುತ್ವವಾದವು ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಕೋಮು ಹಿಂಸೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.

ಕೋಮು ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯ ಮೂಲಕಾರಣ ಧಾರ್ಮಿಕವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಮೂಲಕಾರಣ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿರದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪೂರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಆದರೆ ಹಿಂಸೆ ಅದರ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಸುಮಾರು 600 ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವರಾದ ಸಚಿವ ಅರ್ಜುನ್ ಸೇರಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಇದೇ ರೀತಿ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ 45 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಜೊತೆಗೆ ಇತ್ತ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲು ಸಂಪುಟ ಕೃಷಿ ಸೇರಿ ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಕಬಿನಿ ಜಲಾಶಯಗಳೆರಡೂ ಖಾಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ತಳ ಉಟ್ಟಿರುವ 10 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ ನೀರನ್ನು 11,000 ಹೆಚ್.ಪಿ. ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕ್ಟರ್ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರುಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸ ನೀಡಿದೆ.

ಇಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯನ್ನು ಕಂಗಲುಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಇದು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕಾವೇರಿ ವಿವಾದದ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಇದು ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ರೈತರ ಬೆಳೆಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು ಮುಷ್ಕರ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಕ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಬಿನಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ನೀರು ಹರಿಯುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಹೋಗಿ ರೈತ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿ ಆತ್ಮ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆ ಕದಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೂಡಿಸುವಾಗಿದೆ. ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಜಲಾಶಯ ಖಾಲಿಯಾಗಿ ಅಂತರ ಜಲ ಕುಸಿತ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿವಾದಗಳು ಸಂವಿಧಾನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು

ಈ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು (WRDO) ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಗೊಂದಲ ನಿವಾರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ನೀಡಲು ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿವಾದವನ್ನು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳು ಸೌಹಾರ್ದಯುತವಾದ ಮಾತುಕತೆಯಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.

ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೂಟದ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಜಲಾಶಯದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ

ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ನೀಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ನೀಡಬಾರದು. ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸಾರ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಂಗಾ-ಕಾವೇರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದರಿಂದ ಬಗೆಪರಿಸಬಹುದು.

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000

“ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ – 2006”

ಆಟ ಪಾಠದೊಂದಿಗೆ ನಲಿಯುತ್ತ ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆಯುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ನತದೃಷ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂತಸದ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಾಣದೆ ಈ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಡತನ ಮತ್ತಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೋಟೆಲ್, ಬಾರ್, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿ ಮುಂಗುಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲ್ಯದ ಕನಸುಗಳು ಕಮರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಅತಿ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯ. ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮ, ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ, ಮಾನಸಿಕ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಂದ ಜರ್ಝಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. 5 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಪರಾಧವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿದು ಬೆವರು ಹರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಅವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ 182ನೇ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಾಗತಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಯ ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳು 1999ರಲ್ಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಕ್ತರಾಗಿಸುವುದು ಮಾನವ ಕುಲದ ಆದ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜಾಗತಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು ಈ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದೆ.

ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ:

‘ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೂಡ ಇದರ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಶೋಷಣೆಯಿಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಾರ್ಹವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಹಾಕುವುದು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಭಾದಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣಗಳಿಕೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಅವರ ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯುನಿಸೆಫ್‌ನ 1997ರ ಜಾಗತಿಕ ಮಕ್ಕಳ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅವರ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮನೋರಂಜನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗದ ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಧ್ರುವಗಳಷ್ಟು ಅಂತರವಿರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತೊಡಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಗೊಂದಲವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು

ದುಡಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ನೈತಿಕ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಎನ್ನುವುದೇ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುರಿತ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳು ನಂಬಲರ್ಹವಾಗಿಲ್ಲ. 2000ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಯ ಅಂದಾಜಿನಂತೆ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ 2.46 ದಶಲಕ್ಷ, 5 ರಿಂದ 17 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 8.4 ದಶಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲದ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲಾಸ್ಥಾನಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಕಳವು, ದರೋಡೆ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳ ಮಕ್ಕಳೂ ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳೂ ಎಣಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತನದ ಅನೇಕ ವಿಧಾನಗಳು ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಾಗಲಿ, ಎಣಿಕೆಗಾಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಾಲಕಿಯರ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪರಾಧವಾದರೂ ಅಪರಾಧ ತಪ್ಪಾಯಿತು ಕಾಯ್ದೆ, ಕಾನೂನುಗಳಿದ್ದರೂ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತವು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಸರ್ವವಿಧಾನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ) ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳ ಉನ್ನತ ಕಾಯ್ದೆ, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಕಾಯ್ದೆ ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾಯ್ದೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಯ್ದೆಗಳೂ ಸಹ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2006 ಆಗಸ್ಟ್ 1 ರಂದು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿತು. ಅನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10 ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು:

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭವಿಲ್ಲ. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗೆಗಿನ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೇಕಡವಾರು ಪ್ರಮಾಣ 1961ರಲ್ಲಿ 12,63 & 1971 ರಲ್ಲಿ 7,13ರಷ್ಟು ಇತ್ತೆಂದು ಜಗಣತಿ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಜನಗಣತಿಯ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು

ತಪ್ಪು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಹೋಲಿಕೆಯೂ ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1981ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ 13.6 ದಶಲಕ್ಷ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದರು. ಜನಗಣತಿಯ ಎರಡು ಭಿನ್ನ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ 17 & 20 ದಶಲಕ್ಷ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. 1983ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾದರಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ವರದಿಗಳ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 17.4 ದಶಲಕ್ಷ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವಾಲಯ ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ 44 ದಶಲಕ್ಷ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆ ಲಭ್ಯವಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ತಿಳಿಸದಿರುವುದು, ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೆದರಿಯೇ ಯಾರೂ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಠಿಣ ಗಣನಾತ್ಮಕ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಭಿನ್ನತೆ, ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ವ್ಯಾಪಕ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯದೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ:

- 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ – 43.53ದಶಲಕ್ಷ
- 2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ – 12.5 ದಶಲಕ್ಷ
- 1994ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರಕಾರ 20 ದಶಲಕ್ಷ
- 1991ರ ಜನಗಣತಿ – 11.28 ದಶಲಕ್ಷ
- 1983ರಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಪ್ರಕಾರ 17.86 ದಶಲಕ್ಷ
- 1983 ಬರೋಡಾದ ಆಪರೇಷನ್ ಕ್ರಿಡ್ಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಗ್ರೂಪ್ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ – 44 ದಶಲಕ್ಷ
- 1981ರ ಜನಗಣತಿ – 13.6 ದಶಲಕ್ಷ

ಹಂಚಿಕೆ:

2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಿತು:

1. ನಾಗರಿಕ
2. ಕೈಲಾ ಕಾರ್ಮಿಕ
3. ದವಕರು, ಅರಣ್ಯ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್
4. ಗಣಿಗಾರಿಕೆ
5. ತಯಾರಿಕೆ & ಸಂಸ್ಕರಣೆ
6. ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ
7. ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ
8. ಸಾರಿಗೆ, ಸಂಪರ್ಕ & ಶೇಖರಣೆ
9. ಇತರ ಸೇವೆಗಳು

ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು (ಶೇಕಡಾ 84.29) ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 39ರಷ್ಟು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ತಯಾರಿಕೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಸರ್ವಿಸಿಂಗ್ & ರಿಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕೃಷಿ & ತಯಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೃಷಿ & ತಯಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೀತದಾಳುಗಳಿಗೆ ವೇತನ ಅಥವಾ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊಡದೆ ಅವರನ್ನು ಜೀವನಪರ್ಯಂತ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘವು 1992ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಎಣಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ದಶಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿತ್ತು. 1999ರಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘ ನಡೆಸಿದ ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಖ್ಯೆ 20 ದಶಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

ಅಘಾತಕಾರಿ ಅಂಕಿಗಳು:

2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ದಶಲಕ್ಷಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಆ ರಾಜ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ರಾಜಸ್ಥಾನಿಗಳಿಗಿಂತ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಜನರು ವಯಸ್ಸು ಹತ್ತು ವರ್ಷ. ರಾಜಧಾನಿ ನಗರಗಳ & ಮೆಟ್ರೋ ಹಾಗೂ ಮೆಗಾ ಸಿಟಿಗಳ ಸಮೀಪಗಳ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಘಾತಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿರುವುದು ಮುಂಬೈ ನಗರದಲ್ಲಿ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೋಟೆಲ್, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್, ಕ್ಯಾಟೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗ್ರಾಹಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಮಾರುವ ಹಾಗೂ ಚಿಂಡಿ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮಕ್ಕಳು ಗಣನೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮದ್ದಿನ ಸಾಮಾನು, ಕಡ್ಡಿಪಟ್ಟಿಗೆ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಗ್ಯಾಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಪಾಯದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಟೀ ಸ್ಟಾಲ್, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್, ಠಾಬಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಿನಗೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ರಜೆ & ಇತರ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಂಘಟಿತ ವಲಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರು ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದು ಯಾರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಕ್ಕಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಾಲಕಿಯರು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಿಂಸೆ, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯಾ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 7 ರಿಮದ 11 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದ ಬಾಲಕಿಯರು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ

ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಎಚ್‌ಐವಿ ವೈರಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ, ಬಲಿ ಆಗುತ್ತಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಲಾದ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ 6ರಿಂದ 11 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದ 245 ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಾಲಕಿಯರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ 83 ಬಾಲಕಿಯರು ಲಾಭದಾಯಕ & ಆರೋಗ್ಯದಾಯಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. 11 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದ ಬಾಲಕಿಯರೂ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಭಡೋನಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 50,000 ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. 25 ರಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಾರರು ಜಮಖಾನ ನೇಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲರೂ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಿರ್ಜಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ 20,000 ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ 8000 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು

1977ರ ಯುನಿಸೆಫ್ ವರದಿ (Roots of Child World) ಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಡದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. 80 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬಡ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಸರಕಾರಿ ಸಾಲ ಅಸಮರ್ಪಕ ಆರ್ಥಿಕ ಅಶಾಂತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಾರಣವಾದವು. ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತರಾದರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಬಡತನ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಡತನಕ್ಕೂ & ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕನನ್ನು ದೇಶದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ & ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ, ಕೆಳಜಾತಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದುಡಿತ ಅರನ್ನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜೀತ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಿಂತ ಅತ್ಯಂತ ಹೀನಾಯ & ಅಸಹನೀಯ ಬಡತನ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಲ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರದೆ ವಿರಳಾತಿ ವಿರಳ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಸಾಲ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಲಗಳು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕೆಲವೇ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ದಲ್ಲಾಳಿಗಳು (ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು) ಸಾಲ ದೊರಕಿಸಲು ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಅಸಲಿನ ಜೊತೆ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ತೀರಿಸಲಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ ಬಡವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಯಲು ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ದುಡಿಮೆಯ ಫಲ ಸಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೀತದಾಳುಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಲ ತೀರುವವರೆಗೆ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ತೀರುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು ಜೀತ ವಿಮುಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಯಿದೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಯೋಗಗಳು	
1933: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಕಾಯಿದೆ.	1987: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿ 1991: ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘವು 1991

<p>Emmetment of Children Pledging of labour Act of February 1933. 1938 ಮಕ್ಕಳ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾಯಿದೆ (Employment of Children Act) 1948: ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನಗಳು ಕಾಯಿದೆ. (Minimum Wages Act) 1948: Factories Act 1951 : ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಲೇಬರ್ ಆ್ಯಕ್ಟ್ 1952: ಗಣಿಗಳ ಕಾಯಿದೆ. (Mines Act) 1958: Merchant Shipping Act 1961 ಬೀಡಿ & ಸಿಗರೇಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಿತಿ) ಕಾಯಿದೆ. 1974: 1959ರ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘದ ಘೋಷಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತವು 1974ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. 1979: ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು 1979ನ್ನು ಅಂಶ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಷವನ್ನಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿತು. 1986: ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ & ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯಿದೆ. 1986: ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆ</p>	<p>ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಆ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 1992ರಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿತು. 1994:1994 ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 26ರಂದು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ರಚನೆ. 1996: ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನ. 2006: ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವಾಲಯವು 2006 ಆಗಸ್ಟ್ 1ರಂದು ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಆದರೆ 2006 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು.</p> <p style="text-align: center;">ಆಯೋಗಗಳು ಕಮಿಟಿಗಳು</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ರಾಯ್ ಕಮಿಷನ್ ಆನ್ ಲೇಬರ್ 2. ಲೇಬರ್ ಇನ್ವೆಸ್ಟಿಗೇಶನ್ ಕಮಿಟಿ 3. ಸ್ಟಾಪ್‌ನಲ್ ಕಮಿಷನ್ ಆನ್ ಲೇಬರ್ 1966-1979 4. ಗುರುಪಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಕಮಿಟಿ ಆನ್ ಚೈಲ್ಡ್ ಲೇಬರ್ 1979. 5. ಸನತಾ ಮಹತಾ ಕಮಿಟಿ ಆನ್ ಚೈಲ್ಡ್ ಲೇಬರ್ 1984.
--	---

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ:

ಭಾರತವು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಲು ಹಚ್ಚುವುದು ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನದ 24ನೇ ಕಲಮು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಯಲು ಬಿತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು & ಹೆದರಿಸಿ ಬೆದರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು 39 (ಇ) ನೇ ಕಲಮಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು 1986ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. 14 ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳದ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುವುದನ್ನು ಅವರನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಮೇಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ (National Policy on Child Labour) ಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 1987ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಿತು.

ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇದೆ:

ಸಾಧ್ಯವಾದಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಆಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಸುವುದು.

ವೇತನ ಅರೆವೇತನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾಧಾರಿತ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 1994 ಆಗಸ್ಟ್ 15ರಂದು ಆಗಿನ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಪಿ.ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾವ್ ಅವರು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ನೆಷೇಧ ಬಗೆಗಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. 1986ರ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಎರಡು ದಶಲಕ್ಷ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ವಿಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಾಗಿತ್ತು. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೂಡಲೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಲು & ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ & ಪ್ರತಿದಿನ ಒಂದು ಊಟ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದೆ. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆ (National Child Labour Project Scheme) ಇನ್ನೊಂದು ವಿಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಈಗ ದೇಶಾದ್ಯಂತ 100 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ 2.11 ಲಕ್ಷ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಪಡೆದಾಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 150 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

2006 ಆಗಸ್ಟ್ 1ರಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಅದು ಧೂಬಾಗಳಲ್ಲಿ, ಹೋಟೆಲ್ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಟೀ ಶಾಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುವುದನ್ನು ಅವರನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಷೇಧ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ & ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯಿದೆ 1986ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ದಂಡ & ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆಯೂ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ಹೇರಿದೆ.

1996ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 10ರಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಸಂಶೋಧಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡಿದ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು & ಅಪರಾಧ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ & ಮಾನವೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅವರು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು & ಅವರಿಗಾಗಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕನ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ 20,000 ರೂ. ಠೇವಣಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿತು.

ಮಾಲೀಕನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಮಾಲೀಕನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಕಡಿವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಲಕನ ಬದಲಿಗೆ ಅವನ ಕುಟುಂಬದ ಒಬ್ಬ ವಯಸ್ಕನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕನ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ 5000 ರೂಪಾಯಿ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಹಳಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದರೆ 1986ರ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ & ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾದ ಬಡತನದ ನಿವಾರಣೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭರವಸೆಯೊಂದಿಗೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ 14 ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆ & ಸೌಲಭ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕಠಿಣ

ತಪಾಷಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಡಿಲಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಾಲೀಕರು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಕ್ರಮಗಳು

- ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಫೋಷಣೆ
- ವಿಮೋಚಿತ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉಚಿತ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ 'ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ' (Work in School) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲಕ - ಪೋಷಕರಿಗೆ ಸಲಹೆ & ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ ನೀಡುವುದು.
- ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಜಾರಿಗೆ ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡುವುದು.

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿ, ಅವರ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಪಕಾಲದ ಆಶ್ರಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ & ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸ್ಕಿಟ್ & ಸರ್ವಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಬಿಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಯತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು.

ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಲು ಅರ್ಹರೇ?

ನ್ಯಾಯ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ & ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇರುವುದು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಗಳ ದೋಷ ಅಥವಾ ನಿರ್ಮೋಚನ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಆಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದರೆ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷ, ವೃದ್ಧ ಅಥವಾ ಬಾಲ್ಯ, ಬಾಲಕಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಸಾಕ್ಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ 1872ರ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಲು ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಯಸ್ಸು & ಲಿಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಿ, ಹುಚ್ಚ & ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಲು ಅರ್ಹರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಹುಚ್ಚನೂ ಸಹ ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಲಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಲು ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲಕರೂ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಲು ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯಾಂಗವೂ ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಬಾಲಕನು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬಾಲ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲಕ ಅಥವಾ ಬಾಲಕಿಯ ಲಿಖಿತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅವನು ಅಥವಾ ಅವಳು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಲು ಹೊಂದಿರುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ & ಇತರ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಯ ವಯಸ್ಸು ಶಿಕ್ಷಣ, ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ವಾತಾವರಣ, ವರ್ತನೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಅಪರಿಪಕ್ವ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾದರೆ ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದರೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಯಾವ ಮಾನದಂಡವೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 7-8 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಹ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 12 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಶಪಥ ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಈಶ್ವರನ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಸರಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಷ್ಕಲಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯೂ ವಯಸ್ಕರಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅವರು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಲು & ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಬಾಲಸಾಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ದಂಕ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಭಯದಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಸೆ ಆಮಿಷಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿಯಾಗಲಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ರಾಜ್ಯವಾರು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ (5-14 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳು 2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ)			
		ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ	
ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	19.28	ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	13.63
ರಾಜಸ್ಥಾನ	12.63	ಬಿಹಾರ	11.18
ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ	10.65	ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ	8.57
ಕರ್ನಾಟಕ	8.23	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	7.64
ಗುಜರಾತ್	4.86	ತಮಿಳುನಾಡು	4.19
ಜಾರ್ಖಂಡ್	4.07	ಓರಿಸ್ಸಾ	3.78
ಛತ್ತೀಸಗಡ	3.65	ಆಸ್ಸಾಂ	3.51
ಹರ್ಯಾಣ	2.53	ಪಂಜಾಬ್	1.77
ಜಮ್ಮು & ಕಾಶ್ಮೀರ	1.76	ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ	1.08
ಉತ್ತರಾಂಚಲ	0.70	ಮೇಘಾಲಯ	0.54
ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	0.46	ದೆಹಲಿ	0.42
ಮಣಿಪುರ	0.29	ಮಿಝೋರಾಂ	0.26
ಕೇರಳ	0.26	ತ್ರಿಪುರ	0.22

ಈ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಬಾಲಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗದೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ,

1. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಗಂಗೂಲಿ ವಿರುದ್ಧ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸರ್ಕಾರ ವರ್ಷ 1958. ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ & ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಆರೋಪಿಯ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದರೆ ಆರೋಪಿಗೆ ದಂಡ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯ ವಿರುದ್ಧ ಕಪಿಲ್ ಸಿಂಗ್ ಎ.ಆರ್.ಆರ್. ವರ್ಷ 1969. ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುವವರೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅವರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಾಗ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಜೋಗಿ ಸಾಹು ಪ್ರಕರಣ ವರ್ಷ 1970 ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವುದು ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಡದಿರುವುದು ಆಯಾ ಪ್ರಕರಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.
4. ಧರ್ಮಪಾಲ ಪ್ರಕರಣ ವರ್ಷ 1971 ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ & ಹೇಳಿಕೆಯು ಸಹಜ & ಸರಳ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
5. ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಯಾದವ ವಿರುದ್ಧ ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯ ವರ್ಷ 1981. ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಅವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ (ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲದ) ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
6. ಯಾದರಾಮ್ ವಿರುದ್ಧ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಪ್ರಕರಣ ವರ್ಷ 1981 ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ಆರೋಪಿಗಳ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಿಯಮ ಪ್ರಕಾರ ಇಂತ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹುಡುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
7. ಶ್ಯಾನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್ ವಿರುದ್ಧ ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯ ವರ್ಷ 1993. ಬಾಲ್ಯ ಲಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕತೆ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಕಂಡು ಬರದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಂಬಬಹುದು.
8. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ರಾಧೋಶ್ಯಾಂ ವಿರುದ್ಧ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯ ವರ್ಷ 1994. ಬಾಲಕರ / ಬಾಲಕಿಯರ ಮನಸ್ಸು ಬಿಳಿ ಹಾಳಿಯ ಹಾಗೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯೂ ಚುರುಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
9. ರಾಜಾರಾಂ ಯಾದವ ವಿರುದ್ಧ ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯ ವರ್ಷ 1996. ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರಬೇಕು, ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನಿಗಿಂತ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪಜ್ಜೆಯ ನಿಯಮ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
10. ಪಂಜಿ & ಇತರರ ವಿರುದ್ಧ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ವರ್ಷ 1998. ಬಾಲಕ ಅಥವಾ ಬಾಲಕಿಯರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳಲು ಬಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅವರ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಖಾಯಿಯವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.
11. ರಾಜೇಶ ಕುಮಾರ ವಿರುದ್ಧ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ವರ್ಷ 2006. ಬಾಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಕೇಳಲಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಆರೋಪಿಯ ಅಪರಾಧ ಸಿದ್ಧವಾದರೆ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಸುಖದೇವ ದಾಸ ಒಬ್ಬ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ , ಅವನು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿತ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ (2006 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10ರವರೆಗೆ) ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ಒಂದು ಟೇ ಸ್ಟಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲೀಕನು ಸುಖದೇವನಿಗೆ ಊಟ, ವಸತಿ ಅಲ್ಲದೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 800 ರೂ. ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಸುಖದೇವನ ಪಾಲಿಗೆ ಕಾಯಿದೆ ಅಘಾತವಾಗಿದೆ. ಅವನ ತಂದೆ ಬದುಕಿಲ್ಲ, ತಾಯಿ ರೋಗಿ ಇಬ್ಬರು ಸಹೋದರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಸುಖದೇವನ ಗಳಿಕೆಯೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು.

ಅನೇಕ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಪುನರ್ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮೋಚಿತ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ & ಉದ್ಯೋಗ ಕೌಶಲ್ಯ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು & ಉದ್ಯೋಗದ ಭರವಸೆಯೂ ಇರಬೇಕು.

2006 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು 20000 ರೂ ದಂಡ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಒಂದು ವರ್ಷ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ತ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿಷೇಧವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು & ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಿಷೇಧ ಜಾರಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ನಿಷೇಧದ ಅರಿವುಮಾಕಾರಿ ಜಾರಿ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಲೀಕರ ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಾಗರಿಕತೆ & ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಸಹಕಾರ ಬೆಂಬಲ ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ಬಜ್ಜನ್ ಬಚಾವೋ ಆಂದೋಲನ” ಇದು ದೆಹಲಿ ಮೂಲದ ಒಂದು ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ಕೈಲಾಸ್ ಸತ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ನಿಷೇಧ ಜಾರಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಷ್ಟೇ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಸಂಘಟನೆಯ ನಿಷೇಧಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒತ್ತಾಯಿಸಿತ್ತು.

ನಿಷೇಧ ಜಾರಿಯಾದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ 9 ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕ ದಕ್ಷಿಣ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿನ ಮುನಿಕ್ರದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಠಾಬಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಹಾರದ ಕತಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನು ರಿಕ್ಷಾ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜಧಾನಿ ನಗರಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಠಾಬಾಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾರೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ದುಡಿಯುವುದು ಈಗಲೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಏಳು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಾಲಕಿಯರು ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಲವು ಮಾಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒರಿಸ್ಸಾದ ಸುಂದರಗಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಾಸಿಪುರದ ಊರ್ಮಿಳಾ ಎಂಬ ಬಾಲಕಿ ನೋಲಿಷಾದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ನಿಷೇಧದ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ಇದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾನೂನಿನ ಕೈಗಳೇನೋ ಉದ್ದವಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ನಾವೇನೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗ್ಯಾರೇಜಿನ ಮಾಲೀಕರ ರಷೀದ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ (2001ರ ಜನಗಣತಿ) ಸುಮಾರು 2,56,000 ಮಕ್ಕಳು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ 1,85,000 ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಗೆಲಸದವರು & 70,000 ಮಕ್ಕಳು ಠಾಬಾ & ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ನಿಷೇಧದಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ ಭೂಪಾಲ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ನಗರ & ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

'ಚೈಲ್ಡ್ ಲೈನ್' ಎಂಬ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅರ್ಚನಾ ಸಹಾಯ್ ಅವರಿಗೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ನಿಷೇಧ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. "ಅದರಿಂದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಲೀಕರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪೋಲೀಸರು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾಯಿದೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ" ಎಂದು ಅರ್ಚನಾ ಸಹಾಯ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪುನರ್ವಸತಿ ಇಲ್ಲದ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಮಕ್ಕಳ & ಯುವಕರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (NIWCYD) ಯ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಕುಮಾರ ದುಬೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗೊಂದಲ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000

ಮೀಸಲಾತಿ ಇನ್ನೂ ಅಗತ್ಯವೇ?

“ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ, ಗಣಕಯಂತ್ರ” ವಾದ ಭಾರತ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ “ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ & ಆರ್ಥಿಕ ನ್ಯಾಯ” ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ನವೆಂಬರ್ 26, 1949 ರಂದು) ನಾವು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿ ಈ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನಮಗೆ ನಾವೇ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಭಾರತ ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದೊಡಗೊಮ್ಮೆ ಹಿನ್ನೋಟ ಬೀರಿದರೆ ಸುಮಾರು (5000) ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಂಧೂ ಬಯಲಿನ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ & ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ 21ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ನಡೆದು ಬಂದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿಯ ವಿರಳತೆಗಳು & ಅದರ ಕಾರಣ ಪರಿಣಾಮಗಳು ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಮಾನವನ ಸಾಮಾಜಿಕ - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ & ಜೈವಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಪರಿಮರ್ಶಿಸಿದಾಗ ತಿಳಿದು ಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಮೂಲದಿಂದ ವಿಕಾಸವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಮಾಜ ವಿಕಾಸವಾದಂತೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮತ, ಧರ್ಮ & ಜಾತಿ ಜನಾಂಗವಾದದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶ ಹಳ್ಳಿಗಳ ದೇಶ, ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ನಾವು ವಿಶ್ವದ ಭೂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ.24 ರಷ್ಟು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಲು ಶೇ.16ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಭಾರತ ಸುಮಾರು 3500ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, (ಕೃಷಿಯೇ ನಮ್ಮ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಾಗಿದ್ದು) ಶೇ. 65 ರಷ್ಟು ಜನರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಮೂಲ ಕೃಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ಭಾಷಾ ಜನಾಂಗೀಯ & ಭೌಗೋಳಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದರೂ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡೆದು ಬಂದು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ವಿಚಾರದೇ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದರೆ “ಮೀಸಲಾತಿ ಇನ್ನೂ ಅಗತ್ಯವೇ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೌದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುವುದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಎಂದರೆ ಏನು? ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ಯಾವ ಯಾವ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೇಕು? ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುವುದು ಸಹಜ.

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಪೀಠಿಕೆಯಂತೆ ಸಮಸ್ತ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ಪಿತಾಮಹರುಗಳು ಹಾಗೂ (ರಚನಾಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್) ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತದ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೂಲ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಮೀಸಲಾತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಂಥಹ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಮೀಸಲಾತಿಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಸಹ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು:

ಎ) ಶೈಕ್ಷಣಿಕ & ಆರ್ಥಿಕ

- ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿನಿಯಮ 30ರಂತೆ - ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ & ಅವುಗಳ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳು.
- ನಿಯಮ 45ರಂತೆ - ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ & ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವಕಾಶ - ಇದನ್ನು 93ನೇ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯಂತೆ ಮೂಲ ಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ನಿಯಮ 46ರಂತೆ - ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ & ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ & ಇತರ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಶಕ್ತಿಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆ.
- ನಿಯಮ 38ರಂತೆ - ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ತಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು & ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನಗಳ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕಾಲಭ್ಯ & ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಬಿ) ರಾಜಕೀಯ ಸೌಲತ್ತುಗಳು:

- ವಿಧಿನಿಯಮ - 33 ರಂತೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ & ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನ ಮೀಸಲಾತಿ
- ವಿಧಿನಿಯಮ - 33 ರಂತೆ ಆಂಗ್ಲೋ-ಇಂಡಿಯನ್ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಲೋಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ.
- ವಿಧಿನಿಯಮ - 32ರಂತೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಮೀಸಲಾತಿ.
- ವಿಧಿನಿಯಮ - 40 ರಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಸಂಘಟನೆ 1992 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 73 & 74ನೇ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯಂತೆ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ 11 & 12ನೇ ಅನುಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ & ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು & ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಮೀಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದು.

ಸಿ) ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿಯಮ 335ರಂತೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ & ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮೀಸಲಾತಿಗಳಲ್ಲದೆ, ಕೇಂದ್ರ & ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ & ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅಗತ್ಯವೇನು?

ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ & ಮಹಿಳೆ-ಪುರುಷರ ನಡುವೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯಗಳಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉಳ್ಳವರು ಇಲ್ಲದವರ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಡುವ ಅಂತರ ದಿನೇ - ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ & ರಾಜಕೀಯ ಶೋಷಣೆಗಳು ಹೊಸ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಜನರ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ, ಇಂಥಹ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಜನತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಕೆಲವಾರು ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ & ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢತೆ ಹೊಂದುವವರೆಗೆ ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈಗಿರುವ (ಸಾಮಾಜಿಕ & ಆರ್ಥಿಕ) ಅಸಮಾನತೆಗಳು:

- ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣ 2011ರಂತೆ - ಶೇ.75.
- ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ವಾಸಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ. 25.
- ನಗರೀಕರಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 30ರ ಒಳಗಿದೆ. ನಗರ & ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಅಂತರ ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ.
- ಪುರುಷ & ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರತೆ ನಡುವಿನ ಅಗಾಧ ಅಂತರ, ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನದ ತತ್ವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಯಾಗದಿರುವುದು.
- ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ & ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 940 ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ.
- ರಾಜಕೀಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುವ ಶೇ.33ರ ಮೀಸಲಾತಿ ಇನ್ನೂ ಕಾನೂನು ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯದಿರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಂಥಹ ಅನೇಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಸಮಾನತೆಯೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಆದ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನು?

- ಯಾವುದೇ ಘನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಪಂಚಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ, ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಾದ ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ & ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಜನರ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿರುವವರಿಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ದೊರಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ತಲುಪ ಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರೇತ್ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಾಧ್ಯಮ ವಲಯದವರು & ಸಮಸ್ತ ನಾಗರಿಕರೂ ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೈ ಜೋಡಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ - ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ದೂರ ಹೋಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ- ನೆಮ್ಮದಿ ಮೂಡಿಬಂದು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸತನ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಪನೆ ಸಾಕಾರವಾಗುವುದು ಅನಿಷ್ಟ ದೂರ ಉಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ & ಅಗತ್ಯವೂ ಹೌದು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ/ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸಾಧನೆ/ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ.

“ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ, ನಿರಾಶ್ರಯ” ದೇಶವಾದ ಭಾರತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥ ನಂತರ 2ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಹೊಂದಿರುವುದು ವಿಶ್ವದ ಕೇವಲ ಶೇ.2.4ಷ್ಟು ಭೂಭಾಗವಾದರೂ ಶೇ.16 ಜನವಸತಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಭಾಷಾ, ಜನಗಣಿಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ನಾವು ಏಕತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಒತ್ತಾಸಾ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶೀಲ (Developing) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೇ ನಮ್ಮ ಸಹಜಶೀಲತೆ & ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು.

ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 1000 ವರ್ಷಗಳ ಭವ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ, ಸಿಂಧೂ ಬಯಲಿನ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಎ.ಟಿ. & ಬಿ.ಟಿ. ಯುಗವಾದ 21ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಹಿನ್ನೋಟ ಬೀರಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬಹುದು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರದೊಡನೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದರೆ, ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪೂರ್ವದ ಭಾರತವೇನಾಗಿತ್ತು. 1950ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಏನಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಸುಮಾರು 300 ವರ್ಷಗಳ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದ ಭಾರತ ಬುದ್ಧ ಬಸವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋರಾಡಿದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿ ಅಚಿತಿಮವಾಗಿ 1947 ಆಗಸ್ಟ್ 15 ರಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತ 1950 ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮಟ್ಟ ಕೇವಲ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇ.20 ರಷ್ಟಿತ್ತು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 40-45 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟಿತ್ತು.

- ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ.50
- ಶಿಶು ಮರಣ ದರ 1000ಕ್ಕೆ 140ರೂ ಅಧಿಕ
- ನಮ್ಮ ಸರಾಸರಿ ಜೀವಿತಾವಧಿ 40ರ ಆಚು ಬಾಚು
- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ತೊರೂರು ಭಾರವಾಗಿತ್ತು

ಮಾನವನ ಮೂಲ ಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳಾದ ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ & ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಮೂರವೇ ಆಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಡುರಾತ್ರಿ ಬಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಆರಾಲೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅನುಭವವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರ ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧುನಿಕ ಭಾರತದ ರೂವಾರಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಸರ್.ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕೈಗಾರಿಕರಣ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು.

ಸರ್.ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ A Planned Economy (1934) ಎಂಬ ಮಸ್ತಕ ಅವರ ತತ್ವವಾದ “ಕೈಗಾರಿಕರಣ ಇಲ್ಲವೇ ವಿನಾಶ” ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಅಧುನಿಕ ಭಾರತದ ರೂವಾರಿಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಾವಿಂದು ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

50 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಆಧುನಿಕ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿತ್ತು ಕಾರಣ ಸುಮಾರು 35 ಕೋಟಿಯಷ್ಟಿದ್ದ ಭಾರತದ ಜನತೆಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿದುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಧ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲವದು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೇ ಕಾಣಿಕೆ ಸುಮಾರು ಶೇ. 50 ರಷ್ಟಿದ್ದ ಕಾಲವಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ, ಜನರ, ಅಜ್ಞಾನ, ಸರ್ಕಾರದ ತಾರತಮ್ಯ ಧೋರಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ & ರೈತರ ಶೋಷಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕೇವಲ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಆಧ್ಯತೆ ನೀಡಿ, ನಂತರ ಪ್ರಥಮ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಯಿಂದ – ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೃಷಿಗೆ

- ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಬೀಜ ಬಳಕೆ, ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆ
- ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆಗಳ ನೆರವು – ಔಷಧಗಳ ಬಳಕೆ
- ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ನೆರವು – ಹಣಕಾಸು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ
- ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ – ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್, ರಸ್ತೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಾಧನೆ ನೋಡಿದರೆ - 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೂ ವಿದೇಶಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದ ವಾತಾವರಣವಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಅಶಾಧಾರಣಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ (ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ)ಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪಾಲು ಶೇ. 10ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊಡುಗೆ ಶೇ. 25ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರಲು ಕಾರಣ, ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಆದ್ಯತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. 2 & 3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ & ಭಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಬ್ಬಿಣ & ಉಕ್ಕಿನ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಉದಾ: ಬಿಲಾಯ್, ರೂರೈಲಾ, ದುರ್ಗಾಪುರ & ಭೊಕಾರೋ ಅಲ್ಲದೇ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ದೊರೆತವು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಧಾರವು ಹೆಚ್ಚಳವಾಯಿತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತ ದೇಶ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವೆನ್ನಬಹುದು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅಭ್ಯಸಿದರೆ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ರಾಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭೌತ ವಿಜ್ಞಾನ, ರಕ್ಷಣಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ಉದ್ಯಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ & ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗದ ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು & ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಉದಾ: ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಕೀಟೋಪಹಾರಿ ಔಷಧಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟೆಲ್ಲೂರ್ಗಳ ಬಳಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣ - ಭೌತ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಗಳೇ ಆಗಿವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು & ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುವುದಾದರೆ, ಟಾಟಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫಿಸಿಕಲ್ ಲ್ಯಾಬ್, ಫಿಸಿಕಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಲ್ಯಾಬ್, ಇಸ್ರೋ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ವಿಕ್ರಮ್ ಸಾರಾಬಾಯಿ, ಸತೀಶ್ ಧವನ್, ಪ್ರೋ.ಯು.ಆರ್. ರಾವ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಔಷಧ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ- ಮಾನವಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಎನ್ನಬಹುದು 50ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ದ್ರ.ನರಸಿಂ ಜೀವಿತಾವಧಿ 40, ಈಗಿನ 63ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲು ಕಾರಣವೇ ಔಷಧ ವಿಜ್ಞಾನ + ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ. (ಏಡ್ಸ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಶಿಶು ಮರಣ ದರವನ್ನು 72ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ನರಳುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ & ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸುಧಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಇದ್ದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ದೇಶದ ಗಡಿ ಗುರುತಿಸುವುದು & ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು, ನಂತರ 1962,1965 & 1971ರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಗಳು ಭಾರತವನ್ನು ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿದವು, ವಿಶ್ವದ ಬಲಾಢ್ಯ ಸೈನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಒಂದು. ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ಅಗ್ನಿ, ಪೃಥ್ವಿ, ತ್ರಿಶೂಲ್, ಆಕಾಶ್, ನಾಗ್, ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ದೇಶದ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳ ಜನಕನೆಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಭಾರತರತ್ನ ಡಾ. ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ & ಸಂಗಡಿಗರ ಸಾಧನೆ ವಿಶ್ವವೇ ತಲೆದೂಗುವಂತದ್ದು.

ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, 1975ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಆರ್ಥಿಕಭಟೆ ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಪ್ರೊ.ಯು.ಆರ್.ರಾವ್ ನೇತೃತ್ವದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಂಡದ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಹಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ 20ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ವಿ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಉಡಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ & ಅವುಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಅನುವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದು, ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಉಪಗ್ರಹಗಳು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಭಾರತದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು, ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹವಾಮಾನ ವೀಕ್ಷಣೆ, ಟೆಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೀಡುವುದು, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಚಾನಲ್‌ಗಳ ಪ್ರಸಾರ, ಅಂತರ್ ಜಾಲ, ಮೊಬೈಲ್ ದೂರವಾಣಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ, ಇ-ಆಡಳಿತ ಇ-ವ್ಯವಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಪಾತ್ರ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು & ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಾಂತಿಸುವುದಾದರೆ - ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ವಿಕ್ರಂ ಸಾರಾಬಾಯಿ, ಸತೀಶ್ ಧವನ್, ಪ್ರೊ.ಯು.ಆರ್.ರಾವ್, ಡಾ. ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್, ಮಾಧವನ್ ನಾಯರ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಸ್ರೋ - ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಾಸ್ಕರ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ - ಹಾಸನ, ವಿಕ್ರಂ ಸಾರಾಬಾಯಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕೇಂದ್ರ - ತ್ರಿವೆಂಟ್ರಮ್, ಸತೀಶ್ ಧವನ್ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕೇಂದ್ರ - ಶ್ರೀ ಹರಿಕೋಟೆ (ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ) ಇತ್ಯಾದಿಗಳಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ಬಿ.ಟಿ.) ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, ವಿಶ್ವದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ನಾರ್ಮನ್ ಬೋರ್ಲಾಗ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದು. ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ವಿಶ್ವದ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಆರಂಭ ಪುರುಷನೆನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಇವರ ನೆರವಿನಿಂದ 1965-66ರಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಹೊಸ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ರೋಗಾಣುಗಳು & ಕೀಟಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬೀಜಗಳನ್ನೇ ಔಷಧಿ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ರೋಗ ಭಾದೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು.

ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೇವಲ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಪಶು ತಳಿ ಕೋಳಿ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಮಾನವ ದೇಹದಲ್ಲೇ ಉತ್ಪಾದಿಸುವಂತಹ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲಿ ಸಾಬಿಂದು ಕಾಲಿಟ್ಟದ್ದೇವೆಂದರೆ, ವಿಜ್ಞಾನ & ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಮಾನವ ಕುಲವೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ 50 ವರ್ಷಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಸಾಧನೆ ಗೈದಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಕಷ್ಟಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 10ನೇ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

- ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಈಗಿನ 65 ರಿಂದ 75ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
- ಶಿಶು ಮರಣ ದರ 72ರಿಂದ 45ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದು
- ಅರಣ್ಯೋಜರ ಶೇ. 20ರಿಂದ 25ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
- ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು 21ರಿಂದ 16.2ಕ್ಕೆ (2001-11) ಇಳಿಸುವುದು.
- ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೂ 2012ರ ಹೊತ್ತಿಗಾದರೂ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಂದರೆ ನಾವಿನ್ನೂ ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೂರೈಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿರುವೆಂದೇ ಇದರ ಅರ್ಥ. ಹಾಗಾಗಿ ಈಗಿನ ಯಾವುದೇ ಘನ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೆಂದರೆ,

- ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಆರೋಗ್ಯ & ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದು
- ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಸುವುದು.
- ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವುದು
- ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು & ಮಾಧ್ಯಮ ವಲಯಗಳ ನೆರವನ್ನೂ ಪಡೆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪೆಗರನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದೆಂದು ಆಶಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ರಂಗದ ಪಾತ್ರ

ಮಾನವ ಸಂಘ ಜೀವಿ, ಪರಸ್ಪರ ಆಲೋಚನೆಗಳು & ಭಾವನೆಗಳ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಸಂವಹನ ಅತಿ ಅವಶ್ಯ. ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲದೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉಳಿಯಲಾರ ಹಸಿವು, ನೀರಡಿಕೆಗಳು ಹೇಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳೋ ಸಂವಹನವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯ.

ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪರಿಮ ಪೂಜ್ಞ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮಾನವನ ಭಾವನೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ & ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಇತರರಿಂದಲೇ ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸಾಮೂಹ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಶಾಸಕಾಂಗ & ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಉಳಿದೆರಡರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಧಾರ ಸ್ಥಂಭಗಳೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾರಂಗವನ್ನು ನಾಲ್ಕನೇ ಆಧಾರ ಸ್ಥಂಭವೆಂದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಇತಿಹಾಸ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಚೀನಿಯರದಾರೆ, ಅದನ್ನು ರಚನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಂದವರು ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು. 15ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಜೋಹಾನ್ ಗುಟೆನ್ ಬರ್ಗ್ ಕಂಡು ಕಂಡು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದಲೇ 1780ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ನೌಕರನಾದ ಜೇಮ್ಸ್ ಅಗಸ್ಟಸ್ ಹಿಕ್ಲೆಮ್ "ಬೆಂಗಾಲ್ ಗೆಜೆಟ್" ಆರಂಭಿಸಿದನು.

1843ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಪತ್ರಿಕೆ "ಮಂಗಳೂರು ಸಮಾಚಾರ"ವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನಿನ ಹರ್ಮನ್ ಮೊಗ್ಗಿಂಗ್ ಮೊರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗಾರರಾದ ತಿಲಕ್, ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ, ಅರವಿಂದ್ ಘೋಷ, ಸಿ.ಆರ್.ದಾಸ್, ದ್ರಾಬಾಯಿ ನವರೋಜ, ಫಿರೋಜ್-ಷಾ ಮೆಹ್ತಾ ಮುಂತಾದವರು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಜನಪರಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಮಧ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿದರು.

ಜನತಂದೆಗಳ ಸಂವಿಧಾನದ ಪೀಠಿಕೆಯಂತೆ "ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ, ಗಣತಂತ್ರ ದೇಶವಾದ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ "ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ & ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ"ವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಶಸ್ಸು ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ಶಾಸಕಾಂಗ & ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ & ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಏರ್ಪಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪಾತ್ರವೂ ಗಣನೀಯವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು. "ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇಲ್ಲದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಉಳಿಯ ಬಲ್ಲದು, ಆದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಜನತಂತ್ರ ಅರೆಕ್ಷಣವೂ ಬದುಕಲಾರದು"

ಇದನ್ನೇ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಥಾಮಸ್ ಜೆಪರ್‌ಸನ್ ಹೇಳಿದ್ದು, “ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರ & ಸರ್ಕಾರವಿಲ್ಲದ ಪತ್ರಿಕೆ”ಗಳ ನಡುವೆ ನನ್ನ ಆಯ್ಕೆ ಎರಡನೆಯದೆಂದು.

“ಪತ್ರಿಕೆ ಎಂಬುದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್” ಎನ್ನುವ ಮಾತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಯುದ್ಧ ನೌಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುವರು ಹಾಗಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ “ಕಾವಲು ನಾಯಿ” ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೇನು ಲಾಭ?

ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ದೈನಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ & ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವುದು & ಜನರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ಜನಜನಿಯವನ್ನು ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಸರ್ಕಾರ & ಪ್ರಜೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆಯಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತ ಅನುಭವದಂತೆ – ಮಾನವನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಲ್ಲಿನ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕಾ ಲೇಖಕರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಲಾಭಗಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಜನರಿಗೆ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ & ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಕಾಸದತ್ತ ಗಮನವಿರಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾಜದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಜನರ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಪತ್ರಿಕೆಯ ಶಕ್ತಿ ಅಣಬಾಂಬಿಗಿಂತಲೂ ಮುಗಿಲು. ಹರಿತವಾದ ಲೇಖನಿ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಬಲ್ಲದು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದೆ – ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅತ್ಯಮೋಘ. ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನ ಬೋನಾಪಾರ್ಟಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದಾದರೆ, “ನಾನು ನೂರು ಬಂದೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೆದರಲಾರೆ, ಆದರೆ ಮೂರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಜನತಂತ್ರ ಇರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ & ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಅಮೆರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ರಿಚರ್ಡ್ ವಾಟರ್‌ಗೇಟ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೆಂದು ಬಯಲಿಗಳೆದವರು ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರು. ನಂತರ ಅವರು ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು & ಈಗಲೂ ಬಯಲಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ & ಟಿಲಿವಿಷನ್ ವರದಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ. ಉದಾ: ಭೋಪೂರ್ಸ್ ಗನ್ ಖರೀದಿ ಪ್ರಕರಣ, ಜೈನ್ ಹವಾಲ ಪ್ರಕರಣ, ಜುದೇವ್ ಲಂಚ ಪ್ರಕರಣ, ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಶವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಖರೀದಿ ಪ್ರಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೆಂದರೆ, ಪಂಚತಂತ್ರ & ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಷ್ಟು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳವಾಯಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಬಲ್ಲದು, ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕುರಿತಂತೆ ಪತ್ರಿಕಾ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಸಾರಾಂಶ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

“ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಅಂಗ, ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದಿನದ ಘಟನೆಗಳ ಅರ್ಥ ನೀಡುವ ಹಾಗೆ ಅವುಗಳ ಸತ್ವಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬ ಪದದ ನೇರ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದ 19 (1) (ಎ) ವಿಧಿ ಅನ್ವಯ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ನೀಡಲಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾಗರಿಕನಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ದುರುದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ ನಿಯಮ 19 (1) (ಎ) ದಂತೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ 19 (2) ನೇ ವಿಧಿಯಂತೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ದೇಶದ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ & ಏಕತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತೆ ಪರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಇರುವ ಸ್ನೇಹಯುತ ಭಾವಾತ್ಮಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೈತಿಕತೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಒದಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿಂದನೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪತ್ರಿಕಾ ಅಥವಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನುಗಳ ಸಂವಿಧಾನ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ನಾಗರಿಕನ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ವಿಶೇಷ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನೂ ವಿಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೂ ಅದನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗದು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ “ದಿ ಹಿಂದೂ” ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ ಎನ್.ರಾಮ್ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಆದೇಶಿಸಿದಾಗ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಎನ್.ರಾಮ್ ಅವರ ಬಂಧನ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಾರಿಯಾಗದಂತೆ ತಡೆದಿದ್ದು ಮಾಧ್ಯಮ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂದ ಜಯವೆನ್ನಬಹುದು.

ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ & ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ - 3 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲದರೆ, ವಿಧಿ ನಿಯಮ 32 & 226ರಂತೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ & ರಾಜ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೇರೆ ಹೋರಾಟಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ವಿಧಿ ನಿಯಮ 32ನ್ನು “ಸಂವಿಧಾನದ ಆತ್ಮ & ಹೃದಯ” ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದು.

ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಮೂಲ್ಯ ಅದನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕಾದ್ದು ಪತ್ರಕಾ ಧರ್ಮ ಸಂಪಾದಕನಾದವನು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಾನವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅತೀ ಅವಶ್ಯ. ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದುರುಪಯೋಗವೇ ಸರಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದರೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ವೃತ್ತಿ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಸರ್ವರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನವಾಗಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುತೇಕ ನವಜಾತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಳಕಿರುವುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿ.

ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆ

ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಸಹ ಅಗತ್ಯವೇ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ? ದೇಶದಲ್ಲೆಡೆಯ ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಾಕಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಅವಧಿ 15 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟೊಂದು ಧೀರ್ಘಾವಧಿಯ ನಂತರ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಗೆ ಬಲಿಯಾದವರಿಗೆ ಇರುವ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮರು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? 'ಬಲಶಾಲಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದರೆ ಪ್ರಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಗಾಧ ಸುರಕ್ಷೆ & ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಕ್ಷಿಪ್ರ ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಪರಾಧಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಆಗದಿರುವುದು, ಅವನಿಗೆ & ಅವನನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಪರಾಧಗಳನ್ನೆಸಗಲು ಕೆಟ್ಟ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡಲು ಜವಾಬ್ದಾರಾದವರು ತಾವು ಅಂತಹ ಅಪಾಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿತರಾದವರೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಾಗಲಿ ತುರ್ತಿನ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಾಕಿಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಾಕಿ ಉಳಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡೋಣ. ಅದನ್ನು ಯಾರು, ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ? ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು & ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಿಜಸ್ಥಾನಗಳು, ಬಾಕಿಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳು & ಅವು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ನಿಗದಿಯಾಗುವ ದಿನದ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಅವರು ಬಾಕಿ ಪ್ರಕರಣಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಹ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಪೋಲೀಸ್ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ ದಾಖಲೆ ಇಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸಹ ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮುಂದೇನು?

ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ & ಗಮನ ಅಥವಾ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿಯುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಗಮನವಿರಿಸುವವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ಅವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಬಾಕಿಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗದಿತವಾಗಿ ವರದಿಗಳು ಪ್ರಕಾಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೇ? ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದ ಪರಿಷ್ಕರಣದ ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು & ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಗಳು ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೌದು. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಅಂತಹ ವರದಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾನೂನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಪಂಡಿತರ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವರದಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕಾನೂನು & ನ್ಯಾಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು, "ಹೌದು, ಸುಮ್ಮನೆ ಬದಿಗಿಡಲು", ಈ ವಿಷಯಗಳ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ? “ಇಲ್ಲ” ಈ ಗಮನವಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ (ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗುವವರು ಅವರೇ) ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ? “ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ”.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲಾತಿ ಸಂಸ್ಥೆ 1997 ಸಾಲಿಗಾಗಿ ಬಾಕಿ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿವರ

ಅತ್ಯಾಚಾರ & ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿದ ದರವನ್ನು ಪಟ್ಟಿ 1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಪಂಜಾಬ್, ಗುಜರಾತ್, ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಕರ್ನಾಟಕ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ & ಮಿಜೋರಾಂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿದ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಂತರವಿದೆ. ಗೋವಾ & ನ್ಯಾಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರಕಿದೆ ಎಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಾಕಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು, ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಸ ರೂಪ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು & ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸರಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯೆ & ಮೋಸ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವ & ಪ್ರತಿವಾದಿ ವಕೀಲರು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಪಟ್ಟಿ 1		
ರಾಜ್ಯ	ಅತ್ಯಾಚಾರ / ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಟ್ಟ ದರ	ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಟ್ಟ ದರ
ಅಂಡಮಾನ್ & ನಿಕೋಬಾರ್		
ದ್ವೀಪಗಳು	ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ	64.7
ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	22.5	37.2
ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	0.0	46.6
ಆಸ್ಸಾಂ	22.3	22.6
ಬಿಹಾರ	33.8	26.2
ಚಂಡೀಗಢ	40.0	61.0
ದಾದ್ರಾ & ನಗರ್	0.0	27.3
ಡಮನ್ & ಡಿಯು	0.0	18.8
ದೆಹಲಿ	33.0	38.0
ಗೋವಾ	57.1	23.6
ಗುಜರಾತ್	17.5	35.0
ಹರ್ಯಾನ್	27.0	37.0
ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	27.7	29.1

ಜಮ್ಮು & ಕಾಶ್ಮೀರ	6.3	36.0
ಕರ್ನಾಟಕ	7.1	15.8
ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ	ಅಪರಾಧಗಳಿಲ್ಲ	33.2
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	18.9	18.2
ಮಣಿಪುರ	0.0	0.0
ಮಿಜೋರಾಂ	60.0	94.0
ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ	26.7	46.5
ಒರಿಸ್ಸಾ	19.1	11.3
ಪುದುಚೇರಿ	50.0	82.8
ರಾಜಸ್ಥಾನ	27.0	50.1
ಸಿಕ್ಕಿಂ	100.0	73.7
ತಮಿಳುನಾಡು	32.0	63.9
ತ್ರಿಪುರ	10.4	10.1
ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	50.0	51.3
ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	14.1	21.9
ಇಡೀ ಭಾರತ	28.2	39.3

ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿವರ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಪರಾಧಗಳು

- 1997ರಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗದೆ ಬಾಕಿಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 21.96 ಲಕ್ಷ
- 1997ರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 16.73 ಲಕ್ಷ
- 1997ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 54.61 ಲಕ್ಷ
- 1997ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಂಡ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 10.64 ಲಕ್ಷ
- 1.1.98ರಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 5.23 ಲಕ್ಷ
- 1.1.99ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 43.96 ಲಕ್ಷ

ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಅಪರಾಧಗಳು

- 1997ರಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗದೆ ಬಾಕಿಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1.48.000
- 1997ರಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1.16.000
- 1.1.97ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಬಾಕಿಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2.7 ಲಕ್ಷ

- 1997ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಂಡ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 0.75 ಲಕ್ಷ
- 1997ರಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಕೆಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1.00 ಲಕ್ಷ
- 1.1.98ರಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗದೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 32.000
- 1.1.98ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಬಾಕಿಯಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2.95 ಲಕ್ಷ

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000

ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪೋಲೀಸರ ಪಾತ್ರ

ಒಂದುನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸಲಕರಣೆಯೇ ಪೋಲೀಸ್ ಆಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸರ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪೋಲೀಸರಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸರು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ವಿದೇಶಿ ಪದದ ಅರ್ಥ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ "ನಗರ ರಕ್ಷಕ" ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪೋಲೀಸ್ & ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಾಂಧವ್ಯದ ವಿಚಾರವೂ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜನಜಾಗೃತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. (ಪೋಲೀಸರ ನಡತೆ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೂ ಪಾಟೀಗಲು ಗೋಷ್ಠಿಗಳು, ಚರ್ಚಾಕೂಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಜನರು ಪೋಲೀಸರನ್ನು ತೆಗಳುತ್ತಾರೆ, ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ - ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು.

- ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳು: ತೀರ್ಪವಾದ ಉಡುಪು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ (ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದ) ನಡುವೆ ಹಣದ ಬ್ಯಾರ, ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿ ಅರಾಜಕತೆ ಉಂಟಾಗಿ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳು: ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದರಿಂದಾಗಿ, ಪೋಲೀಸರು ವೃತ್ತಿಯ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಧರಿಸುವ ಬದಲು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಗಳಿಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಕೆಲಸದ ಬದಲು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಸ್ಥಿರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇದ್ದಾಗ ಉಳಿದ ಅಂಗಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ದಂಗೆಗಳು ಇದ್ದಾಗ ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಪೋಲೀಸರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ: ಭಾರತೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಪೋಲೀಸರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದಾಗಿ ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಶತ್ರು. ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಪ್ರಮಾಣ ನಗರಗಳಿಗಿಂತ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮಾನವನ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ & ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

Criminal Studies Buareau 2001ರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ 100 ಅಪರಾಧಗಳಾದರೆ 50ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ವರದಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ 25ರಷ್ಟು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 15ರಷ್ಟು ಕಾನೂನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. 8-10 ರಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೇಸನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ 5-7 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬಹುದು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು & ಈ ರೀತಿಯಾಗಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

- ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು: ಅತೀ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಹಸ್ತೇಪವು ವರ್ಗಾವಣೆ, ಬಡ್ಡಿ & (ಎಫ್.ಐ.ಆರ್) ಮಾಡಲು ಕೂಡ ಹಸ್ತೇಪವಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಅಪರಾಧೀಕರಣ - ಅಪರಾಧಿಗಳೇ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪೋಲೀಸರ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶತಮಾನಗಳ ಹಳೆಯದಾದ ಕಾನೂನುಗಳು ಕಾರತಂತ್ರ ಪೋಲೀಸ್ ತಡೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಭಾರತೀಯರ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಅಂದು ರೂಪಿಸಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಂದೂ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ಈ ದೇಶದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ. ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿಯ ಕೊರತೆ - ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ & ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದೆ ಇರಬೇಕು ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. 1973ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರು ರಚಿಸಿದ ಸಮಿತಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಹೀಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸರ ತರಬೇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಕೊರತೆ ಹಾಗೂ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪೋಲೀಸರ ದಕ್ಷತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರಷ್ಟೇ ಹೊಣೆ ಅಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು 1977ರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವೀರ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು ಧರ್ಮವೀರ ನೇತೃತ್ವದ ಪ್ರಥಮ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನೂನಿನ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿನ ಅಡೆತಡೆಯಿಂದಾಗಿ ಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಟ್ಟವಲ್ಲ ಪೋಲೀಸರು ವಿಫಲವಾಗಿತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದವರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪೋಲೀಸರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಅಂಗ, ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಂಗವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ, ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಅಂಗವನ್ನಾಗಿ ಬದಲಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಮುಂಬಯಿ ಪೋಲೀಸರ ಪಡೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎರಡನೇಯ ಅತಿ ದಕ್ಷ ಪೋಲೀಸ್ ಪಡೆಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೇಯದು ಪ್ಯಾಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ತಡೆಯಬೇಕು. ಪೋಲೀಸ್‌ರಿಗೆ ನೀಡುವ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಬಡ್ಡಿ & ಇತರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ರಾಜಕೀಯ ಅಪರಾಧೀಕರಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ ಅಪರಾಧಿಗಳು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಂತೆ – (Electoral Reform)
- ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಉದಾ: **Cyber Crime Act – 2000** ಅಂತರ್ಜಾಲ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾನೂನು **DOTA**
- ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಜನರ ಹೃದಯ & ಸಹಕಾರವನ್ನು ಜಯಿಸುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರೀ ಎಂಬುದಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
- ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು
- ಆಧುನಿಕ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು-ಆಧುನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು
- ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.

ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಭಾಗ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಕವಿ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ ಎಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನೂರು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಶುಭ ಕೋರುತ್ತ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

1. ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು
2. ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು,
3. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕಾನೂನು ದೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇದು ಈ ಹೊತ್ತು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪರಿಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿ ನಟೀವಾಲಯವು (Central Home Ministry) – 1000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ – ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭದ್ರಗೊಳಿಸುವುದು.

POINER ಅಪರಾಧಿಯ ಅಪರಾಧತನ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ನೀಡುವುದು. **DNA-Finger Printing** ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರುತು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಶಯದಿಂದ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರೇ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿದರೆ ಜೊತೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಬಿಡಬೇಕು, ಹಾಗೆಯೇ ಪೋಲೀಸರು ನಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅವರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತ ರಕ್ಷಕರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕಿವಿಮಾತನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ: ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅಡೆತಡೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪಡೆಯಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕತೆ ಉಂಟಾಗದಿರಲು ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಹಲವಾರು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪ್ರಾಣ & ಆಸ್ತಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಪೋಲೀಸರು (ಮಹಿಳೆ ಸಹಿತ) ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ನೀಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಗಣನೀಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಪಡೆಯ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅವರ ಕೆಲವು ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಅವರು ಸಾಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಯಶಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ & ಸ್ವಂದಿಸಬಲ್ಲ ಪೋಲೀಸ್ ಬಲಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪರ್ಯಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಿದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲದು.

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000

ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ

“ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದೇ ರೆಕ್ಕೆಯಿಂದ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ”

“ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ”

ಸರಪಳಿ ಚಲನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯೊಡ್ಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದಾಗ ರೆಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣವು ಅಷ್ಟೇ. ಇತಿಹಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿ & ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೆಲ ಶೇಷ ಲೋಪಗಳಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತಿಶ್ರೀ ಹಾಡುವುದೇ ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ & ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದ ಎರಡೂ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶಗಳೆಂದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ, ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಪೂರ್ವ ವೈದಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷರಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡಾ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಸಭಾ & ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇತ್ತು ಆ ಕಾಲದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಹಿಳಾ ಪಡಿಪಠ್ಯ ಗಾರ್ಗಿ, ಮೈತ್ರಿ ಅಪಾಲಾ & ಘೋಷಾ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಂತರದ ಉತ್ತರ ವೈದಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ (ಮಟ್ಟ) ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು.

ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಯಿತು. ಗುಪ್ತರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಉದಾ: ವರದಕ್ಷಿಣೆ

ಮುಂದೆ ಮಧ್ಯಯುಗ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಚಿಂತಾಜನಕವಾಯಿತು. ಕೆಲವೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು ಉದಾ: ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶು ಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ವರದಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಅವಳ ಬದುಕು ನಿತ್ಯರೋಧನವಾಗಿದೆ. ಕಡುಬಡವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳೆಯ ತನಕ ಎಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಧಾರ್ಮಿಕರು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾ: ಬುದ್ಧ , ಮಹಾವೀರ, ಮಧ್ಯಯುಗದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ಗುರುನಾನಕ್ ಕಬೀರ & ಮೀರಾಬಾಯಿ ಅವರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಇವರುಗಳೂ ಕೂಡಾ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು, ಭಾರತವನ್ನಾಳಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದಲೂ ಕೆಲವೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಉದಾ- ಸತಿ ಸಹಗಮನ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ, ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶು ಹತ್ಯೆ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ.

ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಮಹಿಳೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ್ದರು & ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು “ಸ್ವದೇಶ ಆಂಧೋಲನ”ದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳೂ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಸ್ತ್ರೀ ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ನೈತಿಕವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಹಕ್ಕುಗಳೆಂತಿರಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯಗಳಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಅವಳು ವಂಚಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಉದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಅತ್ಯಲ್ಪ.

ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ & ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಲೈಂಗಿಕ ಹಿಂಸೆಗೆ & ಪೀಡನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಹತ್ಯೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅಪಹರಣ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವು, ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ, ಸತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನ್ಯಾಯಯುತ ಆಸ್ತಿ ಭಾಗ ನಿರಾಕರಣೆ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ತಾರತಮ್ಯ ಮುಂತಾದವು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ರೀತಿಗಳಾಗಿವೆ.

2003ರಲ್ಲಿ ಕುವೈತ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಆಂದೋಲನ ನಡೆದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಸನ ಸಭೆ ಇದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿತು.

ನಿವಾರಣೆಗೆ ಯತ್ನ:

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ - 1945ರ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಾರ್ಟರ್ ಆಕ್ಟ್ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯ ನಿವಾರಣೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು 1979ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 18ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿತು. ಅದು 1981 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 3ಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೊಂಡಿತು. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಎಕನೋಮಿಕ್ & ಸೋಶಿಯಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ (ECOSOC) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಉದ್ದೇಶ - ಸಾಮಾಜಿಕ, ನಾಗರಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಕಾರ್ಯ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ 4 ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ನಡೆದವು.

1. ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ - 1975
2. ಕೊಪಿನ್‌ಹೇಗನ್ - 1980
3. ನೈರೋಬಿ - 1985
4. ಬೀಜಿಂಗ್ - 1995

ವಿಶ್ವ ಸಮುದಾಯವು ಮಹಿಳೆಯರ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಂಡಿತು.

2000 ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ "ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್"ನಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಮಾಸಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವನಾಯಕರು ಒಪ್ಪಿದ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಎಂಟು ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ (ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ) ಈ ಅಂಶ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನಿಕ ರಕ್ಷಣೆ:

ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸುವ & ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಧಿ 14: ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು, ಸಮಾನ ರಕ್ಷಣೆ

ವಿಧಿ 15: ಯಾವುದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೂ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ (ಜಾತಿ,ಧರ್ಮ,ಲಿಂಗ)

ವಿಧಿ 15(4) : ಮಹಿಳೆ & ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣೆ, ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ವಿಧಿ 16 : ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ವಿಧಿ 300: ವಂಶಪರಾರಂಪರ್ಯ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು

ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಹಕ್ಕು -1956

ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ -1961

ಸಮಾನ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ -1973

ಪ್ರಿನೀಟಲ್ ಡಯಾಗ್ನೋಸ್ಟಿಕ್ ಟೆಕ್ನಿಕ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ -1994

ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಮಗುವಿನ ಲಿಂಗ ಪತ್ತೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ:

ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಯೇ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು 5ನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯವರೆಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 6ನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕೇವಲ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

1988ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ

1982ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಕ್ಕಳು - ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (DWCRA Development of Women & Children in Rural Area) 1987 ಮಹಿಳಾ ತರಬೇತಿ & ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ಯೋಜನೆ (Step - Support to Training Come Employment)

1992 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಕೋಶ.

1993ರ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (IMY - Indian Mahila Yojana)

ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧ - ಸಮಗ್ರವಾದ ಯೋಜನೆ

(Overall Development of Women) (Self-Helf Group)

ಸ್ವಧಾರಾ - ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ, ಮಹಿಳಾ ಖೈದಿಗಳಿಗಾಗಿ ವಲಸೆ ಬಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆ. (SGSY-Swarna Gayant Grama Swa Rojagara Yojana) ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯೋಜನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 40% ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 1992 ರಲ್ಲಿ

ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾದ 73 & 74 ನೇಯ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಗಳು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ತಂದವು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ 1/3 ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದವು. ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಯರ ಇವತ್ತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದೆ. ಎಲ್ಲಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ (Army, Nary, Air Force, Police) ಇತ್ಯಾದಿ. (ಆದರೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ) ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಬಹುತೇಕ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ & ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತ್ತಿಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಡತನ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ, ಅಜ್ಞಾನದ ಆರ್ಥಿಕಾವಲಂಬನೆ ಮುಂತಾದ ಅನರ್ಥಕಾರಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ & ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಂತೂ ನಿತ್ಯರೋಧನೆಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡರೂ ಅದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪದಿರುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ವರ್ಷ 2001ನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ವರ್ಷವೆಂದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಆಚರಿಸಿತು. ಅದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕ & ಆರ್ಥಿಕ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶ. ಮಹಿಳಾ ಸಶಕ್ತೀಕರಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕ & ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ & ನಾಗರಿಕ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪುರುಷನೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ & ಖಾತ್ರಿಕರ ನಿರ್ದೇಶನ ಹಾಗೂ ಸಮಾನ ಸಂಭಾವನೆ.

ಮಹಿಳೆ & ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ವಿರುದ್ಧದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹಾಗೂ ತಾರತಮ್ಯದ ನಿವಾರಣೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಭಯಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ.

2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಸಕಾರ

ಲಿಂಗ ಪ್ರಮಾಣ	1000 ಪುರುಷರಿಗೆ	- 933 ಮಹಿಳೆಯರು
ಅಕ್ಷರತೆ	75.85% (76)	- 54.16%
ಶಿಶು ಮರಣ ಹತ್ಯೆ	29/1000 ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು	-42/100 ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು

ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿತ್ಯ - (7%), (8%), (9%) ದಷ್ಟು ಯಾವತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತಿನಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ 83rd Amendment - ಸಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ & ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 1/3 of the total seat ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ:

ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 54.16 ರಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಿತರಿದ್ದರು. ಶೇಕಡಾ 22 ಮಹಿಳೆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು, ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ.86 ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶೇ. 13 ಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ & ಶೇ. 20 ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ, ಆಕೆಯ ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಎಂಬುದು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವವಾಗಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸಲು ಕಾನೂನು, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ / ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೀಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಡೆತಡೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಪಕ ಸುಧಾರಣಾ ನೀತಿ & ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಯ ದೂತರು ಹಾಗೂ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುವುದು. ಅವರ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುವುದು ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಮಹಿಳೆ & ಪುರುಷರಿಬ್ಬರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದಂತೆ:

“500 ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಲು 20 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾದರೆ, ಕೇವಲ 50 ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಇಂತಹ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು” ಎಂದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರೂ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಜನರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಸಲ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಕುಟುಂಬ, ಗ್ರಾಮ, ನಗರ & ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ “ಹೆಣ್ಣು ಕಲಿತರೆ ಶಾಲೆಯೊಂದು ತೆರೆದಂತೆ”. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕೇವಲ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೋಡಿ.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ

ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಂಬ ತತ್ವ ಇಂದಿಗೂ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಿಂದ ಬಹು ದೂರವೇ ಉಳಿದಿದೆ. “ಬಾಲ್ಯ” ಆ ನೆನಪೇ ಸುಂದರ. ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಋಷಿಯ ನೆನಪುಗಳು ಮನದಾಳದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. “ಬಾಲ್ಯ” ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಸಂತಸದ, ತುಂಬುನಗೆಯ, ಆಟೋಟಗಳು, ಕನಸಿನ ತುಂಬಿತನದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮೃದು ಮಧುರ ನೆನಪುಗಳು ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಮೂಡಣದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿ ಉದಯಿಸಿದ ಕ್ಷಣಗಳು, ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲೂ ಇಂತಹುದೇ ಘಟನೆಗಳಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹಿರಿಯರ ಆಸ್ತಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ದಿನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬೆಳೆದ ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು.

“ಮಕ್ಕಳೆಂದರೆ” ‘ಪುಟ್ಟ ವಯಸ್ಸ’ರೆಂದೆನಲ್ಲ ಅವರು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾ ಇವರು. ಇಂದಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆ ಮೃದು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕಷ್ಟ ಚುಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ನೋವಿನ ದರೆಯನ್ನು ಎಳೆಯುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು, ಬಡತನ, ಅನುದಾರ ಹಾಗೂ ದೈನ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಹೊರಗೆ ಅವರು ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಶೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

“ಮಕ್ಕಳು” ಎಂದರೆ ಯಾರು?

“ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಮಕ್ಕಳು” ಎನ್ನುತ್ತಾ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯ “ಮಕ್ಕಳ” ಬಗೆಗಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

“ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ” ಎಂದರೆ, “ಮಗುವಿನ ನೂಕೂರ್ಣ ದೈಹಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ, ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಅವರನ್ನು ವಂಚಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ & ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಂದ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು “ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆ” ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆಯು ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಒಂದು ಕಳಂಕವಿದ್ದಂತೆ. ಇದೀಗ ತಾನೇ ಈ ಬದುಕಿಗೆ ಕಣಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಚಿಣ್ಣರ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಾಗಿ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಪೈಶಾಚಿಕ ಕೃತ್ಯ. ಈ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾರೆ ಬಾಗಿಯಾದರು ಅವರು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇಯಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳೇ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ, ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು & ಅವರ ಭವಿಷ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಇಡೀ ಮಾನವ ಭವಿಷ್ಯವೇ ಅಂದಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ದುಡಿಮೆಗಳವರೆಗೂ ಇದು ವಿಸ್ತಾರ ಪಡೆದಿದೆ. ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದು.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:

ಭಾರತದಲ್ಲಿ "ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ" 1986 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ ಭಾರತ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ 7 ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸು. 50,000 ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸು. 60% ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳು 10 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನವರು.

ಒಟ್ಟು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಸು.36% ಮಕ್ಕಳು ಗೃಹ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿಯೂ, ಸು.23% ರಷ್ಯಾ ಮುಂದಿ ವ್ಯಾಪಾರ - ವಾಣಿಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂದರೆ ಹೋಟೆಲ್, ಗ್ಯಾರೇಜ್, ಚಿಂದಿ-ಆಯುವ, ಷೂ-ಪಾಲಿಂಗ್ ಮುಂತಾದವ ಇತ್ಯಾದಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಂದರೆ ಸಿಡಿವಟ್ಟು, ಬೀಜಪಟ್ಟಣ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆಯೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಪಟಾಕಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸು. 45,000 ಮಕ್ಕಳು, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬೀಗ ತಯಾರಿಕಾ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸು.10,000 ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಹಿತ್ತಾಳೆ-ಲೋಹ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗಾಜು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸು. 60,000 ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಷೇಧ" ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನದ 24ನೇ ವಿಧಿ ನಿಯಮ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ದೇಶದ ವಾಣಿಜ್ಯ ರಾಜಧಾನಿ 'ಮುಂಬೈ' ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ ನಗರವೆನಿಸಿದೆ. ಢಾಬಾ, ರೆಸ್ತೋರಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳೇನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ದಿನಕ್ಕೆ 14 ಘಂಟೆಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಕಾಲ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಕೂಲಿ ಕೇವಲ ₹10 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ.

ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯು "ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ"ಯ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಸೂಅವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳರೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹ ದುಡಿಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯದು.

ಕನಿಷ್ಠ ತಾಯಿಯವರ ಬೆಲೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರು ಜೀತಕ್ಕಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ - ಭವಿಷ್ಯ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಹೊತೆತ್ತು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಎಷ್ಟೇಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೇಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಅವರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವರು ತೆತ್ತಿರುವ ಹೂವಾದರೂ ಎಷ್ಟು? ಅದು ಅವರ ಜೀವನ ಸಾರ, ಸರ್ವತ್ವವನ್ನೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮವೇ? ಇವರ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವವರು ಯಾರು?

ಈ ರೀತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಟುಕರು & ತಮ್ಮ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಾಗಿ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಿ, ದುಶ್ಚಟಗಳಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೀತಕ್ಕಿಡುವ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಕ್ಷಮೆಗೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿಯ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ "ಸಮಸ್ಯೆಗಳು" ಒಂದೆರಡಲ್ಲ.

ಅಪಾಯಕಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕದೊಂದಿಗೆ, ಉರಿಯುವ ಕುಲುಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳು, ಅಸ್ತಮಾ, ಗೂರಲು, ಶ್ವಾಸಕೋಶ ತೊಂದರೆ, ಕಜ್ಜಿ-ತುರಿಕೆ, ಕಳೆಗುಂದಿದ ಚರ್ಮ, ಕಣ್ಣಿನ ತೊಂದರೆ, ಹೆಚ್.ಐ.ವಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ದೈಹಿಕ & ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ಕಮರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಮೆಗೆ ಬರುವುದು ಸ್ವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲ್ಲ. ಅವರ ಮನೆಯ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ ತುಂಬುವ ಆ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಳಿಗೆ ಹತ್ತುವ ಕೊಳಕಿನ ಹಿಂದೆ ಕರುಣಾಜನಕ ಕಥೆಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಏಕೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಲಿತ್ತಿಸಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಕಾಣುವ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ:-

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ:

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಕಟ್ಟಳೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬಡತನದ ಮಂದಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಶ್ರಮಿಕರ ಪಡೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದೂರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗಲಿ, ಆಕ್ರೋಶವಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

- ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿಸಲು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ? ಸ್ವಾರ್ಥ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವಾರ್ಥ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ದೂಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ.
- ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ ನಿಯಮ 45ರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ 14 ವರ್ಷದ ವರೆಗೂ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣ:

ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ, ದುಡಿಮೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೇ "ಬಡತನ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ದೈಹಿಕ & ಮಾನಸಿಕ, ಅಂಗವಿಕಲತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾತಿ-ವರ್ಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅಂದಾನುಕರಣೆ, ಎಷ್ಟೋ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಟುಂಬವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿಘಟನೆಗಳಾದ ಪರಿತ್ಯಾಗ, ವಿಚ್ಛೇದನಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣ:

ಚುನಾಯಿತ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ, ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡದಿರುವುದು. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದಾಗುವ ಲಾಭದ ಲಾಲಸೆ, ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಜನ್ಮ ಹೊಂದುವ ಜೀವಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಹೊಂದುವ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುವ, ತಾನು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆ ಎನಿಸುವ, ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕಿದೆ.

ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಮಕ್ಕಳ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಶೋಷಣೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಏರುತ್ತಿರುವುದು ಆತಂಕದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಪ್ರಜೆಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಯಾವುದು ನ್ಯಾಯ ಸಮತವೋ, ಯಾವುದನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಬಾರದೋ, ಯಾವುದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗದೋ, ಅದು “ಹಕ್ಕು” ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕು “ಪ್ರೀತಿ, ಬಾಲ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ” ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಯಸ್ಕರು ನೀಡಬೇಕಾದುದು ಈ “ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕು”.

ಮಕ್ಕಳೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ದುರ್ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ನರಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅದರ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆ.

- ಸಂವಿಧಾನದ 21 ವಿಧಿ, 6-14 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ
- ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕು, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ UNICEF “Say yu for children” ಎಂಬ 10 ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 2001 ರಿಂದ ಜಾರಿ ತಂದಿದೆ.
- ಜೂನ್ 12 ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕು ದಿನವಾಗಿ, ಏಪ್ರಿಲ್ 30 ರಂದು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ವಿರೋಧಿ ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಣೆ.
- ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ, ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳ, ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ, ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ & ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಕೆಲವು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದೆ.
- ವಿಮೋಚಿತ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉಚಿತ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ‘ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ’ (Work in school) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆ” (National Child Labour Project Scheme) ಇಂದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ 100 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ.
- ವಿಮುಕ್ತ ಹೊಂದಿದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡುವುದು.
- ಗೋವಾದ ನಿರೀತ “ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕು ಮಸೂದೆ” ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಎರಡನೇ ರಾಜ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಿದ್ದು “ಮನೆಗಲಸ” ವನ್ನು ಬಾಲಶ್ರಮ ಎಂದು ಈ ಮಸೂದೆಯು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.
- 1900 ಆಗಸ್ಟ್ 1ರಿಂದ, ಡಾಬಾ, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್, ಟೀ ಶಾಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಿತವಾಗಿ, ‘ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ & ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ 1986’ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿ ತಂದಿದೆ.
- ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕನ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ 20,000 ರೇವಣಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು 1996 ಡಿಸೆಂಬರ್ 10 ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಈ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶವೆಲ್ಲವೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಕ್ಕಳ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ನಾಂದಿ ಹಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ, ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಸನಾದೀತೆ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕಠಿಣ.

- ಕೇವಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಲೇ “ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿ” ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.
- ರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ‘ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ’ ದಂತೆ “ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ”ವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು.
- ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾದಾಗ ಯಾವಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯಾಗದಂತೆ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ‘ಸ್ವಾಯತ ಮಂಡಳ’ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು.
- ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ವೇದಿಕೆ’ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು.
- ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ‘ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ರಹಿತ ಗ್ರಾಮ’ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ “ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತ” ಮೂಡಬೇಕು.

ಮಗು ಸಮಾಜದ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ “ಮುಂಜಾನೆ ದಿನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಮಗು ಮುಂದಿನ ಮಾನವನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ” ಎಂದು ‘ವಿಲ್ಸರ್’ ಖ್ಯಾತ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಗು ಎಂದರೆ ಭವಿಷ್ಯ ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಸಮಾಜವೂ ಸಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಇದು ಮಾನವನ ಘನತೆಗೆ ಆಗುವ ಹೀನಾಯವಾದ ಮುಖಭಂಗವಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಇದೇ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಭರಿಸಲಾಗದ ನಷ್ಟ ಕೂಡ.

“ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಎಂಬ ತತ್ವ ಇಂದಿಗೂ

ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಿಂದ ಬಹು ದೂರವೇ ಉಳಿದಿದೆ.”

—ಕೋಫಿ ಅನ್ನಾನ್

(ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ)

ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಮಕ್ಕಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. 1989ರಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರ ತರುವ ಮೂಲಕ “ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿತು. ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸಿತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗಾಗಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಲವಾರು ಕಾನೂನು, ಶಾಸನ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ‘ಸರ್ಕಾರ’ ದೊಂದಿಗೆ ‘ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಟನೆ’ಗಳು ‘ನಾಗರಿಕರೂ’ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಇಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ, ಅವಶ್ಯಕವೂ ಆಗಿದೆ.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯೆಂದು “ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿ”ಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಸಾಧ್ಯ.

“ಮಂಗಳನ ಸಾಮೀಪ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾನವ”

ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಇಮ್ಮಡಿಸಿದ್ದು ಕೆಂಪುಗ್ರಹ ಮಂಗಳನ ಶೋಧನೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವನ್ನು ಸವೆಸಿದ್ದರೂ ಹಲವು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳು ಮಂಗಳನ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿವೆ. ಮಂಗಳನ ಕುರಿತಾದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅದಮ್ಯ ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಕೃತಕ ಆಂತರಿಕ ಶೋಧಕದ ‘ಲ್ಯಾಂಡ್‌ರೋವರ್’ ಎಂಬ ರೋಬೊಟ್ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಮಂಗಳನ ಮೇಲೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಇಳಿಸಿದಾಗ.

ಮಂಗಳ ಭೂಮಿಯ ಅತಿ ಸಮೀಪದ ಸಹೋದರ ಗ್ರಹ ಇದರ ಮೇಲ್ಮೈ ವಾತಾವರಣ ಅಕ್ಷದ ಓಲಿಕೆ, ಗಾತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಆದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ದೈವದತ್ತದ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿದ್ದು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೋಧನಗಳು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ ಮಂಗಳನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿಯೆಲೂ ಸಿರಿವಾದ ಮಾನವ.

ಮಂಗಳ ಈಗ ಇಂಗಾಲ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ತುಂಬಿದ ನಿರ್ಜೀವ ಗ್ರಹ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮಂಗಳ ಜೀವಿಗಳಿರಬಹುದಾದ ಗ್ರಹ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಜಲ, ವಾಯು, ಶಾಖ, ಜೀವಿಗಳಿರಬಹುದೆಂಬ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪುರಾವೆಗಳ ಶೋಧಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮಂಗಳನಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ನಶಯ ಮೂಡಿದ್ದು ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದಿಂದ ಸಿಡಿಬುಬಂದ ಎರಡು ಉಲೈಗಳ ಅವಶೇಷಗಳು ಎ.ಎಲ್.ಎಸ್. 1800 & ಇ.ಇ.ಪಿ.ಎ. 79001ಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆ ನೂತನ ಸುಲಿವುಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅದಕ್ಕೆ ಶೋಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸುವ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿದರು.

ಕೆಂಪುಗ್ರಹ, ಅಂಗುರಕ ಎಂದು ಖ್ಯಾತವಾದ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಲಗ್ನಿ ಹಾಕಿದ್ದ ರಷ್ಯಾದ ಕೊರಬ್ಲ ಕೃತಕ ವ್ಯೂಮನಾಕೆ ಮುಂದೆ ಅಮೇರಿಕ, ಯುರೋಪ್, ಜಪಾನ್ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಡಜನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮಂಗಳ ಭೂಮಿ ವಾತಾವರಣ ಅರಿಯುವ ಲ್ಯಾಂಡರ್ ರೋವರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಂಗಳನತ್ತ ನೂಕಿದವು.

1960ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನತ್ತ ಹಾರಿದ ರಷ್ಯಾದ ಕೊರಬ್ಲ ನೌಕೆ ಅದರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಂಗಳನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ವಿಫಲಗೊಂಡಿತು. ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ರಷ್ಯಾದ ಯತ್ನಗಳು ವಿಫಲವಾದವು. ಅತ್ತ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅಮೇರಿಕ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕೂರಲಿಲ್ಲ. ‘ನಾಸಾ’ ಖಗೋಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮೆರಿನರ್ ನೌಕೆಯನ್ನು ಮಂಗಳದ ಶೋಧಕ್ಕಿಂದು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. 1964ರಲ್ಲಿ ಮೆರಿನರ್ ಮರು ಉಡಾವಣೆಗೊಂಡರೂ ಯಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. 1994ರ ನವೆಂಬರ್ 28ರಂದು ನಾಸಾ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೆರಿನರ್ ನೌಕೆಯು ಮಂಗಳನ ಹಲವಾರು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಕಳಿಸಿತು. ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ವಾತಾವರಣ ತೀವ್ರವಾದ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ತುಂಬಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಮಂಗಳದ ಮೇಲಿನ ಬೃಹತ್ ಕಂದರ (ಮೆರಿನರ್ ಕ್ರೇಟರ್) ದ ಚಿತ್ರನ್ನು ರವಾನಿಸಿತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಭೂಮಿಯೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಮೆರಿನರ್ 4, 1967ರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಂಡಿತು. ಅದರ

ಹಿಂದೆಯೇ ಸಾಗಿದ ಮೆರಿನರ ಸರಣಿಯ 6-7-8 ನೌಕೆಗಳು ಮಂಗಳನ ವಾತಾವರಣದ ಕುರಿತು ವಿವಿಧ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ರವಾನಿಸಿದವು. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಮಂಗಳನ ಒಂದೊಂದೆ ಅಂತರಂಗದ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಫಲ ಆಕರಗಳು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ಆರಂಭಿಕ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದ ರಷ್ಯಾದ ಮಾರ್ಸ್ 2 & ಮಾರ್ಸ್ 3 ನೌಕೆಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ದೋಷಗಳಿಂದಾಗಿ & ಮಂಗಳದಲ್ಲಿಳಿದ ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲಿನವರೆಗಿನ ಒಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ ನೌಕೆಗಳಲ್ಲಿ 1/3ರಷ್ಟು ವಿಫಲಗೊಂಡಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

1974ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಕಳಿಸಿದ ಮ್ಯಾರಿನರ್ ನೌಕೆ ಮಂಗಳ ಕುರಿತು 73299 ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಕಳಿಸಿತ್ತು. 1975ರಲ್ಲಿ 'ನಾಸಾ' ಯಶಸ್ವಿ ವೈಕಿಂಗ್ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು, ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ವೈಕಿಂಗ್ 1 & ವೈಕಿಂಗ್ 2 ವೈಯಮ ನೌಕೆಗಳು ಮಂಗಳ ಗ್ರಹ ಸುತ್ತುವ & ಮಂಗಳನ ಅಂಗಳಕ್ಷಮೆಯು ಲ್ಯಾಂಡರ್ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಪ್ಲಟೇನಿಯಂ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ 20, 1976ರಲ್ಲಿ ಇಳಿದ ವೈಕಿಂಗ್ 1ರ ಲ್ಯಾಂಡರ್ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಿತು. ವೈಕಿಂಗ್ 2 ನಡು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ 1978ರ ತನಕ ಮಂಗಳದ ಕುರಿತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿತು.

1996ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನತ್ತ ಹಾರಿದ ಮಾರ್ಸ್ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಸರ್ವೇಯರ್ ನೌಕೆಯು ಮಂಗಳನ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅದರ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಇದು ಮಂಗಳನ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಕೆಲ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಅಂಶಗಳ ತಿಳಿಯುವಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು.

ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾದ ಮಂಗಳನ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳು ದೊರೆತಿವೆ ಅದು ಕೂಡ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮಂಗಳ ನಮ್ಮದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಇಂಬು ದೊರೆಯಿತು.

ಪ್ರಥಮ ಯಶಸ್ವಿ ವೈಯಮ ನೌಕೆಯನ್ನು 1971ರಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ವೈಕಿಂಗ್ 1 ಆರು ವರ್ಷಕಾಲ ಮಂಗಳನ ಮಾಹಿತಿ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಇವು ಮಂಗಳ ನಕ್ಷೆ ತೆಗೆದು ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದವು. 1988 ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯ ಒಕ್ಕೂಟವು ಪೋಮೋಸ್ 1 & II ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಅದು ಮಂಗಳ & ಅದರ ಉಪಗ್ರಹ ಮೊಯಾನ್ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಿದರೂ ಅದರ ಲ್ಯಾಂಡರ್ ಶೋಧಕಗಳು ಮಂಗಳನ ಮೇಲಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

1996ರಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು 1992ರಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದ ಮಾರ್ಸ್ ಆಬ್ಸರ್ವರ್‌ನ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿತು. ನಾನಾ ಕಳುಹಿಸಿದ 'ಮಾರ್ಸ್ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಸರ್ವೇಯರ್' ಯಶಸ್ವಿ 2001ರ ತನಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡಸಿ ಮಂಗಳ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ನಕ್ಷೆ ರಚಿಸಿತು, ನಂತರ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ (ರೊಬೊಟಿಕ್) ಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ ಲ್ಯಾಂಡರ್ ಶೋಧಕದೊಂದಿಗೆ ಮಾರ್ಸ್ ಪಾಥ್ ಫೈಂಡರ್ ನೌಕೆಯನ್ನು ನಾನಾ ರವಾನಿಸಿತ್ತು. ಪಾಥ್ ಫೈಂಡರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಸೋಜರ್ನ್ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಶೋಧಕವು ಮಂಗಳನ ಅರೆಸ್ ವ್ಯಾಲ್ನಿಸ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಇಳಿಯಿತು. ಇದು ಹಲವು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಮಂಗಳ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡಿದ ಸೋಜರ್ನ್ ಬಂಡೆಗಳ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಮಂಗಳ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡಿದ

ಸೋಜರ್ನರ್ ಬಂಡೆಗಲ ರಚನೆಗಲನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಸೋಜರ್ನರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ಆಧಾರದಿಂದ ಮಂಗಳನ ಬಂಡೆಗಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆಂಬ ಅಂಶ ತಿಳಿಯಿತು.

ಸದ್ಯ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗಲಲ್ಲಿರುವ ಮಾರ್ಸ್ ಓಡಿಸಿ ಆರ್ಬಿಟರ್ 2001ರಲ್ಲಿ ನಾಸಾ ಉಡಾಯಿಸಿದ ಶೋಧ ನೌಕೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008ರ ತನಕ. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಶೋಧವೆಂದರೆ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿರುವ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪ್ರಮಾಣ ಕಂಡುಡಿದಿಯುವುದು. ಈ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಮಂಗಳನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿರುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಶೋಧ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ.

2003ರಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನ ಖಗೋಳ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾರ್ಸ್ ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್ ಶೋಧಕವು ಮುಂಬಡೆಗಲ್ 2 ಲ್ಯಾಂಡರ್ ಶೋಧಕ ವಿಫಲವಾಯಿತು. 2004ರ ಫೆಬ್ರುವರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. 2004 ರಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನೆಟರಿ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಮೀಟರ್ ಸಂಶೋಧಕ ತಂಡವು ಮಂಗಳನಲ್ಲಿ ಮಿಥೇನ್ ಇರುವ ಅಂಶ ಪತ್ತೆ ಕಂಡಿತು.

ಅಮೇರಿಕಾದ ನಾಸಾ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಶೋಧಗಲಿಗಾಗಿ ನೌಕೆಗಲನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತು. 2003ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜೋಡಿ ನೌಕೆಗಲನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿತು. 'ಸ್ಪಿರಿಟ್ & ಅಪಾರ್ಚುನಿಟಿ' ಎಂಬ ಈ ನೌಕೆಗಲು ಮಂಗಳ ಮೇಲೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ 2004 ರಲ್ಲಿ ಪಾದಾರ್ಪಿಸಿದವು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ತುಂಬ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಎರಡೂ ನೌಕೆಗಲು ಇಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರವಗೊಂಡ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯ ವಿವರಗಲನ್ನು ದೊರೆತವು. ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವ ಶೋಧಗಲಲ್ಲಿ ಒಂದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮಂಗಳದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬಿರುಗಾಳಿಗಲು ಈ ಎರಡು ನೌಕೆಗಲ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದವು.

ಮಂಗಳ ವಾತಾವರಣ & ಅದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ನಾಸಾ 2005ರ ಆಗಸ್ಟ್ 1 ರಂದು ಮಾರ್ಸ್ ರಿಕಾನಿಸೆನ್ಸ್ ಆರ್ಬಿಟರ್ ಶೋಧ ನೌಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿತು. 2006ರ ಮಾರ್ಚ್ 10 ರಂದು ಮಂಗಳನ ಪಥ ಪ್ರದೇಶಿಸಿದ ಇದು ಮುಂಬರುವ ಶೋಧ ನೌಕೆಗಲಿಗಾಗಿ ಇಳಿಯಲು ಸೂಕ್ತ ಭಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಮಂಗಳನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ನಾಕಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ಸಫಲ ಶೋಧನೆಯಿಂದಾಗಿ 2008 ಮಾರ್ಚ್ ವೇಳೆಗೆ ಮಂಗಳನ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದ ಹಲವಾರು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಲು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತಾಯಿತು.

ನಾಸಾದ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯಾದ ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಲ್ಯಾಂಡರ್ ಶೋಧಕವನ್ನು ಹೊತ್ತ ಉಡಯನ ಆಗಸ್ಟ್ 4, 2007ರಂದು ಮಂಗಳನತ್ತ ಹಾರಿತು. ಮೇ 25 ರಂದು ಮಂಗಳನ ಧ್ರುವದತ್ತ ತಲುಪಿದ ಇದರ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೈ ಬಹುಮಹತ್ವದ ಶೋಧಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿದೆ. 2.5 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಇದರ ಕೈ ಮಂಗಳದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಬಗೆದು ಮಣ್ಣನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಡೆಸಬಲ್ಲದು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಮೈಕ್ರೋ ಸ್ಪೋಪಿಕ್ ಕ್ಯಾಮೆರಾವು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಮಂಗಳನ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಲ್ಯಾಂಡರ್ ಶೋಧಕವು ಮೇ 26ರಂದು ನಡೆಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮಂಗಳನಲ್ಲಿರುವ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನೀರಿನ ಒರತೆ ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಧರ್ಮಗಲನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ಪಿರಿಟ್ & ಅಪಾರ್ಚುನಿಟಿ ಶೋಧಕಗಲೊಂದಿಗೆ 3ನೇ ಶೋಧಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ. ಇದು 90 ಮಂಗಳ ದಿನಗಲು (92 ಭೂದಿನಗಲು) ಕಾರ್ಯಚರಣೆ ಮಾಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಮಂಗಳನಲ್ಲಿರುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಲ

ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು. ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಮಂಗಳನ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದ ಗ್ರೀನ್ ಫ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು 250 ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಫೀನಿಕ್ಸ್ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಅನ್ವೇಷಣಾ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒಯ್ದಿದೆ. ಮಂಗಳ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಉಡ್ಡಯನಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಲಿದೆ.

ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆ ಅತೀವ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ನಾವು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗುವ ಮಹತ್ತರ ಯೋಜನೆಗೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ 5 ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ಮಂಗಳನ ಮೇಲೆ ತಳವೂರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕುರಿತು ರಷ್ಯಾ, ಅಮೇರಿಕಾ, ಯುರೋಪ್‌ನ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಂಡೋಪ ತಂಡವೇ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾಸಾ & ಯುರೋಪಿನ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದಲೂ 2030 ವೇಳೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಮಾದರಿಯ ಕಾದಂಬರಿ & ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಂಗಳನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಅನಿಲಗಳನ್ನು ಮಾನವ ವಾಸಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಹೇಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದೆಂಬುದರ ಕುರಿತು ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳನ ಮೇಲೆ ಮಾನವನ ವಾಸವೇ ಒಂದು ರೋಚಕ ಅಧ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದಲ್ಲವೇ? ಇದೆ. ಮಾನವ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣ ಒಗ್ಗುವದೇ, ಮಿಂಟಾ ಕಾಸ್ಮಿಕ್ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಶರೀರ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಬಹುದೇ? ಅಲ್ಲಿನ ಗುರುತ್ವಕರ್ಷಣೆಗೆ ನಾವು ಪೂರಕವಾಗುವಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು, ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಹಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮಂಗಳನ ವಾಸದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಲ್ಲಿ ವಾಸದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಂಡು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟವರು ವೆರ್ನರ್‌ಹರ್ ವೋನ್ ಬ್ರೂನರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅವರು 1952 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿ 'ಮಾರ್ಸ್ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್' ಬಹುಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಿತು. 1950-60 ಅಮೇರಿಕದ ನಾಸಾ ಮಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಸಜ್ಜು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ನಾಸಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಯುಜಿನ್ ಲಾಲಿ ಮಾನವ ಸಹಿತ ಮಂಗಳ ಯಾತ್ರೆ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿ ಅದನ್ನು 1959ರ ಅಮೇರಿಕನ್ ರಾಕೆಟ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ನಂತರ ಹಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿದರು 1980ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಿಬರ್ಟ್ ನಿಕಸನ್‌ರವರು ಮಾರ್ಸ್ ಬ್ರೂನರ್‌ವರ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು.

ರಷ್ಯಾ ಸಹ ಮಿಖಾಯಿಲ್ ಚೆಲೊಮೈವೊವ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನತ್ತ ಮಾನವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿತು. 1971ರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಹಿತ ಮಂಗಳ ಶುಕ್ರಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಉಡ್ಡಯನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೂ ನಂತರ ಕೆಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಆ ಯೋಜನೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಂತಿತು. 1969ರ 'ಮಾರ್ಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಡಿಷನರಿ ಕಾಂಪ್ಲೇಸ್' ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಇದು 3 ರಿಂದ 6 ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಮಂಗಳನ ಯಾತ್ರೆ ಕುರಿತದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಮಂಗಳನಲ್ಲಿ 630 ದಿನಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ರೂಪಿಸಿತ್ತು.

1981-98ರ ಅವಧಿಯಲಲಿ ಮಂಗಳದತ್ತ ಮಾನವನನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿತು. ಎಲ್ಲ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರಣ, ಸಮಾವೇಶಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದವು. ಇವು (Case Fir Mars World) ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕನ್ ಅಸಾನಾಮಿರಲ್ ಸೊಸೈಟಿ & ಕೊಲೆರಾಡೊ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಮಾವೇಶಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು, ರಾಬರ್ಟ್ ಜುಬ್ರಿನ್ ಮಾರ್ಸ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್, ಜಿಯೊಪ್ರಿ ಲ್ಯಾಂಡಿಸ್‌ನ 'ಫುಟ್‌ಸ್ಟೆಪ್ಸ್ ಟು ಮಾರ್ಸ್' ನಂತಹ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಮಂಗಳ ಗೃಹ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಅದರ ಉಪಗ್ರಹಗಳಾದ ಫೊಬೊಸ್ ಮೇಲೂ ಮಾನವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಲಾರೆನ್ಸ್ ಲಿವರ್‌ಮೋರ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಲ್ಯಾಬರೋಟರಿ (ಅಮೇರಿಕ) 'ಗ್ರೇಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋರೇಶನ್' ನಂತಹ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದವು, ಇವೆಲ್ಲದರಿಂದ

ಸ್ಕೂರ್ಲಿಗೊಂಡ ನಾಸಾ 1990ರಲ್ಲಿ (ಡಿ.ಆರ್.ಎಮ್) 3.0 ಎಂಬ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತಾವಿಕ ನೌಕೆಗಳ ರಚನೆ, ಉಡ್ಡೆಯನ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಯತ್ನ ಕೈಗೊಂಡಿತು. ನಾಸಾದ ಜಾನ್‌ಸನ್ ಸ್ಟೇಸ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಂಡ 'ರೆಫೆರೆನ್ಸ್ ಮಿಷನ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿತು. ವಾಸದ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹಳೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ರೂಪರೇಷೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದವು. 2004ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾರ್ಜ್ ಬುಷ್ ವಿಷನ್ ಫಾರ್ ಸ್ಟೇಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋರೇಶನ್ ಎಂಬ ಮಂಗಳನತ್ತ ಮಾನವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಜನವರಿ 14, 2004 ರಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಉಪಗ್ರಹ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ವಸಾಹತನ್ನು 2012 ರೊಳಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಇಂಗಿರವೂ ಅಡಕವಾಗಿತ್ತು. 2007ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 24ರಂದು ನಾಸಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮೈಕೆಲ್ ಗ್ರಿಫಿತ್ ಅವರು 2037ರ ವೇಳೆಗೆ ನಾವು ಮಂಗಳನತ್ತ ಮಾನವನನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ವೆಚ್ಚ 11 ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರುಗಳಿರಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜಿಸಿದರು. 2016-2020ರ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಮಂಗಳನತ್ತ ಮಾನವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವತ್ತ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಒಂದು ಗಗನ ಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಲು ಯೋಜನೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸ್ಟೇಸ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗಳಿಗೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಪರಿಹಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ಶೋಧಕ ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. 3 ಜನ ಯಾತ್ರಿಗಳು ಮಂಗಳದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯುವುದರಿಂದ ಒಟ್ಟು 440 ದಿನಗಳ ಯಾತ್ರೆಯ ರೂಪುರೇಷೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ 20 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ವೆಚ್ಚವಾಗಲಿವೆ. ರಷ್ಯಾ ಅದರ ಶೇ.30 ರಷ್ಟು ಖರ್ಚನ್ನು ಪಾಲುದಾರಿಕೆಲ್ಲಿ ನೀಡಲಿದೆ.

ಯುರೋಪಿನ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆ (ಇ.ಎಸ್.ಎ) ಯು "ಅರೋರಾ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ" ಎಂಬ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಮಂಗಳನತ್ತ ಮಾನವ ಸಹಿತ ವ್ಯೂಮ ಸಂಶೋಧನಾ ನೌಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಂಗಳನ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುವ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದಂತಾಗಿದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಅಲ್ಲಿ ರೂಪ ತಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಭೂ ಜೀವಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

“11ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ”

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೊಂಗನಸು ಕಂಡಿದ್ದ ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು, ನೆಹರೂರವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಫಲವೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಭಾರತ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 10 ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ. 11ನೇ ಯೋಜನೆ 2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಕೈಗೊಂಡ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇರೆಗೆ 1950ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಹೊಂದಿದ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಸದಸ್ಯರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ದೇಶದ ಭೌಗೋಳಿಕ, ತಲಾ ಆದಾಯ & ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
2. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಮತೋಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
3. ಯೋಜನೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುವುದು.
4. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

ಹನ್ನೊಂದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಬಡತನವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಯಿತು. ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಈ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಗೊಳಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸದೃಢಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಾತಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನರ ಆದಾಯವು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತ್ವರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಸುದೈವವಶಾತ್ ಹನ್ನೊಂದನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ತ ನೀತಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ.8 ಹಾಗೂ ಶೇ.9 ರ ಮಧ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ತಿಳಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ.1.5ರಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾರತೀಯನ ನೈಜ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದು ದೃಢಪಡಿಸಲಿದೆ. ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ವಿಶಾಲ

ವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವಂತದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವಂತೆ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ದೀರ್ಘವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಹಲವು ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಗುಂಪುಗಳು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು, ಯುವ ಜನಾಂಗ, 0 ರಿಂದ 3ರ ನಡುವಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳೂ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾದವರು. ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.

ಕೃಷಿ, ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ಯಮ ಸೇರಿದಂತೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯವು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕವಾದ & ಅಧಿಕವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳದ ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದಿದೆ. ಉದ್ಯಮವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವಂತಹ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವು ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಮುಖವೆನಿಸಿದೆ. ಇದು ಜನರ ಆದಾಯದ ಮಟ್ಟಗಳು ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯಮದ ನೇರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ & ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ನೆರವು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು. ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವೇನಲ್ಲ. ಯಾವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವುದನ್ನು ತರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿಯಲು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ನೀತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಪಾರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ರೂಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ವಿಫಲವಾಗಬಹುದು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಯಶಸ್ವಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಅವುಗಳ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಹಲವಾರು ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಈಗ ಪ್ರಪಂಚದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಏಕೀಕರಣದಿಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧಿತ ಸೇವೆಗಳು, ಔಷಧಿ, ವಾಹನದ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಜವಳಿ ಬಂಡವಾಳ ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ವಲಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಆರ್ಥಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಏಕೀಕರಣದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದರೆ ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಉಂಟಾಗಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 3.7 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಷ್ಟಿದ್ದು ಡಾಲರ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇದು ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಬಂಡವಾಳದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಧೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅವಲಂಬನೆ (ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವವರ ಅನುಪಾತ) ದರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಉತ್ತಮ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಚೀನಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಔದ್ಯೋಗಿಕರಣಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ನುರಿತ ಯುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಲ್ಲರು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ

1. ಬಡವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು
2. ಕೃಷಿ ರಂಗದ ಪುನರುತ್ಥಾನ
3. ನಿರ್ಮಾಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
4. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು
5. ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು
6. ಪುನರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದು
7. ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ & ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳೆಂದರೆ,

- 2011-12ರ ವೇಳೆಗೆ ತಲಾದಾಯವನ್ನು ದುಪ್ಪಟ್ಟುಗೊಳಿಸಲು ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು 8% ರಿಂದ 10% ಕ್ಷೇರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹೊರರಾಜ್ಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು 10% ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಕೃಷಿಯ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ 4% ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದು
- 70 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು
- ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು 5% ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು
- ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು 20% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ಶಿಕ್ಷಣ:

2003 - 04ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 52.2 ರಷ್ಟಿದ್ದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು 2011-12ರ ವೇಳೆಗೆ ಶೇಕಡಾ 20 ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದು.

- 7 ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದು
- ಸಾಕ್ಷರತೆಯಲ್ಲಿನ ಲಿಂಗ ಅಂತರವನ್ನು ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತು ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸುವುದು.
- ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವವರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸದ್ಯದ ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದು.

ಆರೋಗ್ಯ:

- ಶಿಶು ಮರಣ ದರವನ್ನು 28ಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮರಣ ದರವನ್ನು 1ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದು (ಪ್ರತಿ 1,000 ಶಿಶುಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ)
- ಒಟ್ಟು ಜನನ ದರವನ್ನು 2.1ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದು
- 2009ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು
- 0-3 ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪಿನ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು
- ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು & ಬಾಲಕಿಯರಲ್ಲಿ ಅನಿಮಿಯಾ ರೋಗವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 50ರ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಗ್ಗಿಸುವುದು.

ಮಹಿಳೆ & ಮಕ್ಕಳು:

- 2011-12ರ ವೇಳೆಗೆ 0-6 ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪಿನ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತವನ್ನು 950ಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ 2016-17ರ ವೇಳೆಗೆ 950ಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದು.
- ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಶೇಕಡಾ 33 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು & ಬಾಲಕಿಯರು ನೇರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣಿಸುವುದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು
- ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ದುಡಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಆನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು.

ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ:

- 2009ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳು ಹಾದ್ಯು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ (ಬಿಪಿಎಲ್) ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು.
- 2009ರ ವೇಳೆಗೆ 1,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಎಲ್ಲ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ 500 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಜನರು ವಾಸಿಸುವ ಗುಡ್ಡನುತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ 2015ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು.
- 2007ರ ನವೆಂಬರ್ ವೇಳೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ 2012ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಬ್ರಾಡ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- 2012ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ 2015-17ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಬಡವರಿಗೊಸ್ಕರ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ:

- ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 5% ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
- 2011-12ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳನ್ನು ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು
- 2011-12ರ ವೇಳೆಗೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ನೀರನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ನದಿ ನೀರಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು.
- 2016-17ರ ವೇಳೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ ಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 26ರಷ್ಟು ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

“ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದ - ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು”

ಅಣುಬಂಧದ ಕೊಂಡಿ ಜೋಡಿಸಲು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಭಾರತ ಅಣು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಒತ್ತಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಲುಕಿ ನಲುಗಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊನೆಗೂ ಬೆಂಬಲಿತ ಪಕ್ಷಗಳ ಆಕ್ರೋಶಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಪತನದತ್ತ ಸಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಪರಮಾಣು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಸುಗಾಲು ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿರುವ “ಅಮೇರಿಕಾ” 123 ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೆಲ ಅಹಿತಕರ ಅಂಶಗಳು - ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಕೆಲ ನಿಯಮಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಮತ. ರಾಜಕೀಯ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಈ ಒಪ್ಪಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬೇಕೆ-ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ತೀವ್ರ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ‘ಕೇಂದ್ರ’ ಯು.ಪಿ.ಎ ಸರ್ಕಾರವು ಅಣುಬಂಧ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಒಲವು ತೋರಿದ್ದೇ ಅವಘಡಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅತಿಶಯ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿತು. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದ ಈ ವಿಚಾರ ಜುಲೈ 8ರಂದು ಜಿ 8 ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಧಾನಿ ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣುಬಂಧ ಆಯೋಗದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ, ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹಗ್ಗ ಜಗ್ಗುಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ಅಮೇರಿಕದೊಂದಿಗಿನ ಅಣುಬಂಧ ಒಪ್ಪಂದದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅದರಿಂದಾಗುವ ಲಾಭ-ಹಾನಿಗಳ ಚರ್ಚೆ ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅಮೇರಿಕದ ಷಡ್ಯಂತ್ರವೇನೆಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಲು ಒಪ್ಪಂದದ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನದಿಂದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಾಢ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಗಳ ಅಗತ್ಯತೆ ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ, ಜಲವಿದ್ಯುತ್, ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ, ಔಷ್ಣೀಯ ಸ್ಥಾವರಗಳ ಶಕ್ತಿ ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪೂರೈಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲದೇ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿವುಂಟಾಗಿರುವ ಕ್ಷೋಭೇ ಇರುವುದು ಆತಂಕಕರ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪರಮಾಣು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನೂ ಶೈಖಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪರಮಾಣು ಇಂಧನಗಳ ಮೂಲಕ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅಮೇರಿಕ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಭರವಸೆ 2005ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿತು.

2005ರ ಜುಲೈ 18ರಂದು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಬೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾರ್ಜ್ ಬುಷ್‌ರೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಮಾತುಕತೆಯಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿ ಜುಲೈ 25ರಂದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಂಟಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಬಳಕೆಯ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಂಧನ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಮೇರಿಕ ಪೂರೈಸಲಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಕಿಡಿಹಾರಿದವು. ಬುಷ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಇಂಧ ವಿರೋಧ ಅಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಈ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಅಡ್ಡಗಾಲು ಹಾಕಬಹುದೆಂಬ ಸಂಶಯದ ಗರಿಗೆದರಿದೆ. ಅಮೇರಿಕ ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದು ಭಾರತದ ಪಾಲಿಗೆ ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವೇ ಹಗ್ಗ ಕೊಟ್ಟು

ಕೈಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಚಿಂತಕರು, ರಾಜಕೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಕರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಸಮಾಜ ಸೇವಕರು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗುವ ಹಲವು ನಿಯಮಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು & ರಾಜಕೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಕರು, ಭಾರತ ಸಮಗ್ರ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ನಿಷೇಧ (ಎನ್‌ಪಿಟಿ) ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿರದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಣುಸ್ಥಾವರ ಘಟಕಗಳ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಅಮೇರಿಕ ಪರಮಾಣು ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಭಾರತವಾಗಬೇಕು. ಈ ಒಪ್ಪಂದವು 40 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಮಿತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟುನಾಡುಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕು ಭಾರತ. ಅಮೇರಿಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಅಣು ಇಂಧನ ಪೂರೈಕೆ ಗುಂಪಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಹಕಾರ ಬಾಂಧವ್ಯ ಭಾರತ ಹೊಂದಿರಬೇಕು, ಪರಮಾಣು ಸ್ಥಾವರ (ನಾಗರಿಕ ಬಳಕೆ) ಗಳನ್ನು (IAEA) ಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗಳಿಗೊಳಪಡಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕ ತನ್ನ ನಾಗರಿಕ ಪರಮಾಣು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಮಾಣು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವ ಮುನ್ನ ಭಾರತ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಪರಮಾಣು ಘಟಕಗಳು ಅದರ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕ ತನ್ನ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭಾರತದೊಂದಿಗಿನ ಸಹಕಾರ ಒಪ್ಪಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆದರೆ 40 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಭಾರತ ಮಾತ್ರ ಅದರ ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮತ್ತೆ 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳು ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದ ವಿವಾದದತ್ತ ತಿರುಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ಪರಮಾಣು ಸ್ಥಾವರಗಳೊಡವೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅಣು ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಯುನೀನಿಯಂ ಅದಿರು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಅಣುಸ್ಥಾವರಗಳು ಇಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 3 ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ಅಣುಸ್ಥಾವರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಲ್ಲ. ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಬ್ರಿಟನ್, ರಷ್ಯಾ, ಜಪಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಣುಸ್ಥಾವರಗಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ಉಪಕರಣ, ಸಾಮಗ್ರಿ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಲಿದೆ ಭಾರತ. ಈ ಒಪ್ಪಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಸರಕಾರ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ 111 ಗಿಗಾ ವ್ಯಾಟ್‌ನಷ್ಟಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಕ್ಲಿಯರ್ ಶಕ್ತಿಯ ಭಾಗ ಕೇವಲ 2.5 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಇದ್ದರೂ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಬರಿದಾಗುವುದು. ಸದ್ಯ ಭಾರತದ ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆ 4,000 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್, ಇದು ಮುಂದಿನ ದಶಕದಲ್ಲಿ 20,000 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಬಹುದು. ಭಾರತದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ 4000 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್‌ನಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳೆದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಗೆ ಇನ್ನೂ ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕು. ಮುಂದಿನ 50 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದಾಗುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ 1250 ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್ ಅಣುಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ನಂಬಿದಲ್ಲಿ 2050 ರ ವೇಳೆಗೆ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಭಾರತ & ಚೀನಾಗಳು ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವುದು ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ತೀವ್ರಗೊಂಡಿದೆ ಹಾಗೆ ಖಾಲಿಯೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ, 16 ನಾಗರಿಕ ಬಳಕೆಯ ಅಣು ಸ್ಥಾವರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಗೃಹ ಉಪಯೋಗ ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪೂರೈಸಲು ಅಣು ಶಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಣುಶಕ್ತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ನಿಶ್ಚಿತರಣ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸಹಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆಪದಿಂದ ಯುರೇನಿಯಂ ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ನಾಗರಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ಭಾರತ ಅಮೇರಿಕದ ಸಹಕಾರ ಬಯಸಿದ್ದು, ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವೇ ಬೇರೆ. ಈ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಗುರಾಣಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವರ, ಚೀನಾದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ರಷ್ಯಾದ ಇರಾನ್ ಜೊತೆಗಿನ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳ ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಅಸ್ಪದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇರಾದೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ತಜ್ಞರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ.

ಇಂಧನ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಗಬಲ್ಲದು. ಅಣುಶಕ್ತಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಭಾರತದ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಎ.ಪಿ.ಜಿ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ಅಣು ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗ್ಗೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಧೋರಣೆ ತಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಆಂತರಿಕ ಕಟ್ಟುನುಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಮಾರಕ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಣುಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗದ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ. ಅಯ್ಯಂಗರ್, ಅಣುಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಎ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್, ಭಾಭಾ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ (BARC) ದ ಹಿಂದಿನ ನಿರ್ದೇಶನ ಡಾ. ಎ.ಎನ್.ಪ್ರಸಾದ್, ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನಗಳಿಗಿಂತ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ಅಮೇರಿಕದ ಮುಖ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಣು ಸಹಕಾರ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ನಾವು ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ವಿದೇಶಿ ಅಣು ಇಂಧನ ಪೂರೈಕೆಯ ದಾರಿ ನೋಡಬೇಕು. ಯಾವುದೊಂದು ರಾಜನೈತಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡಚಣೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಇಂಧನ ಪೂರೈಕೆ ನಿಂತಾಗ ಅಪಾರ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂಬುದು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ನಮಗೆ ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು.

ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪರಮಾಣು ಭಸ್ಮವನ್ನು ಮರು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉರಿಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಪರಮಾಣು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕದೊಂದಿಗಿನ ಒಪ್ಪಂದವು ನಾವು ಉರಿಸಿದ ಪರಮಾಣು ಭಸ್ಮವನ್ನು ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದೆಂದು ಅಮೇರಿಕ ಹೇಳಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಗಾಲು ಹಾಕುವ ನಿಯಮಗಳು ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿರುವ 123 ಅಣು ಒಪ್ಪಂದ ಭಾರತದ ಪಾಲಿಗೆ ಹೂವಿಗಿಂತ ಮುಳ್ಳೇ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂಬಂತಿದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಬಹುತೇಕರ ವಾದ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಅಮೇರಿಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ ಕಾರಣ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಧೋರಣೆ ತಳೆದವರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬುಷ್ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಜಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬುಷ್ ಹಠ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಅತಂತ್ರವಾಗಿದೆ ಸರಕಾರ, ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಿ 8 ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಣುಬಂಧಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗುವ ವಿಚಾರ ಪ್ರಧಾನಿ ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದು ರಾಜಕೀಯ ವಿಫಲವಕ್ಕೆ

ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಮ್ಯುನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ ಬೆಂಬಲ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ದೂರದಿಂದ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಮನಮೋಹನ್‌ರ ನಿಲುವಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಿ ಬೀಳಲಿರುವ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ಜಿ 8 ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಅಣುಒಪ್ಪಂದದ ಕುರಿತು ತನ್ನ ನಿಲುವು ತೋರಿದೆ.

ಪರಮಾಣು ಇಂಧನವನ್ನು ನಾವು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಲ್ಲ, ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಪರಮಾಣು ಇಂಧನ ಉಳಿದವುಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಸುರಕ್ಷತಾ, ಭದ್ರತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವೆಚ್ಚದಾಯವೂ ಹೌದು. ಇರಾನ್‌ನೊಂದಿಗಿನ ಅನಿಲ ಪೈಪ್ ಲೈನ್ ಯೋಜನೆ ಬದಲಿ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೊಸ ರೂಪು ನೀಡಬಹುದು.

ಈ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವಿದೆ. ಜಿ-8 ಶೃಂಗಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ & ಜಿ-8 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಭಾರತ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುರಿತು ಅಂತಾ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರೆದು ಪ್ರತಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದೆ. ಈ ಕರಡಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ನಾಗರಿಕ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಬಳಕೆಯ ಸ್ಥಾವರಗಳು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುವುದು, ಉಳಿದಂತೆ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಬಂಧಿ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ದೂರವಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಮಾಣು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ತಯಾರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಯ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರು ವ್ಯಾಜ್ಯ ತಾರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಬಳಕೆಯನನು ಎರಡು ಬಾರಿ ಭಾರತ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಕರಡಿನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ 3 ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ. ಅಣು ಇಂಧನದಿಂದ ಶಕ್ತ್ಯುತ್ಪಾದನೆ ತಯಾರಿಕೆ ನಿಷೇಧ. ಅಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಣು ಇಂಧನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತವು ತನ್ನ ಅಣು ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕ & ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ಪರಮಾಣು ಸಂಬಂಧಿತ ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಆಯೋಗವು ಒಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಇಂಧನ ನಿರ್ವಹಣಾತಂಕವಾಗಿ ಸಾಗಬಹುದು.

ಜಿ-8 ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಬುಷ್ ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಯಮಗಳು ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅದು ಅದರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 123 ನಿಯಮದಂತೆ ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಕುರಿತು ಅಮೇರಿಕ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತತ 70 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಆಗ ಸಂಸತ್ತು ಅನುಮೋದಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬುಷ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇರುವ ಕಾಲಮಿತಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕೇವಲ 40 ಸಂಸತ್ತಿನ ದಿನಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಚರ್ಚೆ ಕಾವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು.

ಭಾರತ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅನುಮೋದನೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಇಂಧನ ಪೂರೈಸುವ 45 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು, ಆಗ ಅಮೇರಿಕದೊಂದಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಒಪ್ಪಂದವು ತುಸು ಪ್ರಭಾವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ನಾವೇ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು. ಭಾರತ ಈಗಾಗಲೇ ಅಣು ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಭಾರಜಲವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯುರೋಪಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಮೇರಿಕ ಸಹ ತನ್ನ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಭಾರನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮುಂದೊಂದು

ದಿನ ಭಾರತ ಭಾರತೀಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮುಂಚೂಣಿ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಬಲ್ಲದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಹಂಗೇರಿ ಸರ್ಕಾರವು 2005ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಲಾಂತರಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು & ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿತು.

ಆಗಸ್ಟ್ 18, 2006ರಂದು ಅಮೇರಿಕದಿಂದ ಯುರೋಪ್‌ಗೆ ರಫ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯದ ಕುಲಾಂತರಿ ವಂಶಾಣು (ಜೀನ್)ಗಳು ಕಲಬೆರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಬಹುಶಃ ಇದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಕುಲಾಂತರಿ ಭತ್ತದ ತಳಿಯ ಪರಾಗ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಕೀಯ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಾಗಿ ಕುಲಾಂತರಿ ಜೀನ್‌ಗಳು ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡು ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದ ಭಾಗವಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಹಾಗೆದಲ್ಲ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ ನಿಯಂತ್ರಕ ತಳಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾತಿಯ ತಳಿಗಳು ನಾಶವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಜೀವನ ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನವನ ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಎಶ್ಚರಿಚಿಯ ಕೊಲಿ (ಇ.ಕೊಲಿ) ಎನ್ನುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳ ಡಿ.ಎನ್.ಎ.ಗೆ ಮಾನವ ಇನ್ಸುಲಿನ್ ತಯಾರಿಸುವ ಜೀನ್ (ಡಿಎನ್‌ಎ) ಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು, ಇನ್ಸುಲಿನ್ ತಯಾರಿಸುವ ಜೀನ್ ಇ ಕೊಲಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದ ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಯ ವಾಹಕ ಆಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಇನ್ಸುಲಿನ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಕುಲಾಂತರಿ ಜೀವಿ ಈ ಕುಲಾಂತರಿ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

“ಚಂದ್ರಯಾನ – 1”

ಭಾರತದ ಚಂದ್ರಯಾನದ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ಕಾಲವಿದು, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನತ್ತ ಸಾಗಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿದೆ, ಭಾರತದ ಮಹಾತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆ ಗರಿಗೆದರಲಿದೆ.

ಚಂದ್ರ ಭೂಮಿಯ ಪುಟ್ಟ ಉಪಗ್ರಹ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದರೂ ಭಾರತವು ತನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದು ‘ಚಂದ್ರಯಾನ’ ಯೋಜನೆ ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಲಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO) ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿ ಅಂತರಿಕ್ಷ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿತು, ಇನ್ನೂ ರೂಪಿಸಿದ ಉದಾವಣಾ ವಾಹಕಗಳಾದ (GSLV) & (PSLV) ಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಶೋಧಕ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಭೂಸ್ಥಿರ ಕಕ್ಷೆ & ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮರಳಿ ಬರಲು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸೆಯೊಂದು ಚಿಗುರಿಸಿತು. ಚಂದ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತಾನೂ ಮುಂದಾಗಬಾರದೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಗೆ (GSLV) & (PSLV) ಗಳ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿತು. ಅದೇ ಮುಂದೆ ಚಂದ್ರಮಾನ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯವಾಯಿತು. ಭಾರತದ ‘ಇಸ್ರೋ’ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾದ ‘ಚಂದ್ರಮಾನ’ ಯೋಜನೆ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ್ದು 1999ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಇಸ್ರೋ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಖ್ಯಾತ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್ ಇದರ ನೀಲನಕ್ಷೆಗೆ ಕಾರಣರಾದರು. ಚಂದ್ರಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ರೂಪರೇಷ ಸಾಧ್ಯತೆ & ತಾಂತ್ರಿಕ ರಚನೆ ಕುರಿತು ವರದಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತವರು ಡಾ. ಜಾರ್ಜ್ ಜೋಸೆಫ್ 2000ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಯಾನದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕುರಿತು ವಿವಿಧ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದರು ನಂತರ ಇಸ್ರೋ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಚಂದ್ರಯಾನ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಅದರ ಅಗತ್ಯಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ 2003ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಿತು, ಹೀಗೆ ಅರಂಭಗೊಂಡಿತು ಭಾರತದ ಚಂದ್ರಮಾನ ಕನಸು ನನಸಾಗುತ್ತ ಪ್ರಥಮ ಹೆಜ್ಜೆ.

ಚಂದ್ರಮಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ 3ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವ ಭಾರತ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ 2 ವರ್ಷ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಚಂದ್ರಯಾನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಚಂದ್ರನ ವಿಸ್ತೃತ ಅಧ್ಯಯನ, ಈಗಾಗಲೇ 2007ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಸೆಲೆನ್ ಮಿಷನ್ & ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಬೆನಿವು ಜಾಂಗ್ – ಇ ಎಂಬ ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಚಂದ್ರನತ್ತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಭಾರತದ ಚಂದ್ರಯಾನ ಯೋಜನೆಗೆ ವೆಚ್ಚವು 386 ಕೋಟಿಗಳಿದ್ದು (83 ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರು) ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮೈಲು ಸ್ವಾಮಿ ಅಣ್ಣದೊರೈ.

ಚಂದ್ರಯಾನಕ್ಕೆ ಉದಾವಣೆಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಉಪಗ್ರಹವು ಚಂದ್ರನಿಂದ 100 ಕಿ.ಮೀ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ

ದೂರಸಂವೇದಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದೆ. ಈ ಉಪಗ್ರಹ ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನವು ಶೋಧಕ ಚಂದ್ರಯಾನವನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಲಿದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟದ ಸತೀಶ್‌ಧವನ್ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಕೇಂದ್ರ ಇದು ಉಡಾವಣಾ ಸ್ಥಳ ಇದು ಮೊದಲು ಚಂದ್ರನ ದೀರ್ಘ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಿ ನಂತರ ಚಂದ್ರ ವರ್ಗಾವಣಾ ಪಥಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಚಂದ್ರಯಾನ ಉಪಗ್ರಹವು ಒಟ್ಟು 11 ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿದೆ. ಇದು ದೃಗ್ಗೋಚರ, ಅವಗೆಂಪು, ಕ್ಷಕರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೂರಸಂವೇದಿ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಚಂದ್ರಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಿದೊಡನೆ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈ ರಚನೆಯ ನಕಾಶೆ, ಖನಿಜಗಳ ಅಧ್ಯಯನ & ವಾತಾವಣದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ, ಜೀವಿಗಳಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ವೇಷಣೆ ನಡೆಸುವುದು, ಚಂದ್ರನ ಭೂಸ್ತರವನ್ನು & ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಖನಿಜಗಳ ನಿಖರ ಅಧ್ಯಯನ ಈ ಚಂದ್ರಯಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಟ್ಟದವು.

ಚಂದ್ರನ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 100 ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವ ಚಂದ್ರಯಾನ ಉಪಗ್ರಹವು ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಗಾಗ ಭೂಮಿಗೆ ರವಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನೌಕೆಯ ಕಾರ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವು 2 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಿದ್ದು ಈವರೆಗೂ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಚಂದ್ರ ಶೋಧಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ & ಖನಿಜಾಂಶಗಳ ಪತ್ತೆ ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಈ ಉಪಗ್ರಹ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ, ಚಂದ್ರನ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಜೊತೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಉಪಕರಣಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿವೆ. ಚಂದ್ರನ ಮೂರು ಅಯಾಮ (3ಡಿ) ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಸುವುದು. 20 ಕಿ.ಮಿ. ವರೆಗೂ ದೂರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ನಿಖರತೆಯ ಸುವಾರ್ಧ್ಯವಿರುವ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ರೇಡಾರ್, ಯುರೇನಿಯಂ & ಥೋರಿಯಂ ನಂತರ ರಾಸಾಯನಿಕ ಧಾತುಗಳ ನಿಕ್ಷೇಪ ಶೋಧ ಮಾಡಲಿವೆ. ಚಂದ್ರನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಿರುವ ಈ ಉಪಗ್ರಹವು 525 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ತೂಗುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಚಂದ್ರನು ಈ ಉಪಗ್ರಹ ತಲುಪಲು $5\frac{1}{2}$ ದಿನಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನ (PSLV) ಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ PSLV-XL ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ. ಕತ್ತಲಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜು ಆಗಲು ಸೌರಶಕ್ತಿ ಚಾಲಿತ ಫಲಕಗಳು & ಲಿಥಿಯಂ ಆಯನ್‌ಗಳ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಎಕ್ಸ್ ರೇ ಉಪಕರಣಗಳು ಚಂದ್ರನ ಅತೀ ಸಮೀಪ & ಅತೀ ದೂರದಿಂದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ & ವಿವಿಧ ಬಗೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವರದಿಯನ್ನು (ಮಾಹಿತಿ) ಭೂಮಿಗೆ ರವಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಯಾನ ಉಪಗ್ರಹವು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಘನಾಕೃತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಬದಿಯ ಅಳತೆ 1.5 ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಫಲಕ ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಮೀಟರ್ ಅಂಟಿನಾ ಇದೆ. ಬೆಳಕಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 700 ವ್ಯಾಟ್ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಈ ಫಲಕಗಳು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಟರಿಯಿಂದ ಚಾಲನಾ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರನ ಗೋಚರ, ಅಗೋಚರ ಮುಖಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಈ ಉಪಗ್ರಹ ವಿನ್ಯಾಸವು ಭಾರತದ ಈ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟ ಹವಾಮಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಉಪಗ್ರಹ ಕಲ್ಪನಾ 1 ಅನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತ್ಯೂಯಾಕ್ಸಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಉಪಗ್ರಹವು ದ್ವಿಪ್ರಕ್ಷೋದಕ (Bi-propellant) ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೂರ ಮಾಪನ & ದೂರ ಆದೇಶಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ 5 ಕಂಪನ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಚಂದ್ರನತ್ತ ಉಡಾವಣೆಗೊಂಡಾಗ 1000 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ವೃತ್ತಿಯ ಚಂದ್ರನ ಕಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸೇರುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಂತರ 100 ಕಿ.ಮೀ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸ್ಥಾನಾಂತರಿಸಲಾಗುವುದು. ಚಂದ್ರನ ಕಕ್ಷೆ ಸೇರಿದಾಗ ಅದರ ಸೌರಫಲಕಗಳು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಈ ಉಪಗ್ರಹ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಅದರ ದೂರವು ಸುಮಾರು 4,00,000 ಕಿ.ಮಿ. ಗಳಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಉಪಗ್ರಹದ ಜೊತೆಗಿರುವ ಉಪಕರಣಗಳು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗಿಂಜೆಲ್ ಅಂಟೆನ್ನಾ ಮೂಲಕ ರವಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಯಾನ ಜೊತೆ ಕೈಗೊಂಡಿರುವವರು:

ಇನ್ನೊಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿವೆ, ಅಮೇರಿಕದ ಖ್ಯಾತ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆ ನಾಸಾ ಇದರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ನೌಕೆಯ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಲಿರುವ 5 ಉಪಕರಣಗಳು ಭಾರತದ್ದಾದರೆ ಉಳಿದ ಆರು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು (ಪೆ ಲೋಡ್) ವಿದೇಶಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನೌಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿವೆ. ಈ ದೂರ ಸಂವೇದಿ ನೌಕೆಯ ಒಟ್ಟು ತೂಕ 1304 ಕಿಲೋ ಗ್ರಾಂಗಳು. ಅತ್ಯಂತ ಸುಧಾರಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಕ್ಷ-ಕಿರಣ ಉಪಕರಣಗಳು ಇದ್ದು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈ & ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಿವೆ.

ಚಂದ್ರಯಾನ I ರ ಯಶಸ್ಸು ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಚಂದ್ರಯಾನ II ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದೆ. ಚಂದ್ರಯಾನದ ಎರಡನೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ರಷ್ಯಾದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ರೋಬೋಟ್ ಯಂತ್ರವೊಂದನ್ನು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿಳಿಸಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ರಷ್ಯಾದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಕೊಸ್ಮೋಸ್ಕೋವ್‌ನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದ್ದು, ಚಂದ್ರನತ್ತ ಒಯ್ಯುವ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ರಷ್ಯದ ಉಪಕರಣಗಳು ಸೇರಲಿವೆ. ಚಂದ್ರನ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಮೊದಲ ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಂತರ ರೋಬೋಟ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ ಚಂದ್ರನ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿದೆ. ಈ ರೋಬೋಟ್ ವು ಇಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಚಂದ್ರಯಾನ I ಯೋಜನೆಯ ಲಭ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶದ ನಂತರ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ರೋಬೋಟ್ ಯಂತ್ರವು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಶಿಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ & ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಚಂದ್ರನ ಕ್ಷಯಲ್ಲಿರುವ ಉಪಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ ರವಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾಹಿತಿ ಉಪಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ತರಂಗಗಳ ಮೂಲಕ ಬಿತ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಬರುವ 2014-15ರ ವೇಳೆಗೆ ಚಂದ್ರಯಾನ II ಉಪಗ್ರಹ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ನಂತರ 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಚಂದ್ರನತ್ತ ಮಾನವ ರಹಿತ ನೌಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಇನ್ನೊ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂತರಿಕ್ಷ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಪಾರ್ ಯಶಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರ ಸಫಲತೆಯು ಚಂದ್ರಮಾನ II ರ ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು (CSLV) ವಾಹನ ಉಡ್ಡಯನ ಮಾಡಲಿದೆ.

ಚಂದ್ರನ ಕುರಿತು ಆದಮ್ಯೆ ಆಸಕ್ತಿ ಆದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದ್ದದ್ದೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರು ಚಂದ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಚಂದ್ರನ ಕಲೆಗಳ ಕುರಿತು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು., ಕ್ರಿ.ಶ. 7ನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚಂದ್ರಯಾನ ಪಂಚಾಂಗವು ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ 500 ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಭಾರತದ ಖ್ಯಾತ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯಭಟನು ಚಂದ್ರನ ಗಾತ್ರ & ಭೂಮಿಯಿಂದ ಚಂದ್ರನ ದೂರದ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದು. ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1610 ರಲ್ಲಿ ಇಟಲಿಯ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಗೆಲಿಲಿಯೋ ದೂರದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿನ ಗಿರಿ ಕಪ್ಪು ಕುಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ಮೈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದ.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನತ್ತ ಹಾರಿದ ಪ್ರಥಮ ಉಪಗ್ರಹ ರಷ್ಯ ದೇಶದ್ದು 1957ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 4 ರಂದು ರಷ್ಯಾ 'ಸ್ಪುಟ್ನಿಕ್' ಎಂಬ ಉಪಗ್ರಹ ಚಂದ್ರನತ್ತ ಹಾರಿಸಿ ಹೊಸ ಯುಗಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು. ಅಮೇರಿಕ ಸಹ ತನ್ನದೇ ಚಂದ್ರನ ಕುರಿತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ರಷ್ಯಾದ ಲೂನಾ I ಉಪಗ್ರಹವು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಕುರುಹನ್ನು ಇಳಿಸಿತು. ನಂತರ ಕಳುಹಿಸಿದ ಲೂನಾ III ಉಪಗ್ರಹವು ಚಂದ್ರನ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ರವಾನಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಸಾಗಿದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳು ಮುಂದೆ 1969ರಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಅಧ್ಯಾಯವೊಂದಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಾನವ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿಳಿದ.

ಅಮೇರಿಕಾದ ನಾಸಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮೊದಲು ಸರ್ವೆಯರ್ ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಚಂದ್ರಾಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅಪೋಲೋ ಸರಣಿಯ 11,12,14,15,16 & 17 ನೌಕೆಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಿತು. ಅತ್ತ ಲೂನಾ 16,20,29 ನೌಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಕಲೆಹಾಕಿ ಮಾನವ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿಳಿಯಲು ವಿಫಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಾಯಿತು.

1969ರ ಜುಲೈ 20 ಸುವರ್ಣ ದಿನ. ಅಮೇರಿಕದ ನೀಲ್ ಆರ್ಮ್‌ಸ್ಟಾಂಗ್ & ಎಡ್ವಿನ್ ಅಲ್ಡ್ರಿನ್ ಅಪೋಲೋ I ಉಪಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು.

1990ರಲ್ಲಿ ಕ್ಲೆಮೆಂಟೈನ್ & ಲೂನಾರ್ ಪ್ರೋಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಶೋಧಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಯುರೋಪ್ ದೇಶವೂ ತನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪಗ್ರಹ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿ, 2003 ಚಂದ್ರಯಾನ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಈಗಾಗಲೇ 12 ಇನ್‌ಗೋ ಯಾತ್ರಿಗಳು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಚಂದ್ರನ ನೂರಾರು ಕಿಲೋ ಗ್ರಾಂಗಳಷ್ಟು ಖನಿಜ, ಶಿಲೆ & ಧಾತುಗಳನ್ನು ಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಕುತೂಹಲ ಇನ್ನು ತಣ್ಣಿದಿಲ್ಲ. ಫೆಬ್ರವರಿ 2007ರ ದಿನ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ಮನೆ ಮಾಡುವ ದಿನಗಳು ದೂರವಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಕನಸು ನನಸಾಗಿದೆ. ಉಪಗ್ರಹ ಉಡ್ಡಯನಕ್ಕೆ ಕ್ಷಣಗಣನೆ ಸಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತೆಗಳೆಂದರೆ ಪಾರ್ಕಿನಸನ್ ರೋಗಿಯ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಡೋಪಮಿನ್ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕೋಶಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಈ ಕಾಂಡ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು. ಒಂದನೆ ಮಾದರಿ (ಟೈಪ್ -1) ಮಧುಮೇಹದಲ್ಲಿ ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಕೋಶಗಳಾಗಿ & ಹಾನಿಗೊಂಡ ಹೃದಯದ ಸ್ನಾಯುಕೋಶಗಳ ದುರಸ್ತಿ.

ಪೇಶ್ವೆ ಆಕರ ಕೋಶಗಳು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಒಂದನೆಯ ರೀತಿಯೆಂದರೆ, ಅವುಗಳ ಅತಿವಿವರ ಮೂಲ ಅಂಗಾಂಶ ಕೋಶಗಳಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನ ಕೋಶಗಳಾಗುವುದು.

ರಕ್ತದ ಆಕರ ಕೋಶಗಳು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ರಕ್ತ ಕೋಶಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕೆಂಪು ರಕ್ತಕಣ ಬಿ ಲಿಂಫೋಸೈಟ್ಸ್, ನೈಸರ್ಗಿಕ ನಾಶಕ ಕೋಶಗಳು, ನ್ಯೂಟ್ರೋಫಿಲ್ಸ್, ಬೇಸೋಫಿಲ್ಸ್, ಇಯೋಸಿನೋಫಿಲ್ಸ್, ಮನೋಸೈಟ್ಸ್, ಮ್ಯಾಕ್ರೋಫೇಜಸ್ & ರಕ್ತಫಲಕಗಳು (ಪ್ಲೇಟ್ ಲೈಟ್ಸ್) ಮೂಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಕರ ಕೋಶಗಳು ಆಸ್ಟಿಯೋ ಸೈಟ್ಸ್ (ಮೂಳೆ ಕೋಶ), ಕಾಂಡ್ರೋಸೈಟ್ಸ್ (ಮೃದ್ವಸ್ಥಿ ಕೋಶಗಳು), ಕೊಬ್ಬಿನ ಕೋಶಗಳನ್ನು (ಆಡಿಪೋ ಸೈಟ್ಸ್) ತಯಾರಿಸುತ್ತವೆ.

ನರಮಾತೃ ಕೋಶಗಳು ಮೂರು ಮುಖ್ಯಕೋಶಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ನರಕೋಶಗಳು (ನ್ಯೂರಾನ್), ಆಸ್ಟ್ರೋಸೈಟ್ಸ್ & ಆಲಿಗೋ ಡೆಂಡ್ರೋಸೈಟ್ಸ್.

ಜೀರ್ಣಾಂಗವ್ಯೂಹದ ಒಳಗೊಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಫಿಥಿಲಿಯಲ್ ಮಾತೃಕೋಶಗಳಿಂದ ಹೀರುವ ಕೋಶಗಳು. ಕರುಳಿನ ನಿರ್ನಾಳ ಕೋಶಗಳು, ಗಾಬ್‌ಲೆಟ್ ಕೋಶಗಳು & ಪ್ಯಾನೆಥ್ ಕೋಶಗಳು ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ರೋಮ ರೂಪದ & ಚರ್ಮದ ಮಾತೃಕೋಶಗಳು ಕೆರಾಟಿನೋ ಪ್ರೌಢ ಆಕರ ಕೋಶಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಅಂಶಗಳಾದ ಕೋಶಗಳಿಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಕೋಶಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಸಿಟಿ ಎನ್ನುವರು. ಇವು ಆಕರ ಕೋಶಗಳು ಮೆದುಳಿನ ಕೋಶ, ಎಲುಬಿನ ಸ್ನಾಯುಕೋಶ, ಹೃದಯದ ಸ್ನಾಯುಕೋಶ & ಯುಕ್ತಕೋಶಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಮೂಳೆಯ ಆಕರಕೋಶಗಳು ಹೃದಯದ ಸ್ನಾಯುಕೋಶ & ಎಲುಬುಗೂಡಿಸಿ ಸ್ನಾಯು ಕೋಶಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಮೆದುಳಿನ ಆಕರ ಕೋಶಗಳು ರಕ್ತಕೋಶ & ಎಲುಬುಗೂಡಿಸಿ ಸ್ನಾಯು ಕೋಶಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಮಾನವ ಭ್ರೂಣ ಮಾತೃಕೋಶಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಬಳಿಕೆ & ನಾಶಗಳು ಅನೇಕ ನೈತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ & ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸ್ಟೇಮ್‌ಸೆಲ್ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರು ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಮಾನವನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವಪರ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮಾನವನ ಭ್ರೂಣದ ಬಳಕೆಯು ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆಯೆಂದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭ್ರೂಣ ಮಾತೃ ಕೋಶ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ & ನೈತಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಡ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇವೆಯೆಂದು ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸ್ಟೇಮ್‌ಸೆಲ್ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ಹೇರಿವೆ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪಿಡುಗಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವ 'ಏಡ್ಸ್'

ಮರಣಶಯ್ಯೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಭಯಂಕರ ರೋಗ 'ಏಡ್ಸ್' (Acquired Immuno Deficiency Syndrome) ಇಂದು ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಪಿಡುಗಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಏಡ್ಸ್ ರೋಗದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತವು ಸೇರಿದಂತೆ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗವು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿ ತನ್ನ ಕರಿನೆರಳನ್ನು ಚಾಚಿದೆ. ಏಡ್ಸ್ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ರೋಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಏಡ್ಸ್ ರೋಗವು ಮೊದಲಿಗೆ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ಮೊದಲಿಗೆ 1986ರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೈ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದು ಫ಼್ರೆಡು ಬಾರಿಗೆ 1992ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗವು ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಹಾಗೂ ಮಾದಕ ವ್ಯಸನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಚೆನ್ನೈ, ಮುಂಬೈ ನಗರಗಳು ಹಾಗೂ ಮುಣಿಪುರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಇದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹರಡಿತು. ಇಂದು ಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ & ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಘಟನೆ (WHO) ಯು ಜೊತೆಗೂಡಿ 1987ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NACP) ವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ & ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. 1995ರಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ಸೋಂಕು ಏಡ್ಸ್ ಸೋಂಕು ಪೀಡಿತರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗ & ಇದರ ಸೋಂಕು ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

1992ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗಾಗಿ (1992-1997) ಒಂದನೆಯ ಹಂತದ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NACP) ವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 1999 ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 1999 ರಿಂದ 2004 ರವರೆಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು, (1) ಎಚ್.ಐ.ವಿ ಸೋಂಕಿನ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು & (2) ಎಚ್.ಐ.ವಿ/ ಏಡ್ಸ್ ಅನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ & ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ಸುಮಾರು 5 ರಿಂದ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಎಚ್.ಐ.ವಿ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಕಾದಾಡಿದ ನಂತರ, ಎಚ್.ಐ.ವಿ ವೈರಾಣು ರೋಗಿಯ ಸಮಗ್ರ ಶರೀರವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯ, ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ, ಬೇಧಿ, ಜ್ವರ

& ಚರ್ಮದ ಸೋಂಕುಗಳಂತಹ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು 'ಏಡ್ಸ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. 50ರಿಂದ 100 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಏಚ್‌ಐವಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಏಡ್ಸ್ - II ನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಟ್ರೆಕ್ ಚಾಲಕರು, ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಬೀಸಿಬದಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾದಕ ವ್ಯಸನಿಗಳು, ಸಲಿಂಗ ಕಾಮಿಗಳಂತಹ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಜನರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಏಡ್ಸ್ ರೋಗದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತನೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಂಪರ್ಕ, ಸಂವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ಸೋಂಕುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ & ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಪರಿಸರದ ನಿರ್ಮಾಣದಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಹದಿನೈದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಬರುವುದು ಏಚ್‌ಐವಿ ಸೋಂಕು ಹರಡುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಮಗುವಿಗೆ ಎದೆ ಹಾಲುಣಿಸುವಾಗ ವೈರಾಣು ತಾಯಿಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಏಡ್ಸ್ ವೇಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲೂ ತಾಯಿಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಸೋಂಕು ಹರಡುವ ಪ್ರಮಾಣವು ಶೇಕಡಾ 15-25ರಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 24-45ರಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಎದೆ ಹಾಲುಣಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕರಣ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಎದೆ ಹಾಲುಣಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಾಯಿಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಸೋಂಕು ಹರಡುವುದನ್ನು AZT (Zidovudine or Nevirapine) ನಂತಹ ಔಷಧಿಗಳಿಂದ ತಗ್ಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಯುವ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯುವ ಜನತೆಗೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಯುವ ಜನತೆಯು ಸುರಕ್ಷಿತ & ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏಡ್ಸ್ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮಾಲ್ವೀಯ ಹಾಗೂ ವಿರುದ್ಧ ಲಿಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹದಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣರಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಟಿ.ವಿ. ಮುದ್ರಣವು ಬಳಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಏಚ್‌ಐವಿ/ ಏಡ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲು ಟಿ.ವಿ. ಚಾನೆಲ್‌ನಡೆಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ದೂರವಾಣಿ ಹೆಲ್ಪ್ ಲೈನ್ ಅನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಪರಿಕಲ್ಪಿತ 'ರೆಡ್ ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರೈಲು 'ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನ' 2007ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1 ರಂದು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿವೆ.

ಏಚ್‌ಐವಿ & ಏಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ರೈಲ್ವೇ ಇಲಾಖೆ, ನೆಹರು ಯುವಕ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಘಟನೆ (ಯುವ ಜನ & ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ) & ಯೂನಿಸೆಫ್ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ 'ನ್ಯಾಕೋ' (ನ್ಯಾಷನಲ್ ಏಡ್ಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್) ಈ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಚ್.ಐ.ವಿ / ಎಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇದಾಗಿದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು, ಯುವಜನ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು, ಹದಿಹರೆಯದವರು, ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಚುನಾಯಿತ ಉದ್ದೇಶಿತ ಜನ ಸಮುದಾಯನಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000

“ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ”

ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನವೆಂಬರ್ 1 ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಲಭಿಸಿತು. ಈ ಗೌರವ ಪಡೆಯಲು ಕನ್ನಡಿಗರು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಜೊತೆ ನೀಡಿದ ತೆಲುಗರ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೂಡ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದು ಆ ಭಾಷೆಗೂ ಈಗ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೂಗುಕತ್ತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಚನೆಗೊಂಡ ಸಮಿತಿ ಆಗಸ್ಟ್ 8 ರಂದು ಹಿಂದು ಭಾಷಾ ತಜ್ಞ ಡಾ. ಬಿ.ಎನ್ ಪಟ್ನಾಯಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಕನ್ನಡ & ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿತು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಡಾ. ವೈ.ಸಿ.ಕುಳಂದೈಸ್ವಾಮಿ ಮಾತ್ರ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರು. ಇತರ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಿ.ಎಚ್.ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಮೈ. ಉದಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್ & ಡಾ. ಪಟ್ನಾಯಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವುದನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದರು ಈ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಅದರ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿ ಚೆನ್ನೈ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಎನ್ನುವ ವಕೀಲರು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಅಧೀಕೃತವಾಗಿ ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಿರಾಕರಿಸಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಶಾಸಕರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ರಾಜಘಾಟದಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ನಡೆಸುವುದಾಗಿ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಧರಣಿ ನಂತರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಿದರೆ ಅದರ ಫಲ ಬಿಜೆಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲಕ್ಷಾಚಾರ ಕಾಣಿದ ಯುಪಿಎ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನಿರ್ಧಾರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ & ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಚಿವ ಅಂಬಿಕಾ ಸೋನಿ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರ ಚೆನ್ನೈ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ & ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅದನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಬಳಗದ 5 ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ಈ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಭಾಜನವಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಾಲ್ಕುಕೈರಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ & ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಕನ್ನಡ & ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಗರಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಎಂದು ಕನ್ನಡ ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ‘ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್’ ಎಂದರೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪುರಾತನ ಭಾಷೆ ಎಂದರ್ಥ. ಕೆಲ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇದನ್ನು ಮೃತ ಭಾಷೆ ಎಂತಲೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಘಂಟುಗಳು ಅರ್ಥೈಸುವ ಪ್ರಕಾರ ‘ಕ್ಲಾಸಿಕ್’ ಅಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ & ಪುರಾತನ ಹಾಗೂ ‘ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ (ಅಭಿಜಾತ)’ ಎಂದರೆ ‘ಗ್ರೀಕ್’ & ‘ಲ್ಯಾಟಿನ್’ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಅಭಿಜಾತ ಭಾಷೆ, ಮಾರ್ಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿರುವ

ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆ ಭಾಷೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ತದನಂತರ ಆಯಾ ದೇಶಗಳು 'ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್' ಎಂದು ಸ್ಥಾನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಗ್ರೀಕ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪರ್ಶಿಯನ್, ಅರೇಬಿಕ್, ಹೀಬ್ರು & ಚೀನಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಯುನೈಟೆಡ್ 'ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್' ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದೆ.

- ಭಾಷೆಯ ದಾಖಲಾದ ಇತಿಹಾಸ 1000 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮುಂಚಿನವಾಗಿರಬೇಕು. (ತಮಿಳರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಈಗ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಬದಲಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ)
- ಮುರಾತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆ ಹಾಗೂ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಜನರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲಿಕ ಪರಂಪರೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಸೋಪಜ್ಜವಾಗಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಕಡ ಪಡೆಯದ್ದಾಗಿರಬಾರದು.
- ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ಭಾಷೆ & ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬೇಕು.
- ಮುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಚಿರಂತನವಾಗಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಸಮುದಾಯ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
- ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಇಬ್ಬರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ
- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ಭಾಷೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಬೇಕು.
- ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿ.ವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠಗಳ ಆರಂಭ.
- ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ & ಕೊಂಕಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು, ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು & ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅಧಿಕೃತ ನಡವಳಿ
- ಭಾರತದ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿದೇಶಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಾ ಕನ್ನಡದ ಪೀಠ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು & ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರ ಜೊತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಕನ್ನಡ & ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಭಾಷಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಅಭಿಮಾನ & ಏಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ತಮಿಳಿಗರು 19ನೆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲೆಂದು ಎಂಬ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಪರುತ್ತಿಮಲ್ ಕಲ್ಯಾಣ್ ಎಂಬ ತಮಿಳು ವಿದ್ವಾಂಸನಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಒತ್ತಡ ತಂತ್ರ 2000ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತರಗೊಂಡಿತು ಬಳಿಕ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ದ್ರಾವಿಡ ಪಕ್ಷಗಳು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡವು ಮುಂದೆ ಡಿಎಮ್‌ಕೆ ಪಾಲುದಾರ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೆ 2004ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಿಸಲು ಸಫಲವಾಯಿತು.

ಇದಾದ ಬಳಿಕವೇ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್‌ನ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ತಮಿಳಿನಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸಮರ್ಥನಿಯವಾದ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಹಿತಿಗಳು & ಹೋರಾಟಗಾರರು ಬೀದಿಗಳಿದರು. ಕನ್ನಡದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಹೀಗೆ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ತಮಿಳಿಗರು ಭಾಷಾ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಇಳಿದರು ತಮಿಳಿನೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಗೂ ಆ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಬಾರದು ಎಂಬ ಶರತ್ತನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗೆ ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಬಾರದು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿ ತೆಗೆದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ವರ್ಷ ತಡವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು. (ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆಗಲೆ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿತು).

ಬಿಜೆಪಿ ನೇತೃತ್ವದ ಎನ್‌ಡಿಎ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವಾಗಲೇ ತಮಿಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವಿದ್ದರೂ, ಈ ಸಂಬಂಧದ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದು 2004ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12ರಂದು ಇದು ಬಯಲಾದದ್ದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೇತೃತ್ವದ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಮಿಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕ ನಂತರ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಆ ಮಾನ್ಯತೆ ದಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ದನಿ ಎತ್ತಿದವರು ರಾಜ್ಯದ ದೇವಗೌ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧಕ ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿಯವರು.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಈ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಗಲಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು ಈ ಹಾದಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸ್ವರೂಪ ಬೇಕು ಎಂದು ದೇವಗೌ ಹೇಳಿದರು ಅಲ್ಲದೇ ಐದು ಬಾರಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹಲವು ದಾರಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಕನ್ನಡ ಬಳವೆಳಿ ವಾಟಾಳ ಪಕ್ಷ ಸಹಿತ ನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ಸಂಘಟನೆಗಳು ಜೊತೆಗೂಡಿದವು. ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ದನಿ ಗೂಡಿಸಿತು. ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಬಳಿ ಎಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಕೇಂದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರೂ ಚಳವಳಿಗೆ ಧುಮುಕಿದರು. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ 2008 ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ದ್ವನಿ ಎತ್ತಿದರು.

- 2004 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12 ತಮಿಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಘೋಷಣೆ
- ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಂದಲೂ ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡನೆ
- 2005 ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಂಪಿ ವಿವಿ ಕುಲಪತಿ ಡಾ. ಬಿ.ವಿ ವಿವೇಕ ಗೃಹ ಡಾ. ಕೆ.ವಿ ನಾರಾಯಣರವರು ವರದಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ರಾಜಶೇಖರನ್‌ಗೆ ಸಲ್ಲಿಕೆ.
- 2005 ಮೇ 27 ಡಾ.ಎಂ. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ, ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್, ರಾಜಪುರೋಹಿತ, ಎನ್‌ಎಸ್ ತಾರಾನಾಥರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ತಜ್ಞ ವರದಿ ಮತ್ತೆ ರಾಜಶೇಖರನ್‌ಗೆ ಸಲ್ಲಿಕೆ.
- 2005 ನವೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ದೇವಗೌ ಐದು ಬಾರಿ ನಿರಶನ
- 2007 ಡಿಸೆಂಬರ್ 4 ಮತ್ತು 5 ರಂದು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ.
- 2008 ಆಗಸ್ಟ್ 8 ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಮೈಸೂರಿನ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥಾನ (ಸಿಐಎಎಲ್)ನ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವಂತೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಕೆ.

- 2008 ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸದರಿಂದ ಸಂಸದ ಭವನದ ಎದುರಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ.

ದೇಜಗೌ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ ರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೀಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಳಗದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೋರಾಟ 2007 ನವೆಂಬರ್ 30 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1 ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ 4 & 5 ರಂದು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಮತಾಧಿಪತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾರಾಯಣಗೌಡ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿಗೆ ಅಹವಾಲು ಸಲ್ಲಿಕೆ ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿ ನಾಯಕ ವಾಟಾಳ ನಾಗರಾಜ ಅವರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಹಲವೆಡೆ ಹರತಾಳ ನಡೆದಿತ್ತು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದೆ. 2000 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳಿವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಗಿಂತಲೂ ಕಳೆಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಂಥ ಬಸರನ್ ಕಾಂಟರ್ ಬೆರಿ ಟೀಲ್‌ಗಿಂತಲೂ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಂಥ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ 700 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಹಳೆಯದಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ತಿರುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ನವೀನ. ಅದಕ್ಕೆ 1868ರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ದಾಖಲೆಗಳು 'ಕ್ಲಾಸಿಕ್‌ಲಾ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್' ಎಂದು ಕರೆದು ದಾಖಲಿಸಿ ಅಭಿಜಾತ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಆಯ್ದಿನ ದಾಖಲೆಗಳೆನಿಸಿದ ತಮಿಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕೂದಲ ಶಾಸನ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಕವಿಗಳಾದ ಕಾಳಿದಾಸ, ಪಾಣಿನಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾದ ಇಲಿಯಡ್, ರಾಮಾಯಣ, ಶಹನಾಮಗಳು ಎಷ್ಟು ಪುರಾತನವೋ ಕನ್ನಡವೋ ಅಷ್ಟೇ ಪುರಾತನವೋ ಕನ್ನಡವೋ ಅಷ್ಟೇ ಪುರಾತನದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ನಂತರ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನಂತರ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೆ ಸ್ಥಾನವಿರುವುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು.

- ಹರಪ್ಪ ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೋ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿತ್ತೆಂದು 104 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧಕರ ವಿದ್ವಾಂಸ ರಹದಾಸ್ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- ಎರಡನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗ್ರೀಕ್ ಲಾವಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಭಾಷೆ ಆನಾಗರೀ ಪೂರ್ಣ ಮಟ್ಟದ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ಡಾ. ಹಲ್ಫ್ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಹಿತಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯ ಕಾಕುತ್ಯ ವರ್ಮನ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ ಕ್ರಿ.ಶ.450

- ಅಶೋಕನ ಶಿಲಾಶಾಸನ

- ಇಳಂಗೊಡಿಗಳ್ಳನ ಶಿಲಪ್ರದಿಕಾರಮ್

- ಅವೈಯಾರ್ ಕೃತಿ

- ತಮಟಕಲ್ಲು ಶಾಸನ

- ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ, ಬಿ.ಎಲ್.ರೈಸ್ ಸಂಪಾದಿತ ಭಟ್ಟಾಳಂಕನ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ.

- ರೆವರೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಾಠಿನಿಯ ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ ಗ್ರೀಕ್ ಇತಿಹಾಸ ಟಾಲಮಿ ಫೆರಿಫ್ಲಸ್, ಗ್ರೀಕ್ ಕಾಮಿಡಿ ಆಕ್ಸಿರಿಕಸ್ ಪಾಪೈರಿ, ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಮಳವಳ್ಳಿ ಶಾಸನ, ಹಾಲನ ಗಾಧಾಸಪ್ತಶತಿ, ಪಲ್ಲವರ ಹಡಗಲಿಯ ಶಾಸನ, ತಮಿಳರ ಶಿಲಪ್ಪದಿಕಾರನ ಕರುವಾಡಗರ್ ಇವೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ 'ಅಭಿಜಾತ' ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಾಬೀತುಮಾಡಲು ಪೂರಕವಾದ ಮಹತ್ವದ ದಾಖಲೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿ.ಪೂ 6 ರಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಕ್ರಿ.ಪೂ 3,4 ರಲ್ಲಿಯೇ ಆಡುಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿದೆ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡ 500 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆಗ ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬರು ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಆಡುಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕ ಡಾ. ಹಂಪನಾ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲು ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂದು ಹರ್ಷಪಟ್ಟು ನಂತರ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತರೆ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಎಚ್.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಕುರಿತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡದ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷಾ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಇತಿಹಾಸ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶಾಸನ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೋಸ್ಕರ 10 ಜನರ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕುರಿತು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನೂ ಹುರಿದುಂಬಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ವಿಚಾರ-ವಿನಿಮಯ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

5 tips to successful in life

- 1) I am the Best
- 2) I can do it .
- 3) God is always with me.
- 4) I,m the winner .
- 5) Today is my day

ACHIEVER'S" ACADEMY SHIVAMOGGA - 8880829000